Koşmasaydım Yazamazdım

HARUKI MURAKAMI

Dünya Edebiyatı / Deneme

17. Baskı

“İnsan sizin gibi sağlıklı bir yaşam sürünce zamanla roman yazamaz hale gelmez mi?”

Arada sırada insanlar bu soruyu sorar bana.

Roman yazmak, sağlıksız bir eylem; yazar olan kişi de sağlıklı olmak dediğimiz çemberden uzak bir yerde, mümkün olduğunca sağlıklı denemeyecek bir yaşam sürmek zorundaymış gibi. Biz roman yazmaya çalıştığımızda, insanlığın temelinde bulunan zehir gibi bir şeyi istemesek de çekip çıkarır, görünür kılarız. Ama gerçekten sağlıksız olan şeylerle uğraşmak için insan mümkün olduğunca sağlıklı olmak zorundadır. İşte bu yüzden, böyle biri sanatçı olamaz, dense bile ben koşmaya devam ediyorum.

Çeviren: Hüseyin Can Erkin

tavsiye edilen KDV'siz satış fiyatı

THG 0639239 SCO

ISBN 978-605-09-1770-3

Sertifika no: 11940

9 786050 917703

Doğan Kitap

Haruki Murakami, 1949'da Kobe'de doğdu. Vaseda Üniversitesi'nde klasik drama eğitimi aldı. İlk romanı *Kaze no oto o kike* (Rüzgârın Şarkısını Dinle) 1979'da yayımlandı. 21. yüzyıl edebiyatının en önemli isimlerinden olan Murakami'nin kitapları pek çok ödül aldı, tüm dünyada kırkın üzerinde dile çevrildi. Haruki Murakami'nin *Yaban Koyununun İzinde, Zemberekkuşu'nun Günceşi, İmkânsızın Şarkısı, Sınırın Güneyinde·Güneşin Batısında, Sahilde Kafka, Haşlanmış Harikalar Diyarı ve Dünyanın Sonu* ile *1Q84* isimli kitapları da Doğan Kitap tarafından yayımlandı.

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN
DİĞER KİTAPLARI

Sınırın Güneyinde, Güneşin Batısında
İmkânsızın Şarkısı
Yaban Koyununun İzinde
Sahilde Kafka
Zemberekkuşu'nun Günceси
Hapşırmış Harikalar Diyarı ve Dünyanın Sonu
1Q84

KOŞMASAYDIM YAZAMAZDIM

Orijinal adı: Hashiru Koto Ni Tsuite Kataru Toki Ni Boku No Kataru Koto
© 2007, Haruki Murakami
Yazan: Haruki Murakami
Japonca aslından çeviren: Hüseyin Can Ertin

Türkçe yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
Bu kitabın Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır.

1. baskı / Aralık 2013 / ISBN 978-605-09-1770-3
Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Geray Gençer
Baskı: Ayhan Matbaa Basım Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Mahmutbey Alab. Deve Kalduran Cad. Gelincik Sok.
No: 6 Kat: 3-4 / Bağcılar - İSTANBUL
Tel. (212) 445 32 38
Sertifika no: 22728

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 1 Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL
Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16
www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Koşmasaydım Yazamazdım

Haruki Murakami

Çeviren: Hüseyin Can Erkin

DK
DOĞAN KİTAP

İçindekiler

Başlarken / Acı çekmek bir seçim meselesi 9

1 / Kim Mick Jagger'a gülebilir?.....13

2 / Koşan roman yazarı nasıl olunur?.....31

3 / Atina'da yaz ortasında
ilk 42 kilometremi koşuyorum 53

4 / Roman yazmak konusunda
bildiklerimin çoğunu yollarda, sabahın erken
saatlerinde koşarak öğrendim.....71

5 / O sıralarda saçlarımı atkuyruğu
yapıyor olsaydım bile.....89

6 / Artık kimse masalara vurmuyor, ...103
hiç kimse bardakları fırlatmıyordu 103

7 / New York'ta Sonbahar 121

8 / Ölene kadar 18 yaşında.....131

9 / En azından sonuna kadar yürümedi 145

Sonsöz niyetine / Dünya yollarında 165

Başlarken

Acı çekmek bir seçim meselesi

Gerçek bir centilmen ayrıldığı kadından da, ödediği vergiden de konuşmaz diye bir söz vardır. Aslında bu kuyruklu bir yalan. Bunu az evvel ben öylesine uydurdum. Kusuruma bakmayın. Fakat böylesi bir söz gerçekten var olsaydı, nasıl sağlıklı kaldığını anlatmamak da centilmenliğin kuralларından biri olabilirdi. Evet, gerçek centilmenler kendi sağlıklı kalma yöntemlerini insanların karşısında yerli yersiz anlatmazlar herhalde. Bana öyle geliyor.

Elbette herkesin bildiği üzere ben gerçek bir centilmen olmadığımdan, böyle şeyleri kafama takmam, ama takdir edersiniz ki böylesi bir kitabı yazmanın utanç duygusu uyandıran tarafları da var. Bahane üretiyor gibi görünebilirim, kusuruma bakmayın, ama bu koşmak üzerine yazılmış bir kitap, sağlıklı kalma yöntemleri üzerine değil. Burada, "Haydi bakalım! Her gün birlikte koşarak sağlıklı olalım!" gibi bir iddia ortaya atıyor değilim. Nihayetinde ben diye nitelendirdiğim insan için koşmayı sürdürmenin ne gibi bir şey olduğuyla ilgili düşüncelerimi aklımdan geçiriyor, hatta kendime sorular sorup kendim yanıtlıyorum, o kadar.

Somerset Maugham, "Her tıraşta bir felsefe vardır" diyor. Ne kadar önemsiz görünen bir şey olursa olsun, her gün yapılan bir şey olduğunda bununla ilgili bir bakış açısının da ortaya çıkacağına işaret ediyor sanırım. Yürekten katıldığımı belirteyim. Bu yüzden hem bir yazar hem de bir koşucu

olarak, koşmak hakkında kendi halinde, kişisel bir metin yazarak, normalde olmam gereken yoldan çıktığım söylenemese gerek. Oldukça zahmetli bir durum, evet, ama ben yazıya dökmedikçe doğru düzgün düşünemeyen biri olduğumdan, koşmanın benim için anlamı üzerine yorum yapabilmem için elimi hareket ettirerek gerçekten böylesi bir metin oluşturup görmem gerekti.

Bir zamanlar Paris'te, otelde uzanmış, *International Herald Tribune* gazetesini okurken, tesadüfen maraton koşucuları hakkında hazırlanmış özel bir dosya gözüme ilişti. Çok sayıdaki ünlü maraton koşucusu ile röportaj yapmışlar, onların yarış esnasında kendilerini ayakta tutmak için içlerinden ne tür bir *mantra* tekrarladıklarını sormuşlardı. Oldukça ilginç bir yazıydı. O yazıyı okuduğumda herkesin çok farklı şeyler düşünerek 42.195 kilometrelik mesafeyi koştuğunu görmüş, hayrete düşmüştüm. Tam maraton bu kadar çetin bir mücadeledir işte. İçinizden bir *mantra*yı sürekli tekrarlamadığınız sürece başarabilmeniz mümkün değildir.

Aralarında, (yine bir koşucu olan) ağabeyinden öğrendiği beylik bir ifadeyi, koşmaya başladığı günden beri yarışlar esnasında sürekli içinden tekrarladığını söyleyen bir koşucu vardı. *Pain is inevitable. Suffering is optional.* Tam karşılığını Japonca tercümede verebilmek zor, ama yine de son derece basit bir şekilde çevirecek olursak, "Acı kaçınılmazdır, ama acı çekmek bir seçim meselesidir (ve size bağlıdır)" anlamına gelir. Sözgelimi, koşarken, "Off! Başaramayacağım. Artık işim bitti!" diye düşünecek olursanız, "acı" kaçınılması zor bir gerçektir, ama "işinin bitip bitmediğini" düşünmek nihayetinde kişinin kendi tasarrufundadır. Bu sözün maraton dediğimiz mücadelenin özünü yakaladığı kanısındayım.

Koşmak hakkında bir kitap yazmayı aklıma koymam şöyle böyle on yıl kadar önceydi; ama sonrasında, öyle olmasın, yok böyle de değil, düşünceleri arasında kaybolarak, yazmaya gi-

rişemeden aylar, yıllar geçiverdi. "Koşmak" diye tek sözcükle söylense de, tema böylesine havada kalan bir tema olunca, acaba neyi ne şekilde yazmak iyi olur diyerek düşüncelerimi bir türlü toparlayamadım.

Fakat bir gün aniden kafamın içinde bir ışık yanıverdi. Kendi hissettiklerimi, düşündüklerimi başından itibaren olduğu gibi dürüstçe, elimden geldiğince metin haline getireyim, nihayetinde buradan başlamaktan başka yolu yok, diye bir sonuca vardım. 2005 yılının yazından itibaren müsvedde halinde aklıma estikçe yazmaya başladım, 2006'nın sonbaharında tamamladım. Bir kısmında geçmişte yazdığım metinleri alıntıladım, ama çoğunlukla yazma anında içimden geçenleri olduğu gibi yazıya döktüm. Koşmak hakkında dürüstçe yazmak, benim kendimle ilgili (bir nebze) dürüstçe yazmam anlamına da geliyordu. Ortalarda bunun farkına vardım. O yüzden bu kitabı koşma eylemi ekseninde yazılmış bir hatırat olarak okumanızın da mahzuru yok.

Bu kitap felsefe ölçüsünde olmasa bile, bir tür deneyimsel disiplini de bir nebze kapsamaktadır. Belki de önemsenmeyecek bir şey olabilir, ama benim kendi vücudumu gerçekten hareket ettirmek yoluyla, *seçim meselesi* olarak uğradığım acı sayesinde kişisel olarak öğrendiğim şeyler. Genel geçer tarafları pek olmayabilir, ama yine de ne olursa olsun, burada anlatılan benim işte.

2007 yılı, Ağustos'ta bir gün

1

Kim Mick Jagger'a gülebilir?

5 Ağustos 2005, Kauai Adası, Hawaii

Bugün 5 Ağustos 2005, Cuma. Hawaii'de Kauai Adası'nın kuzey kıyısındayım. Hava insanı bunaltacak ölçüde güneşli ve açık. Gökyüzünde tek bir bulut yok. Şu an için *bulut* kavramına işaret edecek hiçbir iz de yok. Buraya temmuz sonunda geldim. Her zamanki gibi bir apartman dairesi kiraladım, sabahın serin saatlerinde masamın başında çalışıyorum. Sözgelimi şu an bu metni yazıyorum. Koşmakla ilgili, serbest metin. Yaz olduğundan, elbette sıcak. Hawaii'nin sürekli yazı yaşayan bir ada olduğu söylenir, ama kuzey yarımkürede olduğundan aslında dört mevsim de yaşanır. Yazı kışından (nispeten) daha sıcaktır. Fakat her tarafın tuğla ve betonla çevrili olduğu Massachusetts Cambridge'deki işkenceyi andıran nemli sıcakla karşılaştırıldığında, burası insana kendini cennetteymiş gibi hissettiriyor. Klimaya hiç ihtiyaç yok. Pencereyi açınca tatlı bir rüzgâr içeriye doluveriyor. Cambridge'de yaşayanlar ağustos ayında Hawaii'ye gideceğimi duyduklarında, "Neden tutup da o kadar sıcak bir yere gidiyorsun? Aklını mı kaçırdın?" diyerek şaşkınlıklarını dile getirdiler. Fakat onlar bilmiyorlar. Kuzeydoğu yönünden kesintisiz esen alize rüzgârlarının Hawaii'yi ne kadar serinlettiğini, koya yüzmeye gitmenin insanı nasıl da mutlu ettiğini bilmiyorlar.

Hawaii'ye geldikten sonra da, her gün kesintisiz koşmayı sürdürüyorum. Çaresiz kaldığım durumlar dışında tek bir gün bile aksatmadan koştuğum yaşantıma yeniden başlayalı

iki buçuk ay oldu. Bu sabah The Lovin' Spoonfull'un "Daydream" ve "Hums of the Lovin' Spoonfull" adlı iki albümünü kaydettiğim MD'yi *walkman*'ime takıp 1 saat 10 dakika koştum.

Mesafeyi sabırla artırdığım bir dönemde olduğumdan, şu an için zaman önemli bir sorun değil. Yalnızca zamana yayarak sessizce koşuyorum. Hızlı koşmak istediğimde, hızımı artırıyorum, ama böyle zamanlarda daha kısa süre koşuyorum, vücudumda yaşadığım o güzel hissi olduğu gibi ertesi güne taşımaya dikkat ediyorum. Tıpkı uzun romanlar yazdığım zamanlardaki gibi. Kendimi çok daha fazla yazabilecekmiş gibi hissettiğimde, kararlı bir şekilde kalemi bir kenara bırakırım. Böyle yapınca ertesi günkü çalışmam daha rahat olur. Ernest Hemingway de buna benzer bir şeyler yazmıştı. Sürdürebilmek, ritmi kesmemektir. Uzun soluklu çalışmalar için bu önemli. Ritim bir kez belirlendikten sonra gerisi bir şekilde hallolur. Fakat çark belirli bir hızda dönmeye başlayana kadar, sürdürebilirlik üzerine iyice kafa yormak gerek.

Koşarken kısa bir süre yağmur yağdı, ama insanın vücudunu tam kıvamında serinletecek ölçüde bir rüzgârla birlikte. Yoğun bir bulut denizden gelerek havayı kapladı, ince ince yağmur bıraktıktan sonra, sanki acele bir işi varmış gibi, ardına bile bakmadan bir taraflarda kaybolup gitti. Sonra o çekincesiz güneş toprak anayı ısıtmaya başladı. Anlaşılması kolay bir iklim. Çözülmesi güç değil, iki anlamlılıktan eser yok, metafor ve sembollere de yer yok. Yolda *jogging* yapan birkaç kişiyle karşılaştım. Koşu yapan kadın ve erkek sayısı aşağı yukarı eşit. Toprak anaya basa basa, rüzgârı yararak gelen sağlıklı koşucular, arkalarından bakıldığında haydut sürüsü tarafından kovalanıyormuş gibi görünüyorlar. Öte yandan nefes nefese kalmış, omuzları düşmüş, her haliyle bunaldığı belli olan şişman koşucular da var. Bir hafta önce şekerine baktırmaya gitmiş ve doktoru günlük spor yapmasını önermiş gibi duruyorlar. Bense bu ikisinin ortasında bir yerdeyim.

The Lovin' Spoonfull'un müziğini ne zaman dinlersem dinleyeyim hoşluğunu yitirmiyor. Büyüklük taslamaya çalışmayan bir müzikleri var. İnsanın yüreğini böylesine yumuşatan bir müziği dinledikçe, 1960'ların ortalarında başıma gelenlere ait anılarım yavaş yavaş uyanıveriyor. Aslında o kadar önemsenecek şeyler değil bunlar. Eğer benim biyografim üzerine kurulu bir film çekilecek olsa (ki, düşüncesi bile korkutucu), prodüksiyon aşamasında herhalde bu anıların tamamı kesilip atılırdı. "Bu epizot gereksiz. Pek fena değil, ama çok sıradan" gibi yorumlar eşliğinde... Evet, öyle. Gerçekten de anı kırıntıları işte, çok sıradan şeyler. Fakat benim için, her biri kendi başına anlam taşıyan, yaşamımı etkileyen anılar. Her biri aklıma geldikçe bazen farkına varmadan gülümsediğim, bazen de sıkıntılı yüz ifadeleri takındığım olabilir. Ama ne olursa olsun ben, işte böyle sıradan olaylar neticesinde şu an buradayım. Kauai Adası kuzey kıyılarında... Yaşamım hakkında düşündüğümde, arada sırada kendimi sahile vuran bir ağaç parçasından farklı değilmişim gibi hissettiğim oluyor. Deniz feneri yönünden esen alize rüzgârları, başımın üzerindeki okaliptüs dallarını hafif hafif oynatırken.

Bu yılın mayıs ayından itibaren, Massachusetts Cambridge'de yaşamaya başladığımdan beri, koşmak yeniden yaşamımı ayakta tutan eylemlerden biri haline geliverdi. Hem de çok ciddiye alarak koşuyorum. "Ciddiye alarak koşuyorum" derken, somut rakamlarla konuşacak olursak, haftada 60 kilometre koşmak anlamına geliyor bu. Şöyle ki, haftada 6 gün, günde 10 kilometre. Aslında haftada 7 gün, günde 10 kilometre koşabilsem daha iyi olacak, amu yağmurun yağdığı, iş yoğunluğundan zaman ayıramadığım günler de oluyor. Kendimi yorgun hissederek koşmak istemediğim günler de. İşte bu yüzden, en baştan haftada bir günü dinlenme günü olarak belirliyorum. Böylelikle, haftada 60, ayda yaklaşık 260 kilometre, benim için "ciddiye alarak koşma"nın ölçüsü.

Haziran ayında bu sisteme uyarak 260 kilometre koştum. Temmuzda ise mesafeyi artırarak 310 kilometre koştum. Bu durumda günde 10 kilometre koşmuşum demektir. Elbette her gün 10 kilometre koşmuş değilim; önceki gün 15 kilometre koşup da, sonraki gün 5 kilometreden fazla koşamadığım da oldu. Ortalama 10 kilometre işte (*jogging* temposunda 1 saat koşunca 10 kilometreyi buluyor). Bu da benim açımdan fazlasıyla "ciddi" koştuğum anlamına geliyor. Hawaii'ye geldiğimden beri de günlük 10 kilometre performansımı koruyorum. Böyle günlerce ortalamayı bozmadan koşmayı çok uzun bir süre sonra başarabildim.

New England yazı, doğrudan deneyimi olmayan insanlar için, tahmin edebileceklerinden çok daha zorludur. Serin, insana kendini iyi hissettiren günler de olur, ama dayanılmaz sıcaklıkta, rahatsızlığı doruğa çıkartan günler de. Fakat bir kez rüzgâr durdu mu, denizden bir sis dalgası gibi gelen nem yüklü hava ıslak bir kumaş gibi vücudunuzu sarıverir. Charles Nehri boyunca bir saat koşacak olsanız, sanki tepenizden bir kova su boşaltmışsınız gibi, üzerinizdeki her şey terden sırılsıklam oluverir. Güneş yanığı yüzünden teniniz sızlamaya, kafanız uyuşmaya başlar. Doğru düzgün hiçbir şey düşünemezsiniz. Vücuttaki öz denebilecek her şey sıkılıp alınmıştır sanki, kendinizi boş bir saksı gibi hissetmeye başlarsınız.

Nasıl oldu da bir noktadan itibaren "ciddi" koşamaz duruma geldim, bunun için bazı nedenler sıralayabilirim. Öncelikle yaşamım öylesine yoğun bir hale geldi ki, günlük uğraşlarım arasında koşuya istediğim gibi vakit ayıramadığım bir gerçek. Gençken istemediğim kadar zamanım olduğunu söyleyemem, ama en azından angaryalar bu kadar çok değildi. Sanırım bu angarya denen şeylerin sayısı da, insan yaşlandıkça artıveriyor. Öte yandan galiba o dönemde maratondan ziyade triatlona meyletmeye başladım. Bildiğiniz gibi, triatlonun ko-

şu dışında yüzme ve bisiklet bölümleri de vardır. Ben aslında koşucu olduğumdan koşmak konusunda sıkıntı yaşamıyorum, ama diğer iki dalda kendimi geliştirebilmek için bir hayli antrenman yapmak zorunda kaldım. Yüzme stilimi sil baştan oluşturdum, bisiklete binme tekniğini öğrendim ve ona göre kas geliştirdim. Hem zaman, hem de emek gerektiren bir uğraş. O ölçüde de, koşmaya ayırabildiğim zaman azaldı.

Fakat coşkuyla koşamaz hale gelişimin en önemli nedeni, benim bir noktadan itibaren "koşmak" eyleminden iyice bıkmış olmam. 1982 yılının sonbaharında koşmaya başladım ve 23 yıla yakın bir süre koştum. Neredeyse her gün *jogging* yaptım, her yıl en az bir kez tam maraton koştum (şöyle bir hesaplayınca 23 kez koşmuşum demektir) ve bunlar dışında dünyanın birçok yerinde uzunlu kısalı yarışlara katıldım. Uzun mesafe koşmak aslında karakterime de uygun düşüyor ve koşarken keyif alıyorum. Koşmak bugüne kadar olan yaşantımda, sonradan geliştirdiğim birçok yeteneğim arasında en fazla işime yarayanı ve çok büyük bir anlamı var. Dahası 20 yılı aşkın süreyle koşmaya devam etmiş biri olarak, bu sayede bedenim ve ruhumun çok daha iyi yönde geliştiğini söyleyebilirim.

Takım sporlarına uygun bir insan olduğumu söyleyemem. İyi yanlarıyla, kötü yanlarıyla, bu doğuştan gelen bir özellik. Futbol ve beysbol gibi oyunlara katıldığımda (çocukluğum dışında, aslında öyle bir deneyimim de hiç yok, ama) her zaman kendimi biraz rahatsız hissetmişimdir. Bir kardeşimin olmayışı da etkili olmuştur bunda belki, ama başkalarıyla birlikte yapılan sporlara bir türlü kendimi veremiyorum. Öte yandan, tenis gibi teke tek oynanan sporlarda da pek başarılı olduğumu söyleyemem. Duvar tenisi –*squash*– sevdiğim bir spor, ama biriyle mücadele etmem gerektiğinde yensem de yenilsem de kendimi diken üzerinde hissederim. Dövüş sporları da beceriksiz olduğum bir alan.

Yanlış anlaşılmasın, elbette ben de yenilmekten hoşlanmam. Fakat nedendir bilmem, eskiden beri bir başkasına üstün gelmek ya da yenilmek pek umurumda olmadı. Bu özelliğim bir yetişkin olduktan sonra da değişmedi. Hangi konuda olursa olsun bir başkasını yenmeyi ya da ona karşı yenilmeyi kafama takmam. Daha ziyade aklım kendi koyduğum standartları sağlamaya odaklanır. Bu anlamda uzun mesafe koşmak benim düşünce tarzıma son derece uygun bir spor.

Tam maraton koşucuları ne demek istediğimi çok iyi anlayacaktır; herhangi birine üstün gelmek ya da yenilmek, koşucu için sorun değildir. Elbette yarış kazanmayı hedefleyen üst sınıf bir koşucu iseniz, gözünüzün önündeki rakiplerinizi alt etmeniz önemli bir ödevdir, ama halktan bir koşucu için bireysel galibiyet ve mağlubiyetler önemli bir konu değildir. "O tipin arkasında kalamam" gibi motivasyonlarla koşanlar olabilir ve bu, antrenmanlarda ateşleyici olabilir. Fakat bir nedenle o belirli rakip yarışa katılamadığında motivasyon söner (hiç olmazsa yarıya iner) ve bu durumda koşu yaşamı da uzun sürmez.

Sıradan bir koşucu, "Bugün şu zamanda koşuyu bitireyim" diye, hedeflerini önceden belirleyerek yarışa katılır. Hedeflediği zaman içerisinde koşabildiğinde bir şeyleri başardığını, koşamadığında ise başaramadığını hisseder. O süre içerisinde koşamasa bile, elinden geleni yaptığına dair bir doyum oluşuyorsa ve bir sonraki yarışa çıkabilecek olumlu duygular hissedebiliyorsa, dahası yeni bir şeyler keşfettiğine inanabiliyorsa, bu da bir başarıdır. Başka bir deyişle, koştuktan sonra kendisiyle gurur (ya da ona benzer bir şeyler) duyabilmesi, uzun mesafe koşucusu için önemli bir ölçüttür.

Aynı şeyleri, yaptığım iş için de söyleyebilirim. Yazarlık gibi bir meslekte –en azından benim için geçerli olduğunu söyleyebilirim– yenmek ya da yenilmek yoktur. Satış rakamla-

rı, edebiyat ödülleri, gelen eleştirilerin iyiliği ya da kötülüğü bir ölçüt olabilir, ama temel bir sorun olduğunu söyleyemem. Yazdıklarımın kendi belirlediğim ölçütlere ulaşıp ulaşmadığı her şeyden önemlidir ve bunu bozacak bir bahane de kolayca üretilemez. Başkalarına karşı birçok açıklama getirebilirim. Fakat kendimi kandıramam. Temelde, yaratan kişi dürtülerini kendi doğasından gelecek şekilde içinde taşır ve kendi dışında bir kalıp ya da ölçüt aramamalıdır.

Koşmak benim için etkin bir egzersiz, aynı zamanda etkin bir metafordur. Ben koşarken ya da bir yarıştan diğerine giderken, ulaşmayı hedeflediğim ölçütün çıtasını azar azar yükselttim, bu hedefleri başarmak yoluyla da kendimi yukarılara taşıdım. En azından yukarılara taşımaya niyet ettim, bunun için de her gün çabaladım. Evet, ben elbette büyük bir koşucu değilim. Fakat bu hiç de önemli bir sorun değil. Dünkü kendimi biraz olsun geçebilmek; önemli olan işte bu. Uzun mesafe koşularında geçmem gereken bir rakip varsa, bu geçmişteki kendimden başka kimse olamaz çünkü.

Fakat kırklı yaşların ortalarını geçtikten sonra, bu otokontrol sistemim yavaş yavaş değişim göstermeye başladı. En basiti, yarış sürelerim artık uzamaz hale geldi. Yaşımı düşünecek olursak, bu konuda elimden bir şey gelmez. Her insan yaşamının bir noktasında vücut kapasitesinin zirvesinden inmeye başlar. Elbette bireysel farklılıklar olabilir, ama yüzücüler yirmili yaşlarının ilk yarısında, boksörler yirmili yaşlarının ikinci yarısında, beysbol oyuncuları ise otuzlu yaşlarının ortalarında gözle görülmeyen bir zirveye ulaştıktan sonra aşağı inişe geçerler. Bundan kaçınmak mümkün değildir. Ben bir göz doktoruna, "Yaşlılıkta gözleri bozulmayan insan yok mu?" diye sorduğumda, sorumu çok komik bulmuş olacak ki, gülerek, "Ömrüm boyunca öyle bir insana rastlamadım" diye yanıtlamıştı. Bu da aynı durum işte. (Ne mutlu ki sanatçıların zirvesi, kişisine göre büyük farklılıklar gös-

terir. Sözgelimi Dostoyevski 60 yıllık yaşamının son yıllarında *Ecinniler* ve *Karamazov Kardeşler* gibi, taşıdıkları anlamlar açısından en önemli yapıtlarını kaleme almıştır. Domenico Scarlatti ise yaşamı boyunca klavyeli çalgılara yönelik 555 sonat çıkartmışsa da, bunların büyük kısmını 57-62 yaşları arasında yazmıştır.)

Benim durumumda ise, kırklı yaşlarımın ikinci yarısında koşuculuk yaşamımda iniş başladı. O zamana kadar tam maratonu 3,5 saat hedefiyle koşuyordum. Tam olarak 1 kilometreyi 5 dakika, 1 mili ise 8 dakikada. 3,5 saatin altına indiğim olduğu gibi, inemediğim de oluyordu (inemediğim seferler çoğunluktaydı gerçi). Fakat aşağı yukarı bu zamanlamayla, tam maratonu zorlanmadan tamamlayabiliyordum. Bu sefer beceremedim, dediğim zamanlarda bile 3 saat 40 dakika gibi bir zamanda tamamlıyordum. Antrenmansız da olsam, kondisyonum düşmüş bile olsa 4 saati aşmak gibi bir durum aklımdan bile geçmezdi. Bu dönem istikrarlı bir düzlük gibi bir süre devam etti. Fakat zamanla o düzlüğün üzerinden geçen bulutların düzeni değişmeye başladı. Eskiden yaptığım aynı antrenmanı yapsam bile 3,40'larda koşmak zorlamaya başladı, 1 kilometre 5,5 dakikaya çıktı, sonrasında ise toplam süre 4 saate iyice yaklaştı. Bu bende biraz şok etkisi yaptı. *Bana neler oluyordu böyle?* Bunun yaştan kaynaklandığını düşünmek istemiyordum. Çünkü günlük yaşantımda fiziksel olarak bünyemin zayıfladığına dair hiçbir işaret yoktu. Fakat ne kadar reddetsem de, görmezden gelmeye çalışsam da, rakamlar yavaş yavaş artmaya devam ediyordu.

Tam maratonu düşündüğüm sürelerde tamamlayamamanın etkisiyle olsa gerek, tam maratondan daha uzun mesafeleri koşabilme olasılığına göz dikmeye başladım. İçimde triatlon, *squash* gibi farklı sporlara karşı da ilgi uyandı. "Yalnızca koşmakla vücudum şeklini kaybedebilir. Onun yerine başka sporları da devreye sokarak vücudumu her yönden ge-

liştirmem daha iyi olur" diye düşünmeye başladım.

Özel antrenör eşliğinde yüzme stilimi temelden değiştirerek, öncesine oranla daha rahat ve hızlı yüzebilmeye başladım. Kaslarım bu yeni durumu kolayca kabullenince, vücut yapım da gözle görülür ölçüde değişim geçirdi. Fakat öte yandan, tam maraton sürem meddücezirde suyun yükselmesi gibi yavaşça, ama net bir şekilde artıyordu. Artık koşmak önceden olduğu gibi keyifli gelmemeye başlamıştı. Benimle "koşmak" arasına bir tembellik uçurumu girmişti sanki. Harcadığım çabanın karşılıksız kalmasının getirdiği hayal kırıklığıyla birlikte, açık bir kapının bir an gelip de kapanıvermesi gibi bir engellenmişlik duygusu yaşadım. Ben bu duruma "koşucu melankolisi" adını verdim. Bunun ne tür bir melankoli olduğunu ileride anlatacağım.

Fakat on yıl aradan sonra Cambridge'e geri dönüp de (daha önce bu şehirde 1993-1995 yılları arasında iki yıl yaşamıştım. O sıralarda Bill Clinton devlet başkanıydı) Charles Nehri'ne baktığımda, içimde nereden kaynaklandığı belli olmayan bir koşma isteği canlanıverdi. Nehir deyince, çok büyük değişiklikler olmadığı sürece zaten nehirler hep aynıymış gibi görünür, ama Charles Nehri gerçekten de eski haliyle kalmış gibiydi. Aylar, yıllar geçmiş, öğrencilerin yüzleri değişmiş, ben on yıl yaşlanmış, sözcüğü sözcüğüne köprünün altından çok sular akmıştı. Fakat tüm bunlara rağmen, nehir bir parça bile değişmemiş, eski görüntüsünü koruyordu. Tüm canlılığıyla akan nehir, sessizce Boston Körfezi'ne doğru ilerler. Kıyılarındaki yeşil yaz bitkilerine can verir, su kuşlarını besler, taş köprünün altından geçerek, yaz göğündeki bulutları yansıtır (kış aylarında yüzeyinde buzlar gezinir), pek acelesi yoktur, dinlenmek nedir bilmez, birçok kez ispatlanmış bir kavram gibi, yalnızca dinginlik içerisinde denize ilerler.

Japonya'dan getirdiğim eşyalarımı düzenleyip, birçok for-

maliteyi halledip de buradaki yaşam alanımı kurduktan sonra, tekrar coşkuyla koşmaya başladım. Sabahın erken saatlerindeki taze havayı ciğerlerime doldurarak, koşmaya alışık olduğum zeminde yine koşmaya başlamanın sevincini hissediyordum. Adımlarımdan çıkan sesler, nefes alıp veriş seslerim ve kalp atışlarım birbirine karışarak, kendine özgü bir çoklu ritim oluşturuyordu. Charles Nehri kano yarışlarının kutsal mekânı gibidir ve her zaman kürek çeken birileri vardır. Sanki onlarla yarışıyormuş gibi koşuyordum. Elbette çoğu durumda kano daha hızlıdır. Fakat nehrin akıntısına karşı kürek çeken tek kişilik kanolar söz konusu olduğunda, bazen çok güzel kapışmalar yaşanabilir.

Boston Maratonu'nun düzenlendiği yer olmasından da kaynaklanıyor olsa gerek, Cambridge koşucu nüfusunun yoğun olduğu bir yerdir. Charles Nehri boyunca göz alabildiğince koşu yolu uzanır, yeter ki isteyin, saatlerce, kilometrelerce koşabilirsiniz. Fakat bisikletliler de aynı yolu kullandığından, arkanızdan hızla gelen bisikletleri sürekli kollamanız gerekir. Yer yer zeminde çatlaklar bulunduğundan, buralara takılıp tökezlememek için de dikkat etmek şarttır. Uzun süren trafik ışıklarına takılıp bekletilmek de hevesinizi kırabilir. Bütün bunlar bir yana bırakılacak olursa, insana kendini iyi hissettiren bir parkurdur.

Koşarken çoğunlukla *rock* müziği dinlerim. Arada sırada caz dinlediğim de olur. Fakat koşu ritmine uygunluğu düşünülecek olursa, sanırım koşuya eşlik edecek en iyi müzik *rock* müziğidir. Red Hot Chili Peppers, Gorillas ya da Beck, Creedence Clearwater Revival, hatta Beach Boys gibi eski müzikler. Olabildiğince basit ritimleri severim. Şu günlerde çoğu koşucu *iPod* dinleyerek koşuyor, ama ben kullanmaya alışkın olduğum MD çalarımı daha çok seviyorum. *iPod* ile karşılaştırıldığında, cihaz çok daha büyük, sığdırılabilecek veri miktarı kat kat az, ama bana fazlasıyla yetiyor. Şu an için, henüz

müzikle bilgisayar teknolojisini birbirine bulaştırmak istemiyorum. Dostluk, iş ve seksi birbirine karıştırmadığım gibi.

Daha önce değindiğim gibi, temmuz ayında 310 kilometre koştum. İki gün yağmurluydu, iki gün de seyahate çıktım. Sonra insanı bitkin düşüren sıcak günler birbiri ardınca geldi. Bunları düşünecek olursak, 310 kilometre koşabilmiş olmak benim için pek de fena sayılmayacak bir başarıydı. Kesinlikle öyleydi. Bir ayda 260 kilometre mesafe "ciddiye alarak koşmak" oluyorsa, 310 kilometre "hayli ciddi koşmak" olsa gerek. Koştuğum mesafenin artışıyla birlikte, kilom da azaldı. İki ayda 3 kilo verdim, karnımın etrafındaki hafif yağ tabakası da eriyip gitti. 3 kilo iyi bir rakam. Bir kasaptan 3 kilo et alıp elinizde taşıyarak eve kadar koştuğunuzu düşünün. Sanırım o ağırlığın gerçekte nasıl bir şey olduğunu anlarsınız. Böylesi bir ağırlığı vücudumun bir parçası olarak taşıdığımı düşününce, bir hayli karmaşık düşüncelere kapılıyorum. Boston'daki yaşantıda fıçı bira (Samuel Adams biralarından Summer Ale) ve Dunkin' Donuts eksik olmaz, ama bu kaçamaklar bile günlük yaşantımda inatla hareket etmeyi sürdürerek dengelenebiliyordu.

Benim yaşlarıma gelmiş bir insanın, şimdi tutup da böyle şeyleri yazıya dökmesi çok saçma gelebilir, ama işin gerçeğini açığa sermek gibi bir isteğim var; benim daha çok yalnızlığı seven bir karakterim vardır. Hayır, biraz daha net ifade edecek olursam, tek başına olmaktan pek bunalmayan bir karakterim vardır. Her gün bir iki saat hiç kimseyle konuşmadan koşsam da, dört beş saat masa başında sessiz sessiz çalışsam da, bu beni ne bunaltır, ne de canım sıkılır. Gençlik yıllarımdan beri böyle bir eğilimim vardır. Birileriyle bir şeyler yapmaktansa, tek başıma sessizce kitap okumayı, kendimi vererek müzik dinlemeyi severim. Tek başına olduktan sonra yapacak bir şeyler bulmak konusunda sıkıntım yoktur.

Buna rağmen, genç yaşta (22 yaşımdaydım) evlendikten sonra biriyle birlikte yaşamaya yavaş yavaş alıştım. Üniversiteden çıktıktan sonra bar işletirken, başkalarıyla ilişki kurmanın önemini de kavradım. Tek başına yaşamanın mümkün olmadığını, ki gerçekte herkes bunu onaylayacaktır, kendi deneyimlerimle öğrendim. Bunun sonucunda, biraz tuhaf şekilde de olsa, sosyallik diyebileceğim bir özelliği günden güne pekiştirdim. Şimdi düşünüyorum da, yirmili yaşlarımdaki on yıl boyunca benim dünya görüşüm hiç de azımsanamayacak ölçüde değişti ve insan olarak belli bir ölçüde geliştim. Sert duvarlara toslaya toslaya başımda yumrular oluştukça, hayatta kalabilmeyi sağlayan pratik püf noktalarını öğrendim işte. O on yıl boyunca çetin yaşam deneyimlerim olmasaydı, sanırım roman yazmak gibi bir uğraşa girişmezdim, hatta aklımdan bile geçirmezdim. Yine de, insanın temel karakteri keskin değişimler göstermiyor. Tek başına kalma arzusu, hiç değişmeden hep vardı içimde. O yüzden günde bir saat kadar koşup, o süre boyunca kendime ait bir sessizlik zamanına sahip olabilmek, ruh sağlığım açısından önemli bir anlam taşımaya başladı. En azından koşarken ne kimseyle konuşmam ne de başkalarının konuşmalarını dinlemem gerekiyordu. Yalnızca çevremdeki manzarayı izleyip, kendimi bulmam yeterliydi. Bu hiçbir şeyle değiştirilmeyecek ölçüde değerli bir zaman dilimiydi.

Koşarken neler düşündüğüm sık sık sorulur. Bu soruyu soranların kendileri çoğunlukla uzun mesafe koşma deneyimine sahip olmayan kişilerdir. Dahası, bu tür sorular her sorulduğunda derin düşüncelere dalarım. Acaba koşarken ben neler düşünüyorum, diye. Dürüst olmak gerekirse, şimdiye kadar koşarken neler düşündüğümü doğru düzgün anımsayamıyorum.

Tamam, soğuk günlerde, bir nebze soğuk hakkında düşünürüm sanırım. Sıcak günlerde ise, sıcak hakkında. Kederli olduğum günlerde bir nebze keder hakkında düşünürüm.

Keyifli olduğum günlerde de keyifli olmak üzerine. Daha önce yazdığım gibi, eskiden olan olayları belirli bir sıralamaya bağlı kalmaksızın aklıma getirdiğim de olur. Arada sırada (bu gerçekten nadiren olur ama) romanlarımla ilgili ufak tefek fikirler zihnimde canlanıverir. Yine de, tüm bunlara rağmen, gerçekte elle tutulur hiçbir şey düşünmem.

Ben koşarken, yalnızca koşarım. Bir boşluğun içerisinde koşarım. Ters yönden bir ifade kullanmak gerekirse, boşluğu yakalayabilmek için koşuyorumdur belki de. Bu boşluğun içerisine bile, kopuk kopuk düşünceler doğallıkla süzülüverir. Çok normal. İnsanın yüreğinde gerçek bir boşluk var olamaz. İnsanın ruhu mutlak bir boşluğu kaldıracak ölçüde güçlü olmadığı gibi, tekdüze bir yapıya da sahip değildir. Yine de, koşarken ruhuma süzülen bu tür düşünceler (ani fikirler) nihayetinde boşluğun yan ürünlerinden öteye geçmez. Bunlar içeriklerin çevresinde değil, boşluk ekseninde oluşmuş düşüncelerdir.

Koşarken aklıma gelen düşünceler gökyüzündeki bulutlara benzer. Farklı şekillerde, farklı büyüklüklerde bulutlar. Bunlar bir yerlerden çıkıp gelir, sonra uzaklaşıp bir yerlere gidiverir. Fakat gökyüzü aynı gökyüzüdür. Bulutlar anlık misafirler olmaktan öteye geçmez. Geçip giden, sonra da tamamen kaybolan şeylerdir. Geriye yalnızca gökyüzü kalır. Gökyüzü deyince, bir yandan vardır, ama bir yandan da yoktur. Gerçek bir kütle olduğu gibi, aynı zamanda gerçek bir kütlesi yoktur. Biz böylesi sınırlarını tartamadığımız bir kap içerisinde var olmayı öylece kabul eder, buna boyun eğeriz.

Ben şu an ellili yaşlarımın ikinci yarısındayım. 21. yüzyılın gerçekten geleceğini ve kendimin de cidden ellili yaşları göreceğimi, gençlik çağlarımda aklımın ucundan bile geçirmemiştim. Elbette teorik olarak bir gün 21. yüzyılın geleceği, (bir aksilik çıkmazsa) benim de ellili yaşları göreceğim net bir savdı, ama gençlik çağlarımda kendi ellili yaşlarım-

daki halimi gözümde canlandırmam, "ölümden sonraki hayatı somut olarak aklımda canlandırmaktan" farksız, zor bir meseleydi. Mick Jagger genç yaşlarında, "45 yaşına gelip de hâlâ 'Satisfaction' söyleyeceksem, ölürüm daha iyi" demişti. Fakat gerçekte, 60 yaşını geçtiği günümüzde bile "Satisfaction" söylemeye devam ediyor. Buna gülen insanlar var. Fakat ben gülemem. Gençlik günlerindeki Mick Jagger, kendisinin 45 yaşındaki halini hayal edememiştir. Gençlik günlerimde ben de böyle bir şeyi hayal edemezdim. Şimdi tutup da Mick Jagger'a gülebilir miyim? Hayır, gülemem. Neyse ki, gençlik yıllarımda *rock* müzisyeni falan değildim. Ben o yıllarda ölçüsüzce aptal laflar etmiş olsaydım da, kimse anımsamazdı ve atıfta da bulunmazdı. Durum bundan ibaret. Yanlış mı?

İşte şimdi ben bu "aklıma hayalime gelmeyen" dünyada yaşamımı sürdürüyorum. Bunu düşündükçe bir tuhaf oluyorum. Yaşamımın bu döneminde mutlu muyum mutsuz mu, kestiremiyorum, ama bunu sorun haline getirmesem de olur diye düşünüyorum. Benim için, muhtemelen herkes için de öyledir, yaşlanmak deneyimi yaşamımda ilk kez tattığım bir şey ve bu noktada tattığım hisler de, yine ilk kez tattığım hisler. Önceden yaşamış olsam, üstesinden gelebilmek için bir fikrim olurdu, ama neticede ilk deneyim olduğundan iş o kadar basit değil. O yüzden benim açımdan, şu an ayrıntı sayılabilecek kararları sonraya bırakıp, karşıma çıkanları olduğu gibi kabullenerek, bunlarla birlikte yaşamımı sürdürmekten başka yol yok. Tıpkı hava, bulut ve nehir karşısında hissettiklerim gibi. Dahası, bu noktada komik denebilecek bir şey kesinlikle var ve düşünce şekline göre, sanırım kolayca bir tarafa fırlatılıp atılabilecek bir şey de değil.

Daha önce de bahsettiğim gibi, günlük yaşamımda olsun, iş alanında olsun, başkalarıyla üstünlük mücadelesine girmek, benim istediğim türden bir yaşam şekli değil. Can sıkıcı

bir şekilde herkesin kabul edeceği bir genellemeye başvuracağım, ama bin bir türlü insan var ve dünya da bu insanlardan oluşuyor. Başka insanların kendi dünya görüşleri, buna paralel yaşam tarzları var. Benim de kendime göre bir dünya görüşüm ve buna paralel bir yaşam tarzım var. Bu farklılıklar günlük hayatta ufacık sapmaları doğuruyor ve bu sapmalar bir araya geldiğinde de büyük yanlış anlamalar haline gelebiliyor. Bunun sonucunda nedensiz eleştiriler de doğabiliyor. Çok doğal bir şey, ama yanlış anlaşılmak, eleştirilmek asla insana kendini iyi hissettiren bir şey değildir. Bu yüzden insanın yüreğinde derin yaralar açıldığı da olur. Bu da acı veren bir deneyimdir.

Fakat yıllar üst üste yığıldıkça, bu acı ve yaraların insan hayatında bir ölçü gerekli olduğuna dair bir algılama da geliştirdim. Şöyle bir düşününce, insan başkalarından bir parça da olsa farklı olduğundan kendini ortaya çıkartabiliyor, başkalarından bağımsız halde kalabiliyor. Kendi açımdan söyleyecek olursam, ben böylece roman yazmaya devam edebiliyorum. Bir manzara içerisinde başkalarından farklı bir sapmayı görebiliyor, başkalarından farklı şeyler hissediyor, başkalarından farklı sözcükleri seçebiliyorum. İşte o yüzden de, özgün anlatılar yazmayı sürdürebiliyorum. Dahası, hiç de az sayıda olmayan bir insan kitlesinin yazdıklarımı eline alıp okuması gibi nadir karşılaşılan bir durum ortaya çıkıyor. Benim ben olmam, başka biri olmamam, benim için önemli bir servet. Yürekte açılan yaralar, bir insanın bağımsızlığı karşılığında dünyaya ödemek zorunda olduğu çok doğal bir bedel.

Ben temelde böyle düşünüyorum ve bugüne kadar bu düşünce paralelinde yaşadım. Kısmen, ortaya çıkan sonuç açısından bakıldığında, kendi arzumla yalnızlığı istemiş olabilirim. Özellikle benimki gibi bir iş yapan insanlar için, farklı derecelerde olsa da, kaçınılması güç bir rota bu. Fakat bu yalnızlık hissi, bazen şişeden fışkıran asit gibi, farkında ol-

madan insanın yüreğini kemiriyor, eritiveriyor. Bu tehlikeyi, kendimce (olasılıkla deneyimlere dayanarak) bildiğimi sanıyorum. İşte o yüzden de, bedenimi fiziksel olarak hareket ettirmeyi aralıksız sürdürmek, bazı durumlarda son sınırlarına kadar zorlamak yoluyla, içimde taşıdığım yalnızlığı ÇÜRÜTMEK, göreceli hale getirmek zorundaydım. Bilinçli olarak yapmaktan ziyade, önseziler yoluyla.

Daha somut söyleyeyim.

Birilerinin nedensiz (en azından ben bazen öyle düşünüyorum) eleştirilerine maruz kaldığımda ya da beni doğallıkla kabul edeceğini düşündüğüm biri tarafından kabul edilmediğimde, her zamankinden biraz daha uzun mesafe koşarım. Her zamankinden daha uzun mesafe koşmak yoluyla, o ölçüde kendimi fiziksel olarak tüketmiş olurum. Üstelik, yeteneklerinin sınırları olan, güçsüz bir insan olduğumu bir kez daha idrak ederim. Bunu dibine kadar, fiziksel olarak idrak ederim. Dahası, her zamankinden daha uzun mesafe koşmak sayesinde kendi bedenimi de biraz daha güçlendirmiş olurum. Birilerine öfkelendiğimde, o ölçüde kendimi zorlarım. İçime dert olan bir şeyler olduğunda, o ölçüde kendimi törpülerim. Hep böyle yaparak yaşadım. Sessizce yutabileceğim şeyleri, olduğu gibi yutar, bunu (elimden geldiğince görüntüsünü büyük ölçüde değiştirerek) roman dediğimiz kabın içerisine koyar, anlatının bir parçası olarak içimden atmaya çabalarım.

Benimki gibi bir karakterin, çoğu kişinin hoşuna gideceğini sanmıyorum. Karakterimden etkilenecek bazı kişiler (sanırım çok az) çıkabilir. Fakat hoşlanana ender rastlanır. Böylesine kendini öne çıkarma özelliğinden yoksun bir insana, bir şey olunca hemen kozasına kapanıveren bir insana, acaba kim sempati (ya da benzeri bir şey) besleyebilir ki? Fakat düşünüyorum da, zaten mesleki açıdan bir roman yazarının birilerinin hoşuna gitmesi prensipte mümkün müdür? Bilemiyorum. Belki bu dünyanın bir yerlerinde mümkündür. Kolay-

ca genelleme yapılamayacağı kanısındayım. Fakat en azından benim açımdan, roman yazarı olarak uzun yıllar yazmaya devam edip de, aynı zamanda birilerinin kişisel olarak hoşuna gitmiş olabileceğimi düşünemiyorum. Birilerinin nefretini, öfkesini, tiksintisini kazanmış olmanın çok daha normal olacağı düşüncesindeyim. Böyle olursa içim daha rahat eder, gibi bir laf etmek niyetinde değilim. Nihayetinde, ben de başkalarının nefretini kazanmaktan haz duyan biri değilim.

Fakat bu başka bir konu. Biz yine koşmaktan konuşmaya dönelim.

Öyle ya da böyle, koşmak üzerine kurulu yaşantıma döndüm işte. Bir hayli "ciddi" biçimde koşmaya başladım, şimdilerde ise "iyice titizlenerek" koşuyorum. Bunun ellili yaşlarımın ikinci yarısına geldiğim şu günlerde benim için ne anlama geldiğini henüz bilemiyorum. Mutlaka bir anlamı vardır. Bu hale gelmiş olmamda bir şekilde mutlaka bir anlam gizlidir. O kadar önemli olmayabilir, pek fazla yer de kaplamayabilir, ama mutlaka, evet, mutlaka bir anlamı vardır. Fakat altında yatan ne olursa olsun, şu an koşmaya devam ediyorum. Anlamı üzerine sonradan tekrar düşünsem de olur (sonradan düşünmek, benim usta olduğum bir alandır ve yıllar geçtikçe bu tekniğimi iyice rafine ettim). Koşu ayakkabılarımı ayağıma geçirip, yüzüme ve boynuma güneş kremini iyice yedirerek sürüp, saatimi ayarlayarak koşu yoluna çıkıyorum. Sonra da koşmaya başlıyorum. Alize rüzgârlarını tam karşıdan alıp, ayaklarını dümdüz uzatıp gökyüzünü yararak ilerleyen kuğulara bakarak, özlem duyduğum The Lovin' Spoonfull müziğini kulaklarımda koşuyorum.

Koşarken aklıma bir düşünce geliveriyor: Yarış süremi aşağı çekemesem de, elimden bir şey gelmeyeceğini düşünüyorum. Belli bir yaşa geldim ve o ölçüde zaman harcadım. Bu kimsenin suçu değil. Bu oyunun kuralı işte. Nehrin açık de-

nize akıp gitmesiyle aynı. Bu halimi doğal manzaranın bir parçası gibi, olduğu gibi kabullenmekten başka yol yok. Bu insanın içine su serpecek bir yöntem olmayabilir. Bunun sonucunda ortaya çıkan şeyler hiç sevindirici olmayabilir. Fakat elimden bir şey gelmez, diyorum kendime. Şu ana kadarki yaşantımı kendi çapımda, yeterince diyemem, ama keyfini çıkartarak yaşadım.

Böbürlenme niyetim yok (zaten kim tutar da böyle bir şeyle böbürlenir?), ama ben o kadar zeki bir insan değilim. Fiziksel olarak temas etmediğim, elimle dokunamadığım sürece olguları net bir şekilde idrak edemeyen bir insanım. Hangi konuda olursa olsun, olguları ancak gözle görülebilir bir şekilde yakaladığımda ikna oluyorum. Zekâsı ağır basmaktan ziyade, fiziksel yaşayan bir insanım. Elbette biraz zekâ sahibiyim. Sanırım öyledir. Hiç olmasaydı, roman yazamazdım herhalde. Fakat ben, kafamın içinde katıksız bir şekilde teori ya da mantık kurgulayarak yaşayan türden biri değilim. Gücünü düşünsel çıkarımlardan alarak ilerleyen türden biri de değilim. Bunlardan ziyade, bedenime gerçek anlamda yük bindirerek, kaslarımın inlemesini (bazı anlarda çığlık atmasını) sağlayarak, kavrayış ibresini somut olarak yükseltip, nihayet "doğru düzgün anlayabilen" türdenim. Söylemeye gerek yok, ama bu basamakları tek tek aşmaya kalkınca, bir sonuca varana kadar hatırı sayılır ölçüde zaman geçer. Aynı zamanda bu süreç zahmetlidir de. Bazen zaman öylece geçip gider ve nihayet olgular netleştiğinde, artık çok geç olmuştur. Yapacak bir şey yok. Zaten ben, böyle bir insanım.

Nehri düşünmeye çalışırım. Bulutları düşünmeye çalışırım. Fakat aslında, hiçbir şey düşünmüyorumdur. Ben kendi üretimim, derli toplu bir boşluk içerisinde, özlemini duyduğum sessizlik içerisinde koşmayı sürdürüyorum yalnızca. Bu çok hoş bir şey. Kim ne derse desin.

2

Koşan roman yazarı nasıl olunur?

14 Ağustos 2005, Kauai Adası, Hawaii

14 Ağustos, Pazar. Sabah saatlerinde MD'den Carla Thomas ve Otis Redding müzikleri dinleyerek 1 saat 15 dakika koştum. Öğleden sonra spor salonunun havuzunda 1.300 metre yüzüp, akşamüzeri sahile giderek yüzmeye devam ettim. Sonrasında Hanalea kasabasının girişi yakınlarındaki Dolphin Restaurant'ta biramı içip, balık yedim. *Walu* dedikleri beyaz etli bir balıktı yediğim. Kömür ızgarasında pişirtip, üzerine soya sosu ekledim. Yanında da kızarmış sebze vardı. Bir de kocaman bir salata tabağı ikram olarak geldi.

Ağustos ayının başından beri, bugüne kadar 150 kilometre koştum.

Her gün düzenli koşmaya başlamamın üzerinden çok uzun zaman geçti. Net olarak söylemek gerekirse 1982 yılının sonbaharıydı. Ben o sıralarda 33 yaşıma girmiştim.

Bu tarihten kısa süre öncesine kadar Sendagaya İstasyonu yakınlarında caz bar tarzı bir yer işletiyordum. Üniversiteden çıktıktan sonra hemen (aslında öyle çok *part-time* iş yapıyordum ki bazı ders kredilerini sonraya bırakmıştım, bu yüzden öğrencilik yıllarımdan itibaren demem gerekir gerçi) Kokubunci İstasyonu'nun güney çıkışındaki bu yeri işletmeye başladım ve üç yıl sonra binada tadilat yapılacağı için Tokyo merkezine taşıdım. Asla büyük bir yer sayılmazdı, ama o kadar küçük de değildi. Kuyruklu piyano konula-

bilen, ucu ucuna da olsa beşli grubun müzik yapabileceği bir işletmeydi. Öğlenleri kahve servisi yapılıyor, akşamları bar haline geliyordu. Yiyecek olarak idare edecek şeyler çıkartıyor, hafta sonlarında canlı müzik programları düzenliyorduk. O dönemde bu türden bir yer pek fazla olmadığından devamlı müşterilerimiz vardı ve mali bir sıkıntı da çekmiyorduk.

Çevremizdeki insanlar, böylesi sınırlı zevklere hitap eden bir işletmenin uzun ömürlü olamayacağını düşünmüşlerdi, bende işletme zekâsının bulunmadığı kanısındaydılar ama bu öngörüleri büyük ölçüde boşa çıkmıştı. Dürüst olmak gerekirse, işletme konusunda zekâ sahibi olduğumu ben de düşünmüyorum. Sanırım, başarısız olmam halinde bir şansım daha olmayacağı endişesiyle işe canla başla sarılmıştım. Disiplin, sabır ve güçlü bir bünye benim eskiden beri sahip olduğum yegâne şeyler. At örneği vermek gerekirse, yarış atından ziyade, yüke koşulan atlara yakınımdır. Ben maaşlı çalışan bir ailenin çocuğu olduğumdan, ticaretten pek anlamıyordum, ama karım ticaret yapan bir ailede doğmuştu ve onun ilahi sezileri diyebileceğim yanları fazlasıyla yardımcı oldu. Her ne kadar kaliteli bir yük atı olsam bile, tek başına başaramazdım.

İşin kendisi çok ağırdı. Sabahtan geceyarılarına kadar çalışıyordum, ayakta duracak halim kalmıyordu. Birçok sıkıntıyla karşılaştım; başım ellerimin arasında kalakaldığım, birçok kez hayal kırıklığına uğradığım da oldu. Fakat kendimden geçmişçesine çalışırken, bir de baktım, dengeli bir bütçeye ulaşmışım. Sonra yirmili yaşlarımın sonlarına doğru nihayet nefes alabilir hale geldim. Borç alabileceğim her yerden, alabileceğim kadar borç almıştım; borçlarımı ödeyebilecek hale geldiğimde nihayet bir aşamayı da geçmiş oldum. O ana kadar yalnızca hayatta kalmaya, başımı suyun üstünde tutmaya çalışıyor, neredeyse başka hiçbir şey düşünmüyordum. Yaşamımın dik merdivenlerinden birini tırmanma-

yı başarıp da, önümü görebileceğim bir düzlüğe çıkınca, oraya vardığıma göre, sonrasında yine sıkıntılar olsa bile, üstesinden gelebileceğime dair bir özgüven doğmuştu içimde. Derin bir nefes alıp etrafıma, kat ettiğim yola bakıp, önümdeki, ilerlemem gereken merdiven hakkında düşünmeye başladım. Otuzlu yaşlar hemen burnumun ucuna kadar gelmişti. Artık genç denilemeyecek yaşlara adım atmak üzereydim. Sonra, hiç aklımın ucundan bile geçirmemiştim, ama roman yazmayı düşündüm.

Roman yazmayı düşünmeye başladığım tarih ve saat çok net aklımda. 1 Nisan 1978, öğlen 13:30 sıraları. O gün Cingu Stadyumu'nda açık tribünde bira içerek beysbol izliyordum. Cingu Stadyumu oturduğum apartmandan yürüme mesafesindeydi, bense ateşli bir Yakult Swallows takımı taraftarıydım, hâlâ da öyleyim. Gökyüzünde tek bir bulut bile yoktu; ılık rüzgârıyla harika bir bahar günüydü. O sıralardaki Cingu Stadyumu'nda saha arkasındaki açık tribünde koltuklar yoktu ve tribün üzeri çimle kaplı dik bir yokuştan ibaretti. O çimlerin üzerine uzanmış, soğuk biramı yudumluyor, gözlerim arada sırada gökyüzüne dalıp gidiyor, rehavet içerisinde maçı izliyordum. Seyirciler, her zaman olduğu gibi pek fazla değildi. Yakult sezonun açılış maçında Hiroşima Carps'ı evinde ağırlıyordu. Yakult'un top atıcısını Yasuda diye anımsıyorum. Tıknaz, ufak tefek bir atıcıydı ve feci falsolu toplar atardı. Yasuda ilk sette Hiroşima vuruculara puan vermeyerek güzelce savuşturdu. Sonra karşı sete geçildiğinde ilk vurucu olarak Dave Hilton (Amerika'dan henüz gelen, yeni transfer, genç bir beysbolcuydu) sol çizgiye doğru vuruşunu yaptı. Sopaya tam ortadan oturan topun tiz sesi stadyumda yankılandı. Hilton hızlı bir koşuyla birinci kaleden geçip, kolayca ikinci kaleye ulaştı. Benim, "Evet, ben roman yazayım" diye ilk defa aklımdan geçirdiğim andı bu. Göz alabildiğine açık gökyüzünü, taze yeşil çimenlerin dokunuşunu, sopanın haz ve-

ren sesini hâlâ anımsıyorum. O an gökyüzünden bir şey sessizce süzülerek aşağıya inmiş ve ben de onu güzelce yakalamıştım sanki.

İçimde roman yazarı olma hırsı taşıdığım sanılmasın. Benim istediğim, her ne şekilde olursa olsun benliğimi bir kenara bırakarak roman yazmaktı. Ne yazacağıma dair bir öngörü bile oluşturamamışken, içimde, *şu an yaparsam kendimce dişe dokunur bir şey yazabilirim,* hissi uyanmıştı. Eve dönüp, masanın başına geçip de bir şeyler yazmaya kalktığımda farkına vardım ki doğru dürüst bir dolmakalemim bile yok. Şincuku'daki Kinokuniya Kitabevi'ne giderek bir top müsvedde kâğıdı ve 1.000 yenlik bir Sailor dolmakalem alarak eve döndüm. Çok ufak bir yatırımdı.

1978 yılının baharında olmuştu bu; sonbahar geldiğinde, her birine 400 karakter sığan müsvedde kâğıtlarıyla 200 sayfa tutan bir çalışmayı ortaya çıkartmıştım. Bitirdiğimde içim birden hafifleyivermişti. Ortaya çıkan romanı ne yapacağımı bilmeksizin, biraz heyecanla, *Bungei* edebiyat dergisinin yeni yetenekler yarışmasına başvurdum. Başvuru sırasında bir kopyasını çıkartmadığıma bakılırsa, elenip de öylece bir yerlerde kayboluverse bile önemli olmadığını düşünmüştüm herhalde. Sonrasında *Rüzgârın Şarkısını Dinle* (*Kaze no Uta o Kike*) başlığıyla basılan romanımdı bu. Ben, eserin gün yüzüne çıkıp çıkmamasından ziyade, tamamlanmasıyla ilgiliydim.

O sonbahar, her zaman nal toplayan Yakult Swallows ligde birinci olarak Japonya final *play-off*'una kaldı ve Hankyu Braves'i devirerek Japonya şampiyonu oldu. Ben heyecandan içim kıpır kıpır halde final maçlarının yapıldığı Korakuen Stadyumu'na birçok kez gittim (Yakult, finale kalacağını aklının ucundan bile geçirmediğinden kendi sahası olan Cingu Stadyumu'nu üniversiteler arası beysbol şampiyonası için tahsis etmişti). Bu yüzden, o senenin sonbaharını çok net anımsıyorum. Muhteşem bir havanın günlerce devam et-

tiği, hoş bir sonbahardı. Gökyüzü sonsuza kadar devam ediyormuşçasına açıktı, resim galerisinin önündeki *gingko* ağaçları her zamankinden çok daha güçlü altınımsı ışıltılar saçıyordu. Benim için de, yirmili yaşlarımın son sonbaharıydı.

Ertesi yıl bahar başlarında Gunzo editörlük masasından, "Çalışmanız son elemeye kaldı" diye telefon gelene kadar, yeni yetenekler yarışmasına başvurduğumu unutmuş gitmiştim. Çünkü günlük yaşamımdaki uğraşlarımdan başımı kaldıracak vakit bulamıyordum. Birdenbire bu sözleri duyunca, önce bir anlam veremedim. *Ne çalışması?* Aklımdan başka bir ifade geçmedi. Her neyse, sonuçta romanım yeni yetenek olarak seçildi ve yazın yayımlandı. Vasatın üzerinde bir ilgiyle karşılaştı. Bense, 30 yaşımda, olan biteni idrak edemez durumdaydım ve kendimi hiç de öyle hissetmediğim halde, yeni yazar etiketiyle sahneye çıkmış oldum. Ben şaşırmıştım, ama çevremdekiler daha fazla şaşırmıştı.

Sonrasında, barı işletmeyi sürdürerek *1973 Yılında Pinball* adlı pek de uzun olmayan romanımı, aralarda ise öykülerimi yazdım, Scott Fitzgerald'dan öyküler çevirdim. *Rüzgârın Şarkısını Dinle* ve *1973 Yılında Pinball* Akutagava Ödülü'ne aday gösterildi. İkisi de güçlü adaylar olarak görülüyordu, ama sonuçta ödülü alamadım. Fakat dürüst olmak gerekirse, ben ikisini de çok iyi buluyordum. Alacak olursam röportajlar ve yeni talepler üst üste gelir, barı işletmekte zorlanırım diye endişeye kapıldığım bile olmuştu.

Bir yandan barı işletirken bütçe hesaplarını yapıp alışverişi kontrol ederek çalışanların günlük programlarını düzenliyor, her gün bar bankosunun arkasına bizzat geçerek kokteyl ve yemekler yapıyordum; diğer yandan da, barı geceyarısı kapatıp eve döndükten sonra, mutfak masasının başında uykum gelene kadar yazıyordum. Bu rutindeki yaşantımı üç yıl sürdürdüm. Belki de, diyorum; o süre boyunca normal insanların iki katı bir ömür yaşadım. Elbette fiziksel ola-

rak çok zorlandığım günlerdi. Karşınızda müşterilerin olduğu bir iş yapıyor olmak, farklı türden eziyetlere yol açıyordu. Karşınızda müşterilerin olması demek, o insanları kendi beğeninize göre seçemezsiniz demektir. Nasıl biri gelirse gelsin, çok sefil biri olmadığı sürece, neşeyle gülümseyerek başınızı eğip, *hoş geldiniz* demek zorundasınızdır. Bu sayede çok sayıda tuhaf insanla karşılaştığım gibi, hiç aklıma gelmeyen türden garip deneyimlerim de oldu. Bu yaşantım içerisinde, birçok şeyi doğallığıyla ama iştahla özümsedim. Geneline bakarsak, yaşantımın bu yeni hali ve ilk kez tattığım hazlar keyif vermeye başlamıştı.

Fakat çok daha etkili ve sağlam bir roman yazma isteğim, içimde gitgide güçleniyordu. İlk iki romanım *Rüzgârın Şarkısını Dinle* ve *1973 Yılında Pinball* temelde, yazma eyleminden keyif almak için yazdığım eserlerdi. Ortaya çıkan sonucu, bazı yönlerden kendim de pek o kadar iyi bulmuyordum. İşimin arasında 30 dakika, 1 saat gibi bölük pörçük zamanlar yaratıp müsvedde kâğıtlarının başında, yorgun vücudumla zamanla yarışır gibi kalemimi ilerlettiğimden, duygularımı bir türlü yoğunlaştıramıyordum. Böyle bölük pörçük yazdığımdan bir nebze ilginç, yenilik taşıyan şeyler yazabilsem bile, gücünü derinliğinden alan bir roman ortaya çıkmıyordu. Tam da bir roman yazarı olarak yaşamımı sürdürme şansını bulduğuma göre elimden geleni yapmak istiyordum. Kendim de *"elle tutulur"* diyebileceğim en azından bir roman olsun yazmak istiyordum. Bu iştah doğallıkla ortaya çıkan bir şeydi. *Etki gücü daha yüksek bir eser yazabilmeliyim,* diye de içimden geçiriyordum. Üzerinde adamakıllı düşündükten sonra barı kapatarak belli bir süre roman yazmaya odaklanma kararı verdim. O sırada roman yazarı olarak elde ettiğim gelirimle karşılaştırıldığında bardan elde ettiğim gelir çok daha yüksekti, ama burada cesur bir karar vererek o gelirden vazgeçmem gerekiyordu.

Çevremdeki insanların çoğu benim bu kararıma karşı çıktılar ya da güçlü tereddütlere kapıldılar. *Bar rayına oturduğuna göre, işletmeyi birilerine bırakarak, kendin bir yerlerde keyfince roman yazsana,* diye öğüt veriyorlardı. Normalde insanlar açısından bakıldığında, belki de en mantıklı düşünceydi. Dahası çoğu insan olasılıkla o sıralarda benim profesyonel roman yazarı olarak yaşamımı sürdürebileceğimi tahmin bile etmiyordu herhalde. Fakat bu uyarılara kulak asmadım. Bir şeyi ne pahasına olursa olsun yapmaya karar verdiğimde, kendimi o işe tamamen vermeyince rahat edemeyen bir karaktere sahibim. Barı gelişigüzel birine bırakıp başka bir yerde roman yazarak yaşam sürdürmeyi beceremezdim. Tüm gücümü vererek işe girişmeli, böylelikle işler yolunda gitmediğinde rahatlıkla vazgeçebilmeliydim. Eğer yarım yamalak bir şeyler yaparak başarısız olursam, sonra pişmanlık duyacağım kesindi.

O yüzden çevremdekilerin karşı çıkmasına aldırış etmeden barla ilgili haklarımı olduğu gibi devrettim. Elbette bunu yapmak çok içimden gelmiyordu, ama "*roman yazarı*" gibi bir etiketi taşıyarak yaşamak kararındaydım. "Hele bir iki yıl boyunca beni serbest bırakın. Eğer başarılı olamazsam yine bir yerlerde küçük bir bar açabilirim, değil mi? Henüz gencim ve her şeye sıfırdan başlayabilirim" dedim karıma. "Olur" dedi o da. O sıralarda halen yüksek miktarda borcum vardı, ama bir şekilde hallolur diye düşündüm. Bu, 1981 yılındaydı. Elimden gelen her şeyi yapmak niyetindeydim.

Kendimi masaya çivilenmiş gibi roman yazmaya vererek, o yılın sonbaharında romanıma malzeme toplamak üzere bir hafta kadar süreyle Hokkaido seyahatine çıktım. Sonra ertesi yılın nisan ayına kadar romanım *Yaban Koyununun İzinde*'yi tamamladım. Başka bir şansım olmayabilir düşüncesiyle olanca gücümü yaptığım işe vererek yazdım. İçimde taşımadığım güçlere bile başvurdum belki de. *Rüzgârın Sesi-*

ni Dinle ve *1973 Yılında Pinball* eserlerinden çok daha uzun, çerçevesi de çok daha geniş, öyküselliği güçlü bir eser ortaya çıktı.

Bu romanı yazmayı tamamladığımda kendimce bir roman stili yarattığımı rahatlıkla hissedebiliyordum. Ayrıca, zaman baskısı olmadan gönlümce masa başında her gün kendimi vererek yazmanın ne kadar muhteşem bir şey olduğunu, aynı zamanda ne kadar zor bir şey olduğunu, vücudumun her zerresiyle öğrenmiştim. İçimde henüz el değmemiş bir maden cevherinin uyuduğu hissini de taşıyordum. *Böyle olduktan sonra, daha sonra da roman yazarı olarak yaşamımı sürdürebilirim herhalde*, gibi bir özgüven de geliştirmiştim. Böylelikle sonuçta tekrar bir yerlerde küçük bir bar açmak da gerekmedi. Şimdi bile arada sırada yine bir yerlerde küçük şirin bir bar açsam mı acaba, diye içimden geçtiği oluyor gerçi.

Yaban Koyununun İzinde'nin, ana akım edebiyat eserlerinin peşinde olan, o zamanki Gunzo yayın kurulunun hiç hoşuna gitmediği ve oldukça soğuk karşılandığı belleğimde kalmış. Benim kafamdaki roman şekli, o sıralarda –şu an nasıldır bilemiyorum– oldukça marjinal kalıyordu herhalde. Yine de okurlar bu eseri coşkuyla karşıladılar ve benim için en sevindirici olan da buydu. Bu eserin, roman yazarı olarak, reel bir başlangıç noktası olduğunu düşünüyorum. Bar işleterek yazdığım *Rüzgârın Sesini Dinle* ve *1973 Yılında Pinball* gibi duygularıma gömülerek ortaya çıkarttığım eserleri yazmayı sürdürecek olsaydım çok çabuk tıkanır, hiçbir şey yazamaz hale gelirdim belki de.

Ancak, daha yeni yeni profesyonel bir roman yazarı olmuşken, yüzleştiğim ilk ciddi sorun, bünyemi ayakta tutabilmekti. Zaten kendi haline bırakınca hemen şişmanlamaya yatkın bir bünyem vardı. O zamana kadar her gün sağlam vücut gücü gerektiren bir işim olduğundan düşük kilolarda bir denge

tutturmayı başarmıştım, ama sabahtan akşama kadar masa başında yazı yazmakla geçen bir yaşantıya başlayınca bir yandan vücudumun gücü gitgide azaldı, öte yandan da kilo aldım. Bir işe odaklanarak çalışırken farkına varmadan aşırı sigara da içiyorsunuz. O sıralarda günde üç paket sigara içiyordum. Parmaklarım sararmış, vücudumun dört bir yanı sigara kokmaya başlamıştı. Bu, her ne şekilde olursa olsun bedenim için pek iyi değildi. Hayatımı daha uzun yıllar roman yazarı olarak geçirmek istiyorsam, gücümü sürekli ayakta tutarak, vücut ağırlığımı da normal bir dengede koruma yöntemini bulmak durumundaydım.

İşi ciddiye alarak her gün koşmaya başlamam, *Yaban Koyununun İzinde*'yi yazdıktan biraz sonraki zamanlara denk geliyor sanırım. Profesyonel roman yazarı olarak yaşamımı sürdürme kararını verdikten hemen sonrasıydı belki de.

Koşmanın çok büyük avantajları vardır. Her şeyden önce, oyun arkadaşlarınızın ya da karşınızda birilerinin olmasına gerek yoktur. Özel gereçlere, ekipmana da ihtiyaç yoktur. Kalkıp belli bir yere gitmeniz de gerekmez. Koşmaya uygun ayakkabılar ve doğru düzgün bir yol olduktan sonra aklınıza estiğinde gönlünüzce koşabilirsiniz. Teniste durum böyle değildir. Her seferinde tenis kortuna kadar gitmeniz gerekir ve karşınızda da bir rakibin olması lazımdır. Yüzme diyecek olursanız, tek başına yapabilirsiniz ama yüzmek için uygun bir havuz bulmanız gerekir. Ben barı kapattıktan sonra, yaşam tarzımı değiştirme düşüncesinde olduğumdan, Çiba ilinin Narashino kasabasına taşındım, ama o sıralarda Narashino yabani otlarla kaplı bir taşra kasabasıydı ve yakınlarda doğru düzgün tek bir spor tesisi bile yoktu. Yine de idare eder diyebileceğim bir yolu vardı. Hemen yakında profesyonel ordu birliklerinin üssü olduğundan, yol araçların geçebilmesi için çok muntazam yapılmıştı. Bir de şansıma, evin yakınlarında Nihon Üniversitesi'nin sahası vardı. Sabah erken saatler-

de, çevresindeki 400 metrelik parkuru serbestçe, daha doğrusu kimseden izin almadan kullanabiliyordum. Bu yüzden spor dalı olarak, neredeyse hiç düşünüp taşınmaksızın –belki de, *"başka seçeneğim yoktu"* demem gerekir– koşmayı seçtim.

Bundan hemen sonra da sigarayı bıraktım. Her gün koşmaya başlayınca sigarayı bırakmak doğal bir sonuç oluyor. Elbette sigarayı bırakmak o kadar basit bir şey değildi, ama sigara içmeyi sürdürerek her gün koşabilmem de mümkün olmazdı. Daha fazla koşmak gibi doğal bir istek, sigarasızlığı sürdürmek için önemli bir motivasyon haline gelmişti ve sigarayı bırakmanın neden olduğu yoksunluk sendromunun üstesinden gelebilmeye büyük ölçüde yardımı dokundu. Sigarayı bırakmak, daha önceki yaşantımla tam bir ayrılığın sembolü gibiydi.

Ben aslında uzun mesafe koşmaktan hiç hoşlanmıyor değildim. Ama okul sıralarında spor derslerini bir türlü sevemedim. Spor şenliği gibi etkinliklerde her zaman bıkkınlık hissederdim. Fakat öyle anlarda kendimden daha büyüklerin, *"Haydi bakalım!"* diye zorlamalarıyla yaptığım sporlardı bunlar. Yapmak istemediğim bir şeyin yapmak istemediğim bir zamanda zorla yaptırılması, eskiden beri sabrımı taşırır. Bunun yerine yapmak istediğim bir şeyi, yapmak istediğim bir zamanda ve yapmak istediğim şekilde yapabildiğimde, sıradan insanlardan çok daha fazla kendimi verebilirim. Spor yeteneğim ve reflekslerim öyle ahım şahım olmadığından kısa zaman içerisinde sonuç alınan spor dallarında pek iyi değilimdir, ama uzun mesafe koşmak ya da yüzmek, benim için en uygun sporlardır. Bunu kendim de biraz anlayabiliyordum. Zaten o yüzden koşmayı nispeten rahat bir şekilde, çok zorlanmadan yaşantımın bir parçası haline getirebildiğimi sanıyorum.

Koşmakla alakası yok, ama konuyu biraz dağıtmama müsaade ederseniz, söz konusu ben olduğumda ders çalışmak ko-

nusunda da aşağı yukarı durum aynıydı. İlkokuldan üniversiteye varana kadar, sadece birkaç istisna dışında okulda zorla yaptırılan derslere bir türlü ilgi duyamıyordum. Bunu yapmak zorundayım işte, diyordum kendi kendime ve böylelikle biraz bir şeyler becererek bir şekilde üniversiteye kadar gidebilmiştim, ama ders çalışmanın keyifli olduğunu düşündüğüm tek bir an bile yoktur. Bu yüzden göze batacak kadar feci karneler almışlığım olmasa da, iyi sonuçlar getirerek övülmek, herhangi bir konuda birinci olmak gibi gururlanarak anımsadığım tek bir anım da yoktur. Benim ders çalışmaya ilgi duyar hale gelmem, bir müfredata bağlı eğitim sisteminden bir şekilde sıyrıldıktan sonra, yani toplumda ekmeğini kazanmaya çalışan bir kişi olduktan sonra oldu. İlgi duyduğum alanlara ait meselelerin, kendime uygun bir hızla, kendi sevdiğim bir yöntemle peşine düştüm. Bilgi ve tekniği daha etkin bir şekilde özümseyebildiğimi de anladım. Örneğin çeviri tekniklerini de tamamen bu şekilde, deyim yerindeyse kendimi paralayarak öğrendim, özümsedim. Bu yüzden elle tutulur bir tarza ulaşmam hem zaman aldı hem de birçok deneme yanılmaya mal oldu, ama o ölçüde de birçok şeyi öğrenip özümseyebildim.

Profesyonel yazarlığa başladıktan sonra beni en çok sevindiren şey, erken yatıp erken kalkabilmek oldu. Bar işletirken, çoğunlukla ancak gün ağarırken yatağa girebiliyordum. Saat gece 24:00'te barı kapatıyor, sonra ortalığı topluyor, adisyonları kontrol ediyor, gevşeyebilmek için biraz sohbet ediyor, biraz da içki içiyordum. Tüm bunları yapınca saat hemen sabahın üçüne yaklaşıveriyordu. Hal böyle olunca günün ağarmasına da az kalmış oluyordu. Mutfak masası başında tek başıma müsveddelerimi yazmaya oturduğumda gökyüzünün doğu tarafının gitgide ağarmaya başladığını gördüğüm günler hiç de az değildi. Doğal olarak, uyandığımda güneş artık gökyüzünün tam tepesindeki yerini almış oluyordu.

Bar işletmeyi bırakıp da roman yazarı olarak yaşantıma başladığımda bizim, yani ben ve karımın, ilk yaptığımız şey yaşam kalıplarımızı tamamen yenilemek oldu. Güneşin yükselmeye başladığı sıralarda uyanarak, karanlık bastırdığında ise olabildiğince erken yatmaya karar verdik. Bu, bizim aklımıza gelen en doğal yaşamdı. Doğru düzgün yaşayan insanların yaşamı. Artık hizmet sektöründe çalışmayı bıraktığımıza göre, bundan sonra yalnızca görüşmek istediğimiz insanlarla görüşebilir, karşılaşmak istemediğimiz insanlarla mümkün olduğunca karşılaşmadan yaşayabilirdik. Böylesi küçük bir lükse, en azından bir süreliğine izin verilebilir düşüncesindeydim. Tekrarlıyor olacağım ama, ben aslında insanlarla iletişimi iyi olan birisi değilim. Bir yerlerde kendi özüme dönmem gerekiyordu.

İşte böylelikle yedi yıl süren dışarıya açık yaşantımızdan kapalı yaşantımıza doğru büyük bir dönüşüm yaşamıştık. Hayatımın belli bir döneminde böyle dışarıya açık bir yaşantı sürdürmüş olmam sanırım iyi bir şeydi. Şimdi düşünüyorum da, o dönemde birçok önemli şey öğrendim. O dönem benim için, ömrümün genel öğrenim dönemi gibi bir şeydi. Benim için gerçek bir okuldu. Fakat öyle bir yaşantıyı sonsuza kadar da sürdüremezdim. Okul dediğimiz şeye gider, bir şeyleri özümser, sonra bırakıp yola devam edersiniz.

İşte böyle sabah 05:00'ten önce kalkıp akşam 22:00'den önce yatmak şeklinde, sade ve kurallı bir yaşam başladı. Bir gün içerisinde doğru düzgün bir şeyler yapabildiğim zaman dilimi, kişisine göre değişir elbette, ama benim için sabahın erken saatlerindeki birkaç saatti. Bu zaman içerisinde kendimi vererek önemli işlerimi bitirebiliyordum. Sonraki saatlerde ise spor yapıyor, ev işlerini hallediyor, zihnimi fazla odaklamamı gerektirmeyen işleri bitiriyordum. Gün kararıktan sonra rahatıma bakıyor, artık hiçbir şey yapmıyordum. Kitap okuyor, müzik dinliyor, rahatlıyor, olabildiğince

erken saatte yatıyordum. Aşağı yukarı bu kalıbı koruyarak bugüne kadar hayatımı sürdürdüm. Bu sayede şu yirmi yıl boyunca yaptığım işi, oldukça etkin bir şekilde sürdürebildiğimi sanıyorum.

Ancak, böyle bir yaşam sürünce gece yaşantısı diyebileceğimiz şey tamamen devreden çıkıyor, insanlarla iletişim de kesinlikle kötüleşiyor. Bazen insanların sinirini bozduğum da oluyordu; bir yerlere gidelim, bir yerlerde bir şey yapalım, diye davet alsam bile hepsini reddediyordum çünkü. Fakat düşünüyorum da, gerçekten genç olduğum dönemi istisna tutacak olursak, insan ömrü için nedense böylesine öncelik sırası diyebileceğimiz bir unsur gerekli oluyor. Zaman ve enerjiyi ne şekilde dağıtabileceğimize dair bir sıralama gerekiyor. Belli bir yaşa kadar böylesi bir sistemi kendi içimizde oturtamadığımızda ömür denilen şey, odağından yoksun, amaçsız bir hale geliveriyor. Benim için çevremizdeki insanlarla somut iletişim ve eğlencelerden ziyade, roman yazmaya odaklandığım sakin bir yaşam, kesinlikle öncelik taşımaya başladı. Benim yaşamım açısından en önemli nokta, insanlarla olan ilişkilerimi; belirli bir kişiyle kendi aramda olmasından ziyade, belirsiz çok sayıdaki okurla aramda olacak şekilde inşa etmem gerektiğini anlamamdı. Benim yaşantımın temelini dengeye sokan, yazmaya odaklanmamı sağlayan ortamı yaratıp, az da olsa yüksek nitelikli eserleri ortaya çıkartmama imkân veren bu durum birçok okurum tarafından mutlaka hoş karşılanacaktır. İşte bu, roman yazarı olarak benim açımdan bir sorumluluktu ve en öncelikli maddeydi. Bu düşüncem şu an bile değişmiş değil. Okurlarımın yüzünü doğrudan göremem. Bu, bir anlamda çerçevesi belli bir insan ilişkisi. Fakat ben böylesi gözle görülmeyen bir ilişkiyi kendi açımdan en anlamlı şey olarak belirleyip, yaşamımı sürdürdüm.

Kişisine göre hoşa gidecek yüzler takınamam. Basite indirgeyerek söylemem gerekirse durum bu işte.

Bar işletirken de aşağı yukarı aynı politikayı güdüyordum. Bara çok sayıda müşteri gelirdi. Onların arasında on kişiden biri, "Çok güzel bir bar. Hoşuma gitti. Yine geleyim" derse yeterliydi. On kişiden biri müdavim haline gelirse, işletme de sürekliliğini koruyabilirdi. Tersinden söylemek gerekirse, on kişiden dokuzunun hoşuna gitmese bile, hiç de sorun değildi. Böyle düşününce kendimi rahat hissedebiliyordum. Fakat o bir kişinin, mutlak olarak hoşuna gitmesi gerekliliği vardı. Dahası, bunun için de işletmeci net bir tavır ve felsefe benzeri bir şeyi bayraklaştırılmalıydı ve bu bayrağı sabırla, yağmura ve fırtınaya direnerek hep ayakta tutmayı sürdürmek zorundaydı. Bunu, barı işletirken doğrudan kendi deneyimlerimle öğrenmiştim.

Yaban Koyununun İzinde sonrasında, işte böyle bir duruşla roman yazmaya devam ettim. Okurlarımın sayısı da her eserimle birlikte arttıkça arttı. Beni her şeyden fazla sevindiren, eserlerimi coşkuyla okuyan okurların çokluğuydu. Yani on kişiden biri dediğim müdavim kitlem kesin olarak ortaya çıkmıştı. Bunların çoğu da genç okurlardı. Bir sonraki eserimi sabırla bekliyor, kitap çıkar çıkmaz da alıp okuyorlardı. Bu kurgu gün geçtikçe sağlamlaştı. Benim için ideal bir durumdu. En azından kendimi daha rahat hissediyordum. Zirvede bir koşucu olmam gerekmiyordu. Yazmak istediklerimi, kendi yazmak istediğim şekliyle yazıp bu sayede sıradan bir yaşam sürdürebiliyorsam eğer, benim için eksik olan hiçbir şey kalmıyordu. *İmkânsızın Şarkısı*'nın hiç aklıma gelmeyecek şekilde bir satış başarısı yakalaması sayesinde, kendimi böylesine iyi hissettiğim bir duruşa bir nebze daha yaklaşmış olacaktım, ama bu çok daha sonra olan bir şeydi.

Koşmaya ilk başladığım zamanlarda o kadar da uzun mesafeler koşamıyordum. 20 dakika, bilemediniz 30 dakika kadardı sanırım. Bu kadarla bile nefes nefese kalıyordum. Kal-

bim yerinden çıkacak gibi çarpıyor, bacaklarım titremeye başlıyordu. Uzun süre spor denilebilecek bir hareket yapmadığıma göre doğal bir sonuçtu bu. Koştuğumu yakınlarda oturan insanların görmesi de bir şekilde utanmama yol açıyordu. Arada sırada adımın arkasına etiket gibi eklenen "roman yazarı" ibaresinden utandığım gibi utanıyordum bu durumdan. Fakat sürekli olarak koştukça, bedenim koşmayı en uç sınırlarında kabul etmeye başlamış, bununla birlikte mesafe de yavaş yavaş artmıştı. Form diyebileceğim bir şey oluşmuş, soluk alıp veriş ritmim dengeye oturmuş, nabzım da sakinleşmişti. Hız ya da mesafe bir yana, olabildiğince ara vermeden koşabilecek şekilde her gün koşmayı birinci hedef haline getirmiştim.

Bu şekilde koşma eylemi; üç öğün yemek, uyku, iş ve ev işleriyle aynı şekilde yaşam döngümün içine oturuvermişti. Koşmak, son derece doğal bir alışkanlık haline gelmiş, utanmaya yakın duygularım da silikleşivermişti. Spor malzemeleri satan bir mağazaya gidip amacıma uygun sağlam ayakkabılar ve rahat koşabileceğim giysiler aldım. Bir kronometreli saat edinip, koşmaya yeni başlayanlara yönelik kitaplar satın alarak okudum. Bir insan işte böyle bir koşucu haline geliyor.

Şimdi düşününce, en talihli olduğum nokta benim sağlıklı bir vücutla doğmuş olmamdır. Neredeyse çeyrek asır boyunca, her gün koşup çok sayıda yarışa katıldım, ama bacaklarım ağrıyor diye koşamadığım bir dönem hiç olmadı. Esneme hareketlerini doğru dürüst yapmam, ama bu yüzden herhangi bir sakatlık ya da yaralanma durumu yaşamadım. Mükemmel bir yarışçı değilim, ama kesinlikle sağlam bir yarışçıyım. Kendimle ilgili övünebileceğim özelliklerimden birisi de bu.

Sene bitmiş, 1983 yılına geldiğimde hayatımda ilk kez bir asfalt yol yarışına katılmıştım. 5 kilometrelik kısa bir yarış-

tı, ama boynuma geçirdiğim atlet numarasıyla birçok insanın arasına karışıp, *"Hazır... Başla..."* komutlarıyla koştuğumda, pek de fena olmadığım hissini taşımaya başlamıştım. Mayısta Yamanaka Gölü'nde 15 kilometrelik yarışı koşmuş, haziranda ise ne kadar uzun mesafe koşabileceğimi denemek için tek başıma İmparatorluk Sarayı'nın çevresini dolaşıp durmuştum. 7 tur, 35 kilometreyi ortalama bir hızla koşunca pek de fazla sıkıntı hissetmemiştim. Ayaklarım hiç de ağrımıyordu. *Öyleyse tam maraton koşabilirim*, dedim kendi kendime. Tam maratonun en sıkıntı dolu kısmının 35 kilometreyi geçtikten sonra başladığı gerçeğini kendi deneyimimle öğrenmem daha sonraki günlerde oldu.

O sıralardaki fotoğraflarıma baktığımda, vücudumun henüz bir koşucu vücuduna ulaşmadığını görebiliyorum. Koşu tecrübem yetersiz, gerekli kaslarım da henüz oluşmamış olduğundan kollarım ve bacakların sarkık duruyor, baldırlarım da ince görünüyor. O halimle nasıl oldu da tam maraton koşabildim, diye hayrete düşüyorum. Şu anki vücut yapımla karşılaştırıldığında sanki başka birisi gibi. Uzun süre koşmaya devam edince vücuttaki kasların yeri de tamamen değişiyor. Yine de o sıralarda bir yandan koşarken kendi vücut yapımın her gün değişim gösterdiğini hissedebiliyordum ve bu, beni mutlu ediyordu. Otuzlu yaşlarımı geçtiğim o günlerde bile içimde kendi çapımda olasılıklar barındırdığım hissini taşıyordum. Böylesine bilinmez kısımlarım, koşmak yoluyla yavaş yavaş ortaya çıkıveriyordu.

Zamanla artma eğilimi gösteren vücut ağırlığım da gitgide olması gereken çizgide sabitlendi. Her gün spor yapınca kendi uygun ağırlığım doğallığıyla dengeye oturdu. Vücudumu en rahat hareket ettirebileceğim hale yaklaşmıştım. Bununla birlikte yediğim şeyler de yavaş yavaş değişti. Yemeklerim, sebze ağırlıklı hale gelmiş, proteini esas olarak balıktan sağlamaya alışmıştım. Zaten eti pek sevmezdim; ama bu

eğilimim iyice belirginleşmişti. Pirinç pilavını azaltmış, içki tüketimini indirgemiş, doğal çeşni malzemeleri kullanmaya başlamıştım. Tatlıyla zaten aram yoktu.

Daha önce de belirttiğim gibi, hiçbir şey yapmadan kendi haline bıraktığımda günden güne şişmanlamaya müsait bir bünyeye sahibim. Benim tam tersime, karım ne kadar yerse yesin –miktar olarak fazla yemez ama tatlıya asla hayır demez– spor yapmasa bile hiç ama hiç şişmanlamaz, vücudunda yağ tabakaları oluşmaz. Bunu gördükçe, sık sık, hayat hiç de adil değil diye düşünmeden edemem. Birisinin çabalamadan elde edemeyeceği bir şeyi, başka birisi hiçbir çaba göstermese de elde edebilir.

Fakat şöyle bir düşününce, böyle şişmanlamaya müsait bir bünyeyle doğmuş olmam, aksine belki de bir şanstır. Yani benim durumumda, kilomun artmaması için her gün sert sporlar yapmam, yiyeceklerime dikkat etmem, kendimi kontrol altında tutmam gerekiyordu. Zorlu bir yaşam. Fakat böylesi bir çabayı hiç tembellik etmeden sürdürünce ödülünü çok üst düzeyde alabiliyordum, sonuçta bünyem sağlıklı hale geliyor, sağlamlaşıyordu. Yaşlanma da bir ölçüde azalıyordu herhalde. Ancak hiçbir şey yapmasalar da şişmanlamayan insanların, spor ya da yemeklerde kontrol uygulamaları gerekmez. Yine hiç gerekmediği halde böylesine bir eziyete kendiliğinden girmeye kalkan insanlar da pek fazla olmasa gerek. Bu yüzden yaş ilerledikçe vücut gücünün günden güne azalması durumuyla sıkça karşılaşılır. Bilinçli olarak bir şeyler yapmadıkça doğal olarak kaslar güçten düşer, kemikler zayıflar. Uzun bir zaman sürecinden bakmadığımız müddetçe, neyin adil olup olmadığını anlayamayız. Bu yazdıklarımı okuyanlar arasında, *"Hayır, biraz ipin ucunu kaçırınca hemen kilolarım artıveriyor"* diyerek dertlenen insanlar da olacaktır belki de. Fakat daha önce değindiğim sebepten dolayı, aksine ilahi bir talih bu, diye olumlu yönde düşünmek gerekmez

mi? Kırmızı ışığın yandığını görebilmek de bir talih işi sonuçta. Gerçi duruma bu açıdan bakmak her zaman mümkün olmayabilir ama...

Düşünüyorum da, bu bakış açısı roman yazarlığı gibi bir meslekle de uygun düşebilir. Doğuştan yetenek bahşedilen yazarlar, hiçbir şey yapmasalar bile, hatta ne yaparlarsa yapsınlar, dilediklerince roman yazabilirler. Bir kaynaktan suyun kesilmeksizin çağlaması gibi, cümleler doğallıkla çağlar ve eser ortaya çıkıverir. Çaba göstermek gerekmez. Böyle insanlar arada sırada karşımıza çıkar. Fakat ne yazık ki ben bu türe dahil değilim. Bununla övünüyor değilim, ama çevreme ne kadar bakarsam bakayım bir kaynak göremiyorum. Ben elime iğne alarak gıdım gıdım kayayı törpüleyip derince bir oyuk kazmadıktan sonra eserin kaynağına ulaşamam. Roman yazabilmek için vücut gücümü ve zamanımı zalimce kullanmam ve zahmet çekmem gerekir. Her roman yazmaya kalkışımda yeni baştan derin bir çukur açmam gerekir. Fakat böylesi bir yaşamı uzun yıllar boyunca sürdürünce, yeni bir kaynağa ulaşmak, sert kaya zeminde çukur açmak, hem teknik hem de vücut gücü açısından etkin bir hale gelmemi sağladı. O yüzden bir kaynağın kurumaya başladığını hissettiğimde kesin kararlarla hemen bir sonrakine geçebiliyorum. Doğal kaynaklara güvenerek yaşayan insanlar, ani dönüşümlerle bu yaptığımı yapmaya kalksalar bile, kolayca başaramayabilirler belki de.

Kabul edelim ki hayat temelde adaletsizdir. Burası kesin. Fakat adaletsiz bir yerde olsanız bile, orada bir tür adaleti bulabilme olasılığının varlığına inanıyorum. Bu, zaman ve zahmet gerektirebilir. Belki de harcadığınız zaman ve zahmetin boşa gitmesi sonucuyla karşılaşabilirsiniz. Böylesi bir adalette, arayışa girmeye yetecek değer bulabilmek, elbette herkesin kendine kalmıştır.

Her gün koşmaya devam ettiğimi söylediğimde bunu hayranlıkla karşılayanlar oluyor. *"Ne kadar da azimlisiniz"* diyorlar; bazen birilerinin beni övmesi, elbette sevindirici. Aşağılanmaktan çok çok daha iyi. Fakat düşünüyorum da insan çok azimli diye, her şeyi yapabilir gibi bir durum olmasa gerek. Yaşadığımız dünya, o kadar basit bir yer değil. Dürüst olmak gerekirse, her gün koşmaya devam etmekle kişinin azimli olması ya da olmaması arasında da pek bir ilişki olmadığı kanısındayım. Benim bu şekilde 20 yıldan uzun bir süredir koşmayı sürdürebilmiş olmam, nihayetinde koşmanın karakterime uygun olmasından kaynaklanıyor olsa gerek. En azından o kadar da sıkıntılı bir mesele değil, o yüzden olsa gerek. İnsanoğlu dediğimiz varlık, sevdiği şeyleri doğallıkla sürdürebilirken, sevmediği şeyleri süreklilik içinde yapamayacak bir doğaya sahiptir. Azim ya da onun gibi bir şeyin, minimum düzeyde de olsa bu durumla ilişkisi yoktur. Fakat insan, ne kadar azimli ya da ne kadar yenilgiden nefret eden biri olsa da, kendi düşüncelerine uygun düşmeyen bir şeyi uzun süre sürdüremez. Diyelim ki sürdürebildi. Bu, vücudunun kötü etkilenmesine yol açabilir.

İşte bu yüzden çevremdeki kimseye hiçbir zaman koşmayı önermedim. *Koşmak, muhteşem bir şeydir. Haydi hep birlikte koşalım,* gibi şeyleri mümkün olduğunca dile getirmemeye özen gösteririm. Eğer uzun mesafe koşmaya merakı varsa, hiç kimse ilişmeyecek olsa bile, insanlar bir gün gelir kendiliğinden koşmaya başlarlar. İlgileri yoksa ne kadar coşkuyla önerirseniz önerin, işe yaramaz. Maraton, herkese uygun bir spor değildir. Tıpkı roman yazarlığının herkese uygun olmaması gibi. Ben birilerinin önerisiyle roman yazarı olmuş değilim. Durdurmaya çalıştılar gerçi. Roman yazarlığını, kafamdaki düşünceler doğrultusunda kendi kendime seçtim. Bununla aynı şekilde, insanlar birilerinin önerisiyle koşucu

olamazlar. Insanlar temelde koşmaları gerektiğini hissettikleri için koşucu olurlar.

Böyle desem de bu cümlelerimi okuyup ilgi duyarak, *"Aaa, ben de biraz koşayım"* diyen ve gerçekten koşunca, *"Oo! Ne kadar da eğlenceliymiş!"* diyenler de olabilir belki. Bu, elbette harikulade bir gelişme olur. Eğer bu olursa, bu kitabın yazarı olarak çok sevinirim. Fakat insanların kendilerine göre olan ya da olmayan edimleri vardır. Tam maratona uygun insanlar olabileceği gibi golfa uygun insanlar da olabilir, kumara uygun insanlar da. Okulda spor derslerinde tüm öğrencilere uzun mesafe koşturulduğunu gördükçe içimden her zaman, *"Vah zavallılar!"* diyerek acırım onlara. Koşma isteği olmayan bir insana ya da bünye olarak koşmaya uygun olmayan bir insana başına vura vura uzun mesafe koşturmak, anlamsız bir işkencedir. Gereksiz kurbanlar çıkmadan önce ortaokul ve lise öğrencilerinin tamamına uzun mesafe koşturma uygulamasından vazgeçilmesi uyarısında bulunmak isterdim, ama böyle bir şeyi benim gibi biri söylediğinde kimsenin kulak asacağını da hiç sanmam. Okul, işte öyle bir yerdir. Okullarda bizim öğrendiğimiz en önemli şey, en önemli şeylerin okullarda öğrenilemeyeceği gerçeğidir.

Fakat her ne kadar uzun mesafe koşmanın benim karakterime uygun olduğunu söylesem bile, nihayetinde, *"Bugün üzerimde bir ağırlık var. Nedendir bilmem koşmak istemiyorum"* dediğim günler de olur. Aslında bu, sık sık olur. Öyle anlarda tamamen mantıklı nedenler bularak, o gün koşmaktan vazgeçmek isterim. Olimpiyat koşucusu Toşihiko Seko ile bir kez röportaj yapmışlığım oldu. Aktif koşuculuktan vazgeçip S&B takımının antrenörlüğüne getirildikten hemen sonrasıydı. O röportajda ben, "Siz Seko Bey düzeyinde bir koşucu olsanız bile, *'Bugün nedense koşmak istemiyorum. Of yaa. Evde böylece yatakta kalayım'* diye düşündüğünüz oldu mu hiç?" diye sordum. Seko Bey önce gözlerini kaçırdı. Sonra, *bu*

ne kadar saçma sapan bir soru böyle? der gibi bir sesle, *"Doğal değil mi? Bu, sık sık başıma gelir"* diye yanıtladı.

Şimdi düşününce, sorumun saçmalığını kabul edebiliyorum. Hayır, o sırada bile bunun saçma bir soru olduğunu anlamıştım. Fakat yine de bu yanıtı Seko Bey'in ağzından doğrudan duymak istemiştim. Her ne kadar ikimizin kas gücü, spora ayırdığımız zaman ve motivasyon düzeylerimiz gökle yer kadar birbirinden farklı olsa da sabah erkenden kalkıp koşu ayakkabılarını bağlarken, onun benimle aynı düşünceleri paylaşıp paylaşmadığını öğrenmek istemiştim. Üstelik Seko Bey'in o sıradaki yanıtı beni içten içe rahatlatmıştı. *Evet,* dedim, *işte herkes aynı.*

Kişisel bir noktaya değinecek olursam, *ben bugün koşmak istemiyorum*, diye düşündüğümde sürekli kendime şu soruyu sorarım: *"Sen artık roman yazarı olarak yaşamını sürdürüyorsun. İstediğin zaman kendi evinde tek başına işini yapabileceğine göre, tıka basa dolu bir trende sarsıla sarsıla sabah akşam işe gidip gelmen gerekmiyor. Sıkıcı toplantılara katılman da gerekmiyor. Bunun iyi bir talih olduğunu düşünmüyor musun?"* Evet, düşünüyorum. Bununla karşılaştırıldığında evinin yakınlarında bir saat kadar koşmak, hiç de zor olmasa gerek. Tıka basa dolu trenin ve o toplantıların manzarasını gözlerimin önüne getirince bir kez daha kendimi motive ederek, koşu ayakkabılarımın bağını yeniden bağlayarak, nispeten gönül rahatlığı içinde koşabiliyorum. Öyle ya, bu kadarını yapmayacak olursam ilahi bir cezaya maruz kalırım, diye düşünerek. Elbette, günde ortalama bir saat koşmaktansa, iş saatinde kalabalık trenlere binerek toplantılara katılmayı yeğleyecek insanların da sayısının çok olduğunu bilerek bunları söylüyorum gerçi.

Her neyse. Ben işte böyle koşmaya başladım. 33 yaşında. Bu, benim o zamanki yaşımdı. Henüz yeterince gençtim. Fakat artık delikanlı olduğum da söylenemezdi. İsa

Peygamber'in öldüğü yaş. Scott Fitzgerald'ın düşüşü de o sıralardan itibaren başlamıştı. Bu, insan ömrümün dönüm noktasıdır belki de. İşte bu yaşlarda ben bir koşucu olarak yaşantıma başlamış, geç de olsa roman yazarı olarak gerçek bir start vermiştim.

3

Atina'da yaz ortasında ilk 42 kilometremi koşuyorum

1 Eylül 2005, Hawaii, Kauai Adası

Dün, ağustos bitti. Bu bir ayda (31 gün) koştuğum mesafeyi hesaplayınca, tamamı 350 kilometre ediyor.

Haziran	260 kilometre (haftada 60 kilometre)
Temmuz	310 kilometre (haftada 70 kilometre)
Ağustos	350 kilometre (haftada 80 kilometre)

Hedefim 6 Kasım'da koşulacak olan New York Şehir Maratonu. Bunun için kendimi hazırlamak açısından bakıldığında, kaba hatlarıyla her şey yolunda gidiyor. Yarışın beş ay öncesinde planlı olarak koşu antrenmanına başlayıp koştuğum mesafeyi aşama aşama uzatmayı başardım ne de olsa.

Kauai Adası'nda ağustosta hava harikaydı; yağmur yüzünden koşamadığım tek bir gün bile olmadı. Arada yağmur yağdı, ama ısınan vücudumu tam kıvamında serinletecek ölçüde bana kendimi iyi hissettiren yağmurlardı bunlar. Kauai kuzey kıyısının havası, yaz aylarında genelde iyidir, ama yine de havanın hep iyi gitmesi nadirdir. Bu sayede gönlümce koşu antrenmanı yapabildim. Kondisyonumda da sorun yok. Koşu mesafemi her gün biraz artırdığım halde, ağır bedensel sıkıntılar da geçirmedim. Ne yaralandım, ne de ağrım oldu. Pek fazla yorgunluk hissetmeksizin bu üç aylık koşu antrenmanımı tamamladım.

Genelde yaz yorgunluğu gibi bir şey geçirmem; buna karşı herhangi bir önlem de almam. Mutlaka bir şey söylemem gerekiyorsa, gündelik yaşantımda soğuk yiyecekleri ağzıma pek koymam, o kadar. Bir de, elimden geldiğince meyve ve sebze yemeye çalışırım. Mango, papaya, avokado gibi taze meyvelerin ucuza satın alınabildiği, kelimenin gerçek anlamıyla evlerin saçaklarından kopartılabildiği Hawaii, yaz döneminde yemek alışkanlıklarım açısından ideal bir yer. Fakat tüm bu saydıklarımı yaz yorgunluğuna karşı bir önlem olarak yemem; tam anlamıyla vücudumun ta derinlerinden gelen isteği karşılamaya çalışırım. Vücudumu her gün hareket ettirince bu sesi duymam daha da kolaylaşıyor.

Bir diğer sağlık önlemimse, öğlen uykusudur. Evet, sık sık öğlen uykusuna yatarım. Çoğunlukla öğlen yemeğini yedikten sonra uyku bastırır, koltuğa uzanınca gözkapaklarım ağırlaşıverir. Yarım saat kadar sonra aniden uykum açılıverir. Gözlerimi açar açmaz, vücudumdaki yorgunluk kaybolmuş, kafam da daha berrak hale gelmiş olur. Güney Avrupalıların deyimiyle, *siesta* işte. Bu, İtalya'da yaşadığım dönemde edindiğim bir alışkanlık gibi hatırlıyorum, ama belki de yanılıyorumdur. Özümde öğlen uykusunu seven bir karakterim vardır belki de. Nihayetinde uykum gelince, nerede olursa olsun hemen derin bir uykuya dalabiliyorum işte. Bu, sağlığı koruma noktasından bakıldığında, gerçekten şükredilmesi gereken özel bir yetenek. Yalnız, derin uykuya dalmamam gereken zamanlarda da derin uyuduğum olur. Arada sırada bu, sorun yaratabilir.

Düzenli olarak kilo verdim, yüz hatlarım da belirginleşti. Kendi vücudumun bu şekilde değişim göstermesini hissedebilmem iyi bir şey. Yalnız, gençlik yıllarıma oranla bu değişim, biraz zaman aldı. Eskiden bir buçuk ayda mümkün olan değişim, şimdi üç ayımı alıvermişti. Hareket kapasitem gözle görünür ölçüde zayıflamıştı ve yeterince başarılı değil-

dim. Fakat bu konuda yapabileceğim bir şey yoktu. Şansıma küsüp elde ettiklerimle yetinmek zorundaydım. Bu, hayatın gerçeklerinden biri işte, etkinliğin gücü ya da zayıflığı, tek başına bizim yaşantımızın değerini belirleyen bir standart olamaz. Bu arada, Tokyo'da müdavimi olduğum spor salonunda, "Kas yapması güç, eritmesi kolay. Etlenmesi kolay, eritmesi güç" etiketi yapıştırılmış biriyim. Hoşuma gitmeyen bir gerçek ama gerçek gerçektir işte.

Ağustos işte böyle elini sallayarak (gerçekten el sallamış gibiydi) geçip eylül ayı gelince antrenman stilim tamamen farklı bir şekil aldı. Şimdiye kadar, geçen üç ayda, mesafeyi artırmak üzerine yoğunlaşmıştım. Zor meseleleri aklıma getirmeden, mesafeyi her gün aşama aşama artırarak yalnızca koşmuştum. Genel açıdan vücudumun temelini oluşturuyordum neticede. Direncimi artırmış, vücudumun hemen her yerindeki kaslarımı güçlendirmiş, hem bünye hem de ruhsal açıdan esneklik kazanarak, daha azimli olmuştum. Buradaki en önemli ödev, bu şekilde koşmanın son derece doğal bir şey olduğunu vücuduma dinletebilmekti. *Dinletebilmek*, elbette metaforik bir ifade. Ne kadar sözcüklerle söylerseniz söyleyin, vücudunuz söylediklerinizi kolayca dinlemez. Vücudun sistemi son derece reel işleri yerine getirmeye yöneliktir. Vücudunuz, zamana yayarak somut bir şekilde zorladığınızda, bir sıkıntıyla karşı karşıya olduğunu yavaş yavaş idrak eder ve benimser. Bunun sonucunda kendisine ödev biçilen hareket miktarını, belki ifade yanlış olabilir ama, kendiliğinden kabulleniverir. Sonrasında biz, hareket miktarının üst limitini yavaş yavaş artırırız. Yavaş yavaş, azar azar. Vücudu çökertmeyecek ölçüde.

Eylül başlayıp da esas yarışa iki ay kaldığında antrenmanım, artık vücudu tamamen hazır hale getirmeye yönelik olmak durumundaydı. Uzun ve kısa mesafelerden, yumuşak

ve sert koşuya, nicelik antrenmanından nitelik antrenmanına dönüşümü hesaplamak durumundaydım. Sonra, yarışın bir ay öncesinde yorgunluğum zirve yapacak şekilde kendimi ayarlamam gerekiyordu. Önemli bir dönemdi. Vücudumla dikkatlice diyaloglar geliştirerek tüm unsurları ileriye taşımak durumundaydım.

Kauai Adası'na iyice yerleşip antrenmanlarla geçirdiğim ağustos ayından farklı olarak eylülde Hawaii'den Japonya'ya, Japonya'dan Boston'a, uzun menzilli bir taşınma beni bekliyordu ve Japonya'da bulunduğum sürede fazlasıyla meşgul olacaktım. O yüzden şimdiye kadar yaptığım gibi yalnızca koşmam yeterli olmayacaktı. Azalan koşu mesafemi telafi etmek adına programımı bu açığı güzelce kapatacak şekilde düzenlemem gerekiyordu.

Pek dile getirmek istemediğim (mümkünse yüklüğün en dibine kimseler görmeden saklamak istediğim) bir şey, ama önceki sefer koştuğum tam maratonun sonucu gerçekten içler acısıydı. Şimdiye kadar çok sayıda yarışta koştum, ama ilk kez böylesine berbat bir sonuç elde etmiştim. Çiba ilinde bir yerdeydi.

30 kilometre kadar şöyle böyle bir tempoda koştum. Bu gidişle, diyordum, pek de fena olmayan bir zamanlamayla finiş çizgisini geçebilirim. Enerjim henüz tükenmemişti. Kalan mesafeyi rahatlıkla koşabilirdim. Ancak, çok geçmeden bacaklarım birden artık söylediklerimi dinlemez oldu. Kramplar başladı ve bu kramplar gitgide şiddetlendi, sonunda hiç koşamaz hale geldim. Ne kadar esneme hareketi yapmaya çalışsam da, baldırımın arka tarafı kaskatı olmuş, seğirip duruyordu ve tuhaf bir şekil almış, söylediğim tek bir kelimeyi bile dinlemiyordu. Ayakta durmayı bile beceremiyordum. İstemsiz bir hareketle yolda çömelip kalıverdim. Daha öncesinde de ufak tefek kramplarla karşılaştığım olmuştu. Her seferinde nazik-

çe esneme hareketi yapınca beş dakikaya kalmıyor kaslarım normal haline dönüyor, tekrar koşabiliyordum. Ancak bu kez o kadar kolay değildi. Aradan geçen zamana rağmen, kramp geçmiyordu. Biraz geçti diye koşmaya başlasam bile hemen eski haline dönüyordu. O yüzden son 5 kilometre kadarlık kısmı salına salına yürümek durumunda kaldım. Bir maratonu koşmak yerine yürüyerek tamamladığım hayatımda ilk kez oluyordu. O zamana kadar, ne kadar zorlanırsam zorlanayım koşmak yerine yürümeyi gurur meselesi yapardım. Maraton, koşu yarışıdır, yürüme yarışı değil. Benim temel düşünce tarzım bu. Fakat orada yürümeyi bile zar zor becerebilmiştim. Vazgeçerek toplama otobüsüne binme düşüncesi, birçok kez aklımın ucundan geçiverdi. *Neticede feci bir zaman performansı çıkartacağım kesin olduğuna göre yarıda kessem ne çıkar*, diye. Fakat yine de yarışı tamamlama hakkımdan vazgeçemedim. Emekleyerek de olsa finiş çizgisine varmak istiyordum.

Diğer koşucular arkamdan birbiri ardınca gelip beni geçerken, yüzümü buruşturup, ayaklarımı sürüyerek finiş çizgisine doğru yürüdüm. Dijital saatin rakamları insafsızca zamanı dilimlemeye devam ediyordu. Denizden rüzgâr esiyor, atletimi sırtıma yapıştıran terler soğuyor, dehşet biçimde üşüyordum. Öyle ya, kış ortası yarışıydı. Atlet-şort gibi bir kılıkla rüzgâra maruz kaldığım yolda yürüyünce üşümem çok doğaldı. Koşmayı yarıda kesmenin, insanı bu ölçüde üşüteceğini o ana kadar hayal bile edemezdim. Koştuğunuz sürece vücut bir şekilde ısındığından, soğuğu hissetmezsiniz oysa. Fakat soğuktan çok daha fazla içime dokunan şey, incinen gururum ve maraton parkurunda yalpalaya yalpalaya yürüyen zavallı halimin farkında oluşumdu. Finiş çizgisine 2 kilometre kala nihayet kramp geçti, tekrar koşmaya başlayabildim. Yavaşça sekerek aşama aşama kendimi toparladım. Finalde son bir çabayla depar atabilecek duruma bile geldim. Fakat zaman performansım felaketti.

Başarısızlığımın nedeni açıktı. Koşu antrenmanlarımın yetersizliği, koşu antrenmanlarımın yetersizliği ve koşu antrenmanlarımın yetersizliği... Olay, bundan ibaretti. O kadar antrenman yapsam da yetmemiş, yeterince kilo vermeyi de beceremediştim. 42 kilometre nedir ki, her zamanki tempomla bile olsa bir şekilde koşarım nasıl olsa, şeklindeki kibir, farkında olmadan içime işlemişti. Sağlıklı bir özgüven ile sağlıksız bir kibri ayıran duvar çok incedir. Gençlik zamanlarımda olsaydı, gerçekten kendi çapımda da olsa bir şekilde tam maratonu koşardım belki de. Peşimden koşan varmış gibi antrenmanlar yapmasam bile, o ana kadar edindiğim kondisyonumla kendi çapımda bir zaman performansı çıkarabilirdim herhalde. Fakat maalesef artık genç değildim. Ödemem gereken bedeli ödemedikçe, elime geçenin de o ölçüde kısıtlı olacağı yaşlardaydım artık.

O an aklımdan, *böyle bir durumla bir daha asla karşılaşmayacağım*, düşüncesi geçiverdi. Bir daha öyle üşümeyi de, kendimi öyle zavallı hissetmeyi de istemiyordum. Öncelikle, bir sonraki tam maraton koşusunda tamamen sıfırdan başlayıp kendime çekidüzen vermeye karar verdim. Titiz antrenmanlar yaparak bedensel olarak yeterli olduğumdan emin olacaktım. Vidaları tek tek iyice sıkıştırmalıydım. Böylelikle nasıl bir sonucun ortaya çıkacağını görürdüm elbette. Kramp girmiş bacaklarımı sürüyerek soğuk rüzgârın altında yürürken, çok sayıda koşucunun gelip beni geçtiği sırada düşündüklerim bunlardı.

En başlarda da söylediğim gibi yenilgiyi kabullenemeyen karakterde bir insan değilim ben. Bazı durumlarda yenilginin kaçınılmaz olduğunu da kabul ederim. Hiç kimse sonsuza kadar galip gelmeyi başaramaz. Ömür dediğimiz otobanda sürekli sol şeridi işgal ederek koşmaya devam edemezsiniz. Buna rağmen, aynı hatayı defalarca tekrarlamak da istemiyordum. Yaptığım hatadan ders çıkarıp, sonrasında önü-

me çıkacak yeni şansları en iyi şekilde kullanmak istiyordum. En azından öylesi bir yaşamı sürdürmeye yeteneklerim elverdiği sürece.

İşte böyle, bir yandan "bir sonraki maratonum" New York Şehir Maratonu yarışına hazırlık antrenmanı yapmayı sürdürürken, öte yandan masa başında şu an okumakta olduğunuz metni yazmayı da elden bırakmıyorum. 20 yıldan biraz daha fazla süre önce, yeniyetme bir koşucu olduğum o zamanlara ait anılarımı tek tek canlandırıp, belleğimin izinden giderek, o sıralarda tuttuğum basit günlüğü (günlük tutmayı sürdürmek karakterimin bir parçası değildir, ama koşmakla ilgili günlüğümü nispeten özenli tutmuşum) yeniden okuyarak metin haline getiriyorum. Buradaki amacım, geçtiğim aşamaları yeniden gözden geçirmek olduğu gibi, o sıralardaki halimin üzerine serpilen ölü toprağını da silkelemek; kendimi sorgulamak olduğu gibi, cesaretlendirmek. Bir de, bir noktada uykuya geçmiş motivasyonumu sarsarak uyandırmak. Tanımlamak gerekirse, aklımdan geçenleri bir mantık dizgesine yerleştirmek amacıyla metinleştiriyorum. Fakat sonuçta, tamamen sonuç itibariyle bu, koşmak eylemi etrafında gelişen bir hatırat olmaktan öteye geçmeyebilir.

Yine de, şu an benim kafamı meşgul eden temel mesele *otobiyografi* gibi bir şey yazmak değil. İki ay sonraki New York Şehir Maratonu'nda, hangi yollara başvurarak biraz olsun düzgün bir zamanlamayla koşmayı başarabilirim gibi reel bir sorun. Şu an en önemli ödevim kondisyonumu toparlamak.

25 Ağustos'ta Amerika koşu dergisi *Runner's World* için benimle çekim yapıldı. California'dan gelen fotoğrafçı gün boyunca fotoğraflarımı çekti. Greg adında işini seven bir fotoğrafçıydı. Küçük bir panelvana doldurduğu makinelerini, tutup Kauai Adası'na kadar taşımıştı. Kısa süre önce benimle

bir röportaj yapılmıştı ve o yazı için çekim yapacaktı. Portre ve koşarken fotoğraflarım. Düzenli olarak tam maraton koşan roman yazarı pek fazla olmasa gerek (hiç yok değil, ama sayısı çok az), bu yüzden benim "koşucu roman yazarı" yaşam tarzıma ilgi duymuşlardı. *Runner's World* Amerika'daki koşucular arasında geniş çaplı olarak okunan bir dergi olduğundan, belki de New York'taki koşucuların çoğu benimle konuşmak isteyecekti. Bunu düşününce, maratonda doğru dürüst koşmam gerek diye iyice heyecanlandım.

1983 yılına dönelim. Duran Duran ve Hall&Oats popülaritesinin zirve yaptığı, şu an özlemle andığım günlere.

O yılın temmuz ayında Yunanistan'a gidip, Atina'dan Maraton kasabasına kadar tek başıma koştum. Orijinal maraton parkuru olan Maraton kasabası-Atina arasını ters yönde koşmuştum. Ne diye ters yönde koştuğumu soracak olursanız; henüz sabahın erken saatlerinde, işe gitme kalabalığı başlamadan (bir de hava kirlenmeden) önce Atina şehir merkezinden yola çıkıp tek hat üzerinden Maraton kasabasına giderken yoldaki trafik yoğunluğu çok daha az oluyordu, bu yönde koşmak da çok daha rahattı. Resmi yarışlardan farklı olarak, tek başıma, kafama göre koştuğum için trafik düzenlemesi gibi bir şey elbette yapılmamıştı.

Niye tutup da Yunanistan'a kadar gidip tek başıma 42 kilometre koşmam gerekti? Tesadüfen bir erkek dergisinden, "Yunanistan'a gidip bir seyahat günlüğü yazmaz mısınız?" diye bir talep gelmişti çünkü. Bu, medya turu olarak planlanmış bir geziydi. Ana sponsorumuz ise Yunanistan hükümetinin turizm bürosuydu. Geziye birçok dergi temsilcisi katılmış, bilindik ören yeri turizmi, Ege Denizi turları gibi turlar programa dahil edilmişti. Tüm bunlar bitince dönüş için açık bilet verildiğinden, sonrasında dilediğimce orada kalıp istediğimi yapabilecektim. Benim bu türden paket turlara merakım yoktu, ama sonrasında dilediğimi özgürce yapabilme

fikri cazip gelmişti. Yine de, her şey bir yana, Yunanistan'da maratonun orijinal parkuru vardı. Kendi gözlerimle o parkuru görmek istiyordum. Bir kısmını da kendi ayaklarımla koşabilirdim mutlaka. Bu, yeni yeni koşucu olmuş biri olarak benim yüreğimi titreten bir deneyim olacaktı kesinlikle.

"Dur bir dakika" dedim, kendi kendime. "Bu, niye parkurun sadece bir kısmıyla sınırlı kalsın ki? Fırsat bu fırsat işte. Parkurun tamamını koşsana!"

Ben onlara bu öneride bulununca derginin editörleri de, "Bu çok ilginç olur" dediler. Böylelikle hayatımda ilk kez tam maratonu (benzeri bir şeyi) tek başıma sessizce tamamlamak durumunda kaldım. Seyirciler, finiş kurdelesi, insanların heyecanlı tezahüratları, hiçbir şey olmaksızın. Fakat kim ne derse desin, orijinal maraton parkuruydu. Bundan daha başka ne isteyebilirdim ki?

Aslında Atina'dan Maraton kasabasına kadar dümdüz yolda koşmakla bile tam maratonun resmi mesafesi, 42.195 kilometre tamamlanmış olmuyordu. 2 kilometre kadar bir mesafe eksik kalıyordu. Tam maraton koşusunun, orijinalinde olduğu gibi Maraton'dan Atina'ya koşulması gerektiği gerçeğini de, ancak yıllar sonra resmi Atina Maratonu'na katılıp koştuğumda öğrendim. Atina Olimpiyatları'nda maraton yarışını televizyonda izlemiş olanlar anımsayacaklardır mutlaka. Maraton'dan yola çıkan koşucular, yolda sol tarafta kalan yan yola girerek, neresi olduğunu bilmediğim sevimsiz bir ören yerinin çevresinden dolaşır, sonra tekrar anayola döner. Böylelikle eksik mesafe tamamlanmış olur. Fakat o sıralarda ben böyle bir şeyi bilmediğimden, Atina şehir merkezinden Maraton'a kadar bir hat üzerinden koştum. Böylece 42 kilometreyi tamamladığımı sandım. Gerçekte 40 kilometre kadar koşmuştum. Fakat şehir merkezinde farklı yollardan geçmiştim, yanımda ilerleyen bisikletin kilometre sayacı 42 kilometreyi gösterdiğine göre, nihayetinde tam marato-

na son derece yakın bir mesafeyi koşmuş sayılabilirdim. Şimdi artık bunun bir önemi yok gerçi.

Ben koştuğumda Atina'da yaz ortasıydı. Yaz ortasındaki Atina denince, gerçekten gitmiş olanlar sanırım anlayacaklardır, her şeyden öte insanın hayal gücünün sınırlarını zorlayacak ölçüde sıcaktır. Oralılar gerekmedikçe öğleden sonra hiç dışarı çıkmazlar. Enerjilerini tüketmezler, hiçbir şey yapmaksızın serin, gölge yerlerde öğlen uykusuna yatarlar. Güneş batınca nihayet dışarıya çıkıp faaliyetlerine başlarlar. Yazın Yunanistan'da öğleden sonraları dışarıda yürüyenler çoğunlukla turistlerdir diyebiliriz. Köpekler bile gölgeye yatıp yerlerinden kıpırdamazlar. Uzunca bir süre baksanız bile, canlı mı ölü mü olduklarını anlayamazsınız. Hava, o ölçüde sıcaktır. İşte böyle bir mevsimde 42 kilometre koşmak, tam anlamıyla delilikten başka bir şey değildi.

Ben Atina'dan Maraton kasabasına kadar tek başına koşma niyetinde olduğumu Yunanlılara söyleyince, hepsi söz birliği yapmış gibi, *"Böyle aptalca bir şey yapmasan iyi olur. Bu, aklı başında insanların yapacağı iş değil"* dediler. Atina'nın yaz sıcağıyla ilgili önceden bilgi sahibi olmadığımdan, oraya gidene kadar gayet rahat davranıyordum. İşin özü, *altı üstü 42 kilometre koşacağım,* diyordum. Sırf mesafeyi düşünüyor, hava sıcaklığını hiç hesaba katmıyordum. Fakat gerçekten Atina'ya ayak bastığımda, o müthiş sıcaklık karşısında dehşete kapıldım. Gerçekten de aklı başında insanların yapacağı iş değil herhalde, diye düşünmeye başladım. Yine de orijinal maraton parkurunu kendi ayaklarımla koşup, bununla ilgili makale yazmaya karar vermiş, kalkıp ta Yunanistan'a kadar gelmiştim. Artık geri adım atamazdım. Farklı püf noktalarını masaya yatırdıktan sonra, tam bir işkence olan sıcaklığın yaratacağı tükenmeden kaçabilmek için sabahın erken saatlerinde, henüz hava karanlıkken Atina'dan çıkıp, güneşin

henüz yükselmediği saatlerde finiş çizgisine varmaktan başka çarem olmadığı sonucuna vardım. Saat ilerledikçe, sıcaklık da o ölçüde artıyordu. "Koş Melos!" öyküsünde olduğu gibi, sözcüğü sözcüğüne güneşle yapılan bir yarış haline geliyordu sanki.

Benimle birlikte Yunanistan'a gelen fotoğrafçı Masao Kageyama ve derginin editörü arabaya binerek bana refakat edeceklerdi. Refakat ederken de fotoğraf çekeceklerdi. Yarış olmadığından elbette su tedarik yeri de yoktu. Arada bir arabadan su alıp içmem gerekecekti. Yunanistan'ın yazı, delice kavurucuydu. Vücudumun kaybettiği sıvı miktarına çok dikkat etmem gerekiyordu.

Koşma hazırlıklarını yaptığımı gören Kageyama Bey, büyük bir şaşkınlıkla, "Murakami Bey, ciddi ciddi parkurun tamamını koşacaksınız herhalde" dedi.

"Başka ne olacaktı ki? Onun için geldik ya buraya."

"Demek öyle. Yine de gerçekte böyle bir planın tamamını gerçekleştiren kişi sayısı çok azdır. Başkası olsa gelişigüzel fotoğraflar çekelim, mesafeyi kısaltalım derdi. Bakıyorum da siz gerçekten koşacaksınız."

Şu dünyada anlam veremediğim çok şey var. Demek böyle şeyler gerçekten yapılıyor. Neyse. Atina Olimpiyatları'nda da kullanılan olimpiyat stadyumundan sabahın erken saatlerinde, 5:30'da yola çıktım. Düz bir rota üzerinden Maraton kasabasına yöneldim. Yol hiçbir yere kıvrılmadan ilerleyen düz bir hat oluşturuyordu. Gerçekten koşanlar bilir ama Yunanistan'daki yollar Japonya'dakinden oldukça farklıdır. Çakıl yerine asfaltın içine mermer kırıkları gibi şeyler döküldüğünden güneşin altında pırıl pırıl parlar, kolayca kayılacak bir hale gelir. Yağmur yağdığında araba sürenlerin çok dikkatli olması gerekir. Yağmur yağmasa bile ayakkabının tabanından gıcır gıcır sesler gelmeye başlar. O kaygan teması ayaklarınızda hissedersiniz. Bundan sonraki bölüm o zamanlar dergi için yazdığım makalenin geniş bir özeti.

Güneş gitgide yükseliyor. Atina'nın şehir içi yolları hiçbir şekilde koşmaya elverişli değil. Stadyumdan maraton yolunun girişine kadar yaklaşık 5 kilometre mesafe var, ama trafik ışıklarının sayısı haddinden fazla. Bu yüzden koşma ritmim sık sık bozuluyor. Yola park etmiş araçlar ve kaçak inşaatlar yüzünden kaldırımların kapalı olduğu kısımlar çok ve her seferinde araç yoluna çıkmak zorunda kalıyorum, ama sabahın erken saatlerinde şehir içinde dolaşan araçlar da çılgınca bir hızla seyrediyor, bu da koşucunun o tehlikeyi iliklerinde hissetmesine neden oluyor.

Maraton yoluna girdiğim sırada, güneş yüzünü göstermeye başladı ve şehir içerisindeki sokak lambaları bir anda sönüverdi. Yaz güneşinin yeryüzüne egemen olduğu saatler, kendini hissettirerek yaklaşmaya başladı. Otobüs duraklarında insanlar da var artık. Yunanlıların öğleden sonra uykusuna yatma alışkanlıkları olduğundan, erken saatlerde işe gidiyorlar. Hepsi çok acayip bir şey görüyormuş gibi bir ifadeyle bana bakıyorlar. Gündoğumu öncesinde Atina sokaklarında koşan Uzakdoğulu bir adamla, herhalde pek sık karşılaşılmıyor olsa gerek. Zaten Atina, normalde de *jogging* yapan insanların sayısının az olduğu bir şehir.

12. kilometreye kadar bazen dikleşen, bazen eğimi azalan bir yokuş devam ediyordu. Rüzgâr neredeyse hiç esmiyordu. 6 kilometre koştuktan sonra atletimi çıkartıp üst kısmım çıplak kaldım. Genelde üst tarafım çıplak koştuğum için, atletimi çıkardığımda kendimi biraz daha rahat hissediyorum (sonrasında güneş yanığı yüzünden feci sıkıntı çektiğim de oluyor gerçi).

Tam yokuşu tırmandığım yerde, nihayet şehirden çıktığım hissine kapıldım. Şöyle rahat bir nefes alınabilecek bir yerdi. Fakat aynı zamanda tüm kaldırımlar ortadan kaybolmuş, beyaz çizgiyle ayrılmış dar güvenlik şeridi, kaldırımların yerini almıştı. İşe gidenlerin kalabalığı başlamış, arabaların

sayısı artmıştı. Büyük otobüs ve kamyonlar, neredeyse vücuduma sürtünürcesine 80 kilometre hızla yanımdan geçip gidiyorlardı. "Maraton yolu" ifadesinin tınısında olimpiyat anlamı yüklüymüş gibi gelebilir, ama kısacası o yol, yalnızca işe gidip gelmek için kullanılan sıradan bir otoyoldu.

Tam oralarda ilk köpek leşiyle karşılaştım. İri, kahverengi bir köpekti. Dışarıdan görülebilecek bir yarası yoktu. Yalnızca yolun ortasında öylesine kıvrılıp kalmıştı. Herhalde bir sokak köpeğiydi ve geceleyin yüksek hızla seyreden bir arabanın altında ezilmiş olmalıydı. Aslında gayet canlı görünüyordu, hiç de ölüymüş gibi durmuyordu. Yalnızca derin bir uykuya dalmış gibiydi. Yanından geçip giden kamyonların şoförleri, köpeğin leşine dönüp bakmıyorlardı bile.

Onun hemen ilerisinde bu kez, üzerinden teker geçmiş bir kedi ilişti gözüme. Kedi, şeklini yitirmiş bir pizza gibi tamamen ezilmiş, kuruyup kalıvermişti. Ezilmesinin üzerinden uzunca bir zaman geçmiş olmalıydı.

İşte böyle bir yoldu.

Tokyo'dan çok uzaklardaki bu güzel ülkeye gelip de ne diye böyle kasvetli bir manzara altında, tehlikenin kol gezdiği bir otoyolda koşmam gerektiğini kendime ciddi ciddi sormaya başladım. Sanki yapacak başka şey mi yoktu? Sonuçta üç köpek, on bir kedi, o günkü Maraton yolu boyunca saydığım, çaresizce canından olmuş hayvanların sayısıydı. Hepsini tek tek saydım ve saydıkça ruh halim de gitgide karamsarlığa dönüşmüştü.

Yalnızca koşmaya devam ediyordum. Güneş, tüm heybetiyle karşıma dikilmiş, inanılmaz bir hızla gökyüzünün ortasındaki yerine doğru yükseliyordu. Boğazım feci kurumuştu. Terlemeye zamanım bile yoktu. Havanın müthiş kuru olması yüzünden, vücudumdan fışkıran ter göz açıp kapayıncaya kadar buharlaşıyor, geriye beyaz tuz çizgileri kalıyordu. Boncuk boncuk terlemek ifadesi vardır, ama ter damlacıkla-

rı boncuk haline gelecek zaman bile bulamadan yok olup gidiyordu. Geriye kalan tuz yüzünden vücudumun her tarafında sızlamalar baş göstermişti. Dudaklarımı yaladığımda ançüez sosu gibi bir tat kalıyordu dilimde. Şöyle buz gibi bir bira içme isteği geçti içimden. Fakat bunu yapamayacağımdan yaklaşık 5 kilometrede bir, arabayla beni takip eden editörümden su alıp içiyordum. Bir yandan koşarken hiç bu kadar çok su içmemiştim.

Fakat kondisyonum fena değildi. Hâlâ yeterince enerjim vardı. Sahip olduğum gücün yüzde 70'ini kullanarak, tam kendime uygun bir hızla, emin adımlarla koşmaya devam ediyordum. Yol bir iniyor bir çıkıyordu. Karanın iç kısmından sahile yönelmiş olduğumdan daha çok yokuş aşağı gidiyordum artık. Şehir merkezinden ayrılıp banliyö kısımlarından uzaklaştığımda, etraf gitgide tarla manzarasına dönüştü. Yol üzerinde bulunan Nea Makri adlı küçük köyde, kafe önündeki masada oturmuş küçük fincanlardaki sabah kahvelerini içen yaşlılar, benim koşarak önlerinden geçişimi sessizce gözleriyle takip ediyorlardı. Anlam veremedikleri, tarihi bir sahneye şahit oluyorlarmış gibi.

27. kilometrede karşıma çıkan dağ geçidini aştıktan sonra Maraton Dağı, hayal meyal görünmeye başladı. Parkurun üçte ikisini koşmuş olmama işaretti bu. Tahmini zamanı kafamdan hesaplayınca, bu şekilde devam edersem 3 saat 30 dakika gibi bir zamanlamayla koşuyu tamamlayabilecek gibi görünüyordum. Fakat her zaman işler istediğimiz gibi gitmez. 30. kilometreyi geçtiğim sıralarda, deniz yönünden, karşımdan gelen bir rüzgâr esmeye başladı. Maraton'a yaklaştıkça rüzgârın gücü iyice arttı. Tenimi ürpertecek ölçüde güçlü bir rüzgârdı. Biraz kendimi bırakacak olsam arkaya savrulacak gibi oluyordum. Hafiften deniz kokusu da geliyordu. Sonra hafif bir yokuş başladı. Yol, Maraton'a kadar sanki uzun mu uzun bir cetvelle çizgi çekilmiş gibi dümdüz uza-

mıyordu. İşte o sıralardan itibaren yorgunluk, kendini iyice hissettirecek şekilde üzerime çöküverdi. Ne kadar su içersem içeyim göz açıp kapayıncaya kadar boğazım kuruyuveriyordu. Soğuk bir birayı kafama dikerek içmek istiyordum.

Hayır. Bira düşünmeyi bir yana bırak. Güneşi kafandan çıkartıp at, rüzgârı da unut. Yazacağın makaleyi düşünme. Bilincini, yalnızca ayaklarını birbiri ardınca ileri atmaya yoğunlaştır. Bunun dışında şu an halletmen gereken bir sorun yok!

35 kilometreyi geride bıraktım. Bundan sonrası benim için *terra incognita* (bilinmez topraklar) idi. Hayatımda hiç 35 kilometreden fazlasını bir kez bile koşmamıştım. Sol tarafta taş parçalarıyla kaplı çorak dağ silsilesi yükseliyordu. Göründüğü kadarıyla, çorak, hiçbir şekilde kullanılmayan dağlar. Acaba kim, ne tür tanrılar tutup da böyle bir şeyi yaratmışlardı? Sağ tarafımda ise göz alabildiğine uzanan zeytin bahçeleri. Görebildiğim her şey, beyaz bir toz tabakasıyla kaplanmıştı. Sonra tenimi acıtan rüzgâr, deniz yönünden kesintisiz esmeye devam ediyordu. İçimden, *bu kadar güçlü esecek ne var ki,* diye geçirmeden edemedim.

37. kilometre civarında aklımdan geçen her şey can sıkıcı bir hal aldı. *"Off... Yeter artık! Daha fazla koşmak istemiyorum!"* Neresinden bakılırsa bakılsın vücudumdaki enerji tamamen dibe vurmuştu. Boş benzin deposu ile yol almaya devam eden bir araba gibi hissediyordum kendimi. Su içmek istiyordum. Fakat burada durup da su içecek olursam artık hiç koşamayacağımı hissediyordum. Boğazım kurumuştu. Fakat su içmek için gerekli enerjim bile kalmamıştı. Böyle düşündükçe içimde bir öfke yükseliyordu. Yolun kenarındaki boş alanlara yayılmış mutlu mutlu otlayan koyunlara da, arabanın içinden fotoğraf makinesinin flaşörüne basmaya devam eden fotoğrafçıya da sinir olmaya başlamıştım. Flaşörün sesi fazla yüksekti. Koyunların sayısı çok fazlaydı. Flaşöre bas-

mak, fotoğrafçının işi; ot yemek, koyunların işi. Bundan kimse şikâyet edemez. Fakat yine de nedensizce öfkeleniyordum. Derimin her yanı beyaz beyaz kabarmaya başlamıştı. Güneş yanığı kabarcıkları. Hiç aklımdan geçirmediğim bir hale doğru sürükleniyordum. *Şu sıcağa bak!*

40 kilometreyi geride bıraktım.

"2 kilometre kaldı. Salma kendini" diye, arabadan editörün neşeli sesini duydum. *Söylemesi kolay*, diye yanıt vermek isterdim, ama bu düşünceyi aklımdan geçirmekle kaldım, sesim çıkmadı. Tam karşımda dikilen güneş, feci yakıyordu. Henüz öğleden önce saat dokuzu yeni geçmiş olduğu halde, acımasız bir sıcak vardı. Ter damlaları gözüme giriyordu. Tuz yüzünden gözlerim yanıyor, bir süre hiçbir şey göremez oluyordum. Elimi kaldırıp silmek istiyordum, ama elim de yüzüm de, olduğu gibi tuzla kaplanmıştı ve bunu yaptığımda gözlerim daha da acıyordu.

Uzun otların ötesindeki finiş noktası, hafiften görünmeye başladı. Maraton kasabası girişindeki Maraton Anıtı. Başlangıçta bunun gerçekten finiş noktası olup olmadığından bile emin olamazken, finiş noktasının görünmeye başlaması sanki çok ani olmuş gibi bir hisse kapıldım. Elbette son noktanın görünmeye başlaması sevindiriciydi, ama bu anilik, nedendir bilmem, beni öfkelendirmişti. Son bir çabayla gücümü ölümüne toparlayıp hızımı artırmayı geçirdim aklımdan, ama ayaklarım bir türlü ileri gitmiyordu. Vücudumu nasıl hareket ettireceğimi unutmuş gibiydim. Vücudumdaki kasların tamamı, paslı bir rende ile törpülenmişti sanki.

Finiş noktası.

Nihayet finiş noktasına ulaştım. İçimde zerre kadar bir başarmışlık hissi yoktu. Kafamdaki tek düşünce, *artık koşmasam da olur*, şeklindeki bir rahatlamadan ibaretti. Benzin istasyonundaki musluğu kullanmak için izin alarak vücudumun yanan kısımlarını soğutup her yanıma yapışan beyaz

tuzları yıkadım. İnsan şeklinde bir tuz tarlası mı desem, vücudumun tamamı tuzla kaplanmıştı. Ne yaptığımı öğrenince benzin istasyonundaki amca, saksıdaki çiçekleri keserek küçük bir buket yapıp bana verdi. *"Başarmışsın. Tebrikler!"* Yabancı bir ülke insanının böylesine ufacık bir empatisi iliğime, kemiğime işledi. Maraton küçük, misafirlerine nazik davranan bir kasabaydı. Sakin, barış dolu bir kasaba. Binlerce yıl önce Yunan ordusunun çetin mücadeleler sonucunda savaşçı Pers ordusunu böyle bir yerde ucu ucuna mağlup ettiği gerçeğini, insanın aklı hayali almıyor. Maraton kasabasında gönlümce soğuk Amstel birası içtim. Bira elbette lezzetliydi. Fakat gerçekteki bira, koşarken aklıma gelip duran bira ölçüsünde lezzetli değildi. Şuurunu kaybetmek üzere olan insanların hayalinden geçen çılgınca güzel şeyler, gerçek dünyanın hiçbir yerinde var olamaz.

Atina'dan Maraton kasabasına kadar geçen süre, 3 saat 51 dakikaydı. İyi bir süre diyemem, ama nihayetinde tek başıma maraton parkurunu koşmayı başarmıştım. Trafik cehennemi, hayal gücümü aşan sıcak ve dayanılmaz susuzluğa rağmen. Herhalde bunu gurur vesilesi yapabilirim. Fakat o an için bunların bir önemi yoktu. Neticede artık bir adım bile koşmam gerekmiyordu. Beni en çok sevindiren de buydu.

"Ohh be! Artık daha fazla koşmasam da olur."

* * *

Hayatımda ilk kez (neredeyse) 42 kilometre koşmuş oluyordum. Dahası, öylesine acımasız koşullar altında 42 kilometreyi koşarak tamamlayabilmem, sanırım şanslı olmalıyım, son kez oldu. O yılın aralık ayında Hawaii'de Honolulu Maratonu'nu vasat bir sürede tamamladım. Hawaii de sıcaktı, ama Atina'nın yazıyla karşılaştırıldığında gayet hoş kalıyordu. İşte bu yüzden Honolulu, benim için tam maraton ya-

rışlarına resmi olarak katıldığım ilk yer oldu. Sonra o yarıştan itibaren her yıl bir tam maraton koşmayı alışkanlık haline getirdim.

Şimdi, o sıralarda yazdığım cümleleri uzun bir aradan sonra tekrar okuyunca keşfettiğim şey, bunun üzerinden 20 yıldan fazla geçtiği ve neredeyse geçen yıl sayısı kadar tam maraton koşmayı başardığım. Şu gün bile 42 kilometre koştuktan sonra hissettiğim, ilk seferde hissettiklerimden hiç de farklı değil. Şimdi bile, her maraton koşuşumda aşağı yukarı burada yazdıklarımla aynı ruh hallerinden geçiyorum. 30 kilometreye kadar, *bu sefer iyi bir zaman performansı çıkartabilirim*, diye düşünüyorum, ama 35 kilometreyi geçince vücudumun yakıtı dibe vuruyor, birçok şeye karşı öfkelenmeye başlıyorum. En sonunda boş benzin deposuyla yol alan araba gibi hissediyorum kendimi. Fakat koşmayı tamamlayıp da biraz vakit geçince, beni bunaltan şeyleri, kendimi zavallı gibi hissetmiş olmamı unutup, *sonraki sefer daha da iyi koşacağım*, diyerek daha kararlı bir hale geliyorum. Ne kadar deneyim sahibi olursam olayım, yaşım ne kadar geçerse geçsin, nihayetinde her şey tekrardan ibaret.

Evet, öyle. Bazı süreçler, ne yapılırsa yapılsın, değişikliği kaldırmaz. Ben bu düşüncedeyim. Eğer bu süreçle birlikte var olmaktan başka çaremiz yoksa, bizim yapabileceğimiz şey, inatçı bir azimle kendimizi değiştirmek (belki de dönüştürmek). Bu, süreci kendi karakterimizin bir parçası haline getirmekten ibarettir.

Şu işe bak.

4

Roman yazmak konusunda bildiklerimin çoğunu yollarda, sabahın erken saatlerinde koşarak öğrendim

19 Eylül 2005, Tokyo

10 Eylül'de Kauai Adası'nı arkamda bırakarak Japonya'ya dönüp iki hafta kadar kaldım.

Japonya'da Tokyo'daki hem işyerim hem de apartman dairem ile Kanagava ilindeki kendi evim arasını arabayla gidip geldim. Elbette bu süre zarfında da koşmayı sürdürdüm, ama uzun bir aradan sonra kendi ülkeme döndüğümden, biriken işler ellerini ovuşturarak beni bekliyordu. Bunların hepsini tek tek halletmem gerekiyordu. Görüşmem gereken insanların sayısı da çoktu. Bu yüzden ağustosta olduğu gibi özgürce ve gönlümce koşamıyordum. Bunun yerine, ancak boş zamanlarda uzun mesafe koşu antrenmanı yapabiliyordum. Japonya'da bulunduğum süre boyunca iki kez 20 kilometre koştum. Bir kez de 30 kilometre. Günde ortalama 10 kilometre koşmak şeklindeki sistemi ucu ucuna sürdürmeyi başardım.

Yokuş yukarı koşu antrenmanlarını da bilinçli olarak yaptım. Kendi evimin çevresinde farklı yüksekliklerde yokuş yollardan dolaşan bir parkur var. Bu parkur herhalde en çok 5-6 katlı bir bina kadarlık bir yüksekliğe kadar ulaşır. Burayı 21 tur koştum. Zaman olarak 1 saat 45 dakika. Japonya'da hava o sıralar feci nemli ve sıcak olduğundan, bünyem bir hayli etkilendi. New York Şehir Maratonu, neredeyse düz

bir parkurda yapılacak, ama tamamında yedi büyük köprüyü geçmek gerekir ve köprülerin çoğu da asma köprü yapısında olduğundan orta kısımları yüksekçedir. New York Şehir Maratonu'nda daha önce üç kez koşmuştum, ama bu ikide bir yükselip alçalan parkur, bacaklarımı düşündüğümden de fazla etkiliyordu.

Üstelik parkurun sonlarına denk gelen, Central Park'a giriş sonrasındaki yokuşun çıkılıp inilmesi de hayli zordur. Her zaman orada hızımı düşürüyordum. Central Park içindeki yokuş, sabahları *jogging* yaparken pek o kadar sıkıntılı olmayan yumuşak bir yokuştur, ama maraton yarışının sonuna denk gelince sanki bir duvar gibi koşucuların önünde dikiliverir. Bununla da kalmaz, en sona sakladığınız gücünüzü de insafsızca çekip alıverir. Finiş çizgisine çok az kaldı, diye kendimizi cesaretlendirsek de ileriye atılan sadece içimizden geçenlerdir. Bir türlü finiş çizgisi yaklaşmaz. Boğazımız kurur, ama midemiz su istememektedir. Bacaklarımızdaki kaslardan çığlıkların yükselmeye başlaması da o sıralarda olur.

Ben aslında yokuş yukarı koşmakta fena sayılmam. Aksine, parkurda yokuş yukarı kısımlar olunca orada diğer koşucuları geçebileceğimden, yokuşları memnuniyetle karşılarım, ama yine de Central Park'taki o son yokuş, her zaman karanlık bir gölge gibidir. Geriye kalan son birkaç kilometreyi nispeten rahat kat edip, olanca gücümle koşarak ve gülümseyerek finiş çizgisini geçmek isterim. İşte, bu seferki yarışta hedeflerimden biri de bu.

Bütüne bakıldığında antrenman sayısı düşmüş olsa bile iki gün üst üste ara vermemek, koşu antrenmanı dönemindeki temel kuraldır. Kaslar, insanoğlunun işe koştuğu, hafızası güçlü hayvanlara benzer. Dikkatle ve aşama aşama yükünü artırırsanız, kaslar da buna dayanabilecek şekilde doğal olarak uyum sağlar. *Bu kadarlık iş de yapılmaz mı yani*, diye gerçek örnekleri göstererek tekrar tekrar ikna ederseniz, kar-

şınızdaki de, *tamam o zaman,* diye bu talebinize göre gücünü aşama aşama artırır. Elbette bu, zaman alır. Zorlayarak, hor bir şekilde kullanacak olursanız, arıza çıkar. Fakat yeterli zamanı verecek olursanız ve aşama aşama işi artırırsanız, şikâyet etmeksizin (arada sırada sıkıldığını belli eden bir yüz ifadesi takınır, ama) sabırla, gücünü aşamalara uygun bir şekilde kendince yükseltir. *"Bu kadarlık bir işi de yerine getirmem lazım artık"* şeklindeki bilinç, yokuş yollar sayesinde kaslara zerk edilmiş olur. Kaslarımız bir hayli disiplinlidirler aslında. Biz doğru yöntemi uygularsak şikâyet etmezler.

Fakat yük birkaç gün üst üste bindirilmezse, *"Aa?.. Artık o kadar da çabalamama gerek kalmamış. Oh... İyi oldu"* diye kaslar kendiliğinden hüküm verir ve limiti aşağıya çekerler. Kaslar da, canlı hayvanlar gibi, mümkünse rahat bir yaşam sürmek istediklerinden yük bindirilmedikçe rahatlayıp belleklerini siliverirler. Hem de bir kez silinen bellek yeniden oluşturulmadıkça, aynı süreci bir kez daha en baştan tekrarlamak gerekir. Elbette arada rahatlayacak zaman gereklidir. Fakat yarışın hemen öncesine geldiğiniz bu önemli dönemde, kasları disiplinli bir şekilde yönlendirmeniz gerekir. Bu, hiç de hafife alınacak bir şey değil, şeklinde net mesajları karşınızdakine iletmek zorundasınızdır. Aradaki ilişkiyi ne çok sıkarak ne gevşek bırakarak ayakta tutmalısınız. Bu noktadaki karşılıklı ip çekme durumu, deneyimli koşucuların hepsinin doğal olarak edindiği bir yetenektir.

Japonya'da bulunduğum süre zarfında yeni kısa öykü derlemem *Tuhaf Tokyo Öyküleri* (*Tokyo Kidan-şu*) satışa çıktı. Bunun için birkaç röportaj vermem gerekti. Ekimde satışa çıkartılacak olan müzik eleştirileri derlememin tashihlerinin elden geçirilmesi, kapak tasarımının görüşülmesi gerekiyordu. Önümüzdeki yıldan itibaren, çevirisi bana ait olan, koleksiyonerler için karton kapakla tekrar basılacak Raymond

Carver eserleri dizisinin ilk tashihini elden geçirme işi de beni bekliyordu. Karton kapaklı olarak çıkması vesilesiyle halihazırdaki çevirilerimi tamamen gözden geçirmek istediğimden bu iş de bir hayli zamanımı aldı. Sonra Amerika'da gelecek yıl basılacak olan öykü derlemem *Blind Willow, Sleeping Woman (Kör Yastık, Uyuyan Kadın)* için de uzun bir önsöz yazmak zorundaydım. Aynı zamanda koşmak konusunda kaleme aldığım bu denemeleri de zaman buldukça –bitir diye zorlayan yoktu ama– kararlı bir şekilde yazmaya devam ediyordum. Köyün suskun ve çalışkan demircisi gibi.

Halletmem gereken başka işler de vardı. Amerika'da yaşadığımız süre boyunca Tokyo'daki işyerimde asistanım olarak çalışan kadın, gelecek yılbaşında evleneceğini, yıl bitmeden işi bırakmak istediğini damdan düşer gibi söyleyivermişti ve yerine birini aramam gerekti. Yaz boyunca büroyu kapatamazdım. Cambridge'e dönünce hemen birkaç üniversitede konferans vermem gerekiyordu ve bunun için de hazırlık yapmalıydım.

Bu kadar işi, çok kısa bir zaman içerisinde sorunsuzca halletim. Üstüne bir de New York Şehir Maratonu için koşu antrenmanlarımı sürdürmem gerekiyordu. Kendimi klonlatmayı düşünecek kadar yoğundum. Fakat ne olursa olsun koşmaya devam ediyordum. Her gün koşmak, benim için yaşam çizgisi gibiydi. İşlerim yoğun diye gevşeyemez, bırakamazdım. Eğer yalnızca iş yoğunluğundan koşmayı bırakacak olursam, kesinlikle ömrüm boyunca koşamaz hale gelirdim. Koşmayı sürdürmek için çok az nedenim vardı, ama koşmayı bırakmak için nedenlerimi sıralayacak olsam kocaman bir kamyon kasasını doldururdu. Yapabileceğim tek şey de bu çok az nedenin her birini tek tek titizlikle parlatmaya devam etmekti. Boş zaman buldukça var gücümle parlatmaya devam etmek.

Tokyo'da bulunduğum zamanlarda çoğunlukla Meiji Tapınağı'nın dış bahçesi Cingu Gaien'de koşarım. Cingu

Beysbol Stadyumu'nun yanında bulunan turlama parkurudur burası. New York'taki Central Park ile karşılaştırılması mümkün değil, ama Tokyo şehir merkezinde az bulunan türde yeşillik bir mıntıkadır. Bu parkur, uzun yıllardır koşmaya alıştığım, mesafelerini en ince noktalara kadar kafama yerleştirdiğim bir yerdir. Bu parkurdaki bütün tümsekler, zemin farklılıkları tek tek belleğime kazınmıştır. Bu yüzden kafamda hızı düşünerek antrenman yapmak için çok elverişli bir yerdir. Tek mesele çevredeki trafiğin yoğunluğu, bazı saatlerde gelip geçenlerin çokluğu, havanın pek o kadar iyi olması; ama yine de Tokyo'nun ortasında olduğundan lüks arayacak değilim. Koştuğum yerin, yaşadığım mekânın yakınlarında olması bile, şanslı olduğumu düşünmem için tek başına yeterli bir sebep.

Cingu Gaien'de bir tur 1.325 metredir ve 100 metrede bir yolda işaretler bulunduğundan, rahat koşulan bir yerdir. 1 kilometreyi 5,5 dakikada koşayım, 1 kilometreyi 5 dakikada koşayım, 1 kilometreyi 4,5 dakikada koşayım, diye karar vererek koştuğumda bu parkuru kullanırım. Ben Gaien'de koşmaya başladığım sıralarda maraton koşucusu Toşihiko Seko henüz koşmayı bırakmamıştı ve o da burada koşu antrenmanı yapıyordu. Canla başla çalıştığı yüz ifadesinden anlaşılan Bay Seko, Los Angeles Olimpiyatları'na hazırlanıyordu. Altın madalya... Kafasının içindeki tek şey buydu. Daha önce siyasi nedenlerden dolayı boykot edilen Moskova Olimpiyatları'na katılamayınca madalya şansını kaçırmıştı ve onun için Los Angeles bu anlamda olasılıkla son şansıydı. Üzerinde, her nedense insanın içini acıtan bir gölge dolaşıyor gibiydi ve onun koşarkenki gözlerine bakınca bizler bunu açıkça yakalayabiliyorduk. O sıralarda Antrenör Kiyoşi Nakamura da hâlâ hayatta olduğu gibi, S&B Gıda Atletizm Takımı'nda yine gerçekten güçlü atletler yan yana sıralanmıştı. Öyle güçlü duruyorlardı ki adeta havada uçan ku-

şu yakalayıp indirecek gibiydiler. S&B takımının üyeleri her gün antrenman için Gaien parkurunu kullandığından, onlarla karşılaştıkça takımın atletleriyle doğal olarak yüz aşinalığı kazanmıştım. Okinawa'da yaptıkları antrenman sırasında kendileriyle röportaj yapmama da izin verdiler.

Takım üyeleri şirketteki işlerine gitmeden önce sabahın erken saatlerinde her biri tek başına *jogging*, öğleden sonra da takım halinde antrenman yaparlardı. Ben eskiden her gün sabah yediden önce burada *jogging* yaptığımdan (saatini soracak olursanız, henüz trafiğin yoğunlaşmadığı, gelip geçenlerin az olduğu, havanın da nispeten temiz olduğu saatler), aynı sıralarda tek başına *jogging* yapmakta olan S&B atletleri ile karşılaşır, sık sık bakışlarla selamlaşırdık. Yağmurun yağdığı günlerde birbirimize gülümsediğimiz de olurdu. Sanki birbirimize işimizin ne kadar zor olduğunu söylermiş gibi. Özellikle anımsadıklarım, Tomoyuki Taniguçi ve Yutaka Kanai adlı iki genç atlet. İkisi de yirmili yaşlarının sonlarında, yanlış anımsamıyorsam Waseda Üniversitesi atletizm takımı çıkışlıydılar. Öğrencilik dönemlerinde Hakone İstasyonlar Arası Bayrak Yarışı'nda koşmuşlardı. Bay Seko antrenörlüğe getirildikten sonra S&B takımının genç asları olarak da ümit vaat ediyorlardı. Gelecekte olimpiyat madalyası alabilecekleri konuşuluyordu. Çetin antrenmanlara çok iyi dayanıyorlardı. Fakat Hokkaido'daki yaz kampındayken, bir trafik kazası geçirip arabada birlikte ölmüşlerdi. O ikisinin en çetin antrenmanların üstesinden nasıl geldiklerini kendi gözlerimle gerçekten gördüğüm için, ölüm haberlerini duyduğumda şoka uğramıştım. Göğsüme bir acı saplanmış, içten içe, *yazık oldu*, diye düşünmüştüm.

Kişisel olarak tanımazdım ikisini de. Doğrudan konuşmuşluğum da neredeyse hiç yok. İkisinin de daha yeni evlenmiş olduklarını, ölümlerinden sonra öğrendim. Fakat aynı uzun mesafe koşucuları olarak her gün yolda karşılaşıyor-

duk ve yüreklerimiz birbirini anlıyordu sanırım. Her ne kadar düzeylerimiz farklı olsa da başkalarının anlayamayacağı, sadece uzun mesafe koşan insanların anlayabileceği bazı şeyler vardır. Ben böyle düşünüyorum.

Şimdi bile sabahın erken saatlerinde Cingu Gaien ve Akasaka Sarayı etrafındaki parkuru koşarken, o koşucuları bazen aklıma getirdiğim oluyor. Köşeyi döndüğümde karşı taraftan soğuk yüzünden beyaz soluklar çıkartarak, sessizce bana doğru koşup geleceklermiş gibi bir hisse kapılıyorum. Bir de ben hep şöyle düşünüyorum: Böylesine zorlu antrenmanlara dayanan bu insanların duyguları, içlerinde besledikleri ümitler, rüyaları ve planları acaba nereye kaybolup gitti? İnsanın aklındakiler, vücudun ölümüyle birlikte öylece, hiçbir şey olmamış gibi yok olup gidiyor mu acaba?

Kanagava'daki evimin etrafında Tokyo'da geçirdiğim zamanlardan tamamen farklı şekilde antrenman yapmam mümkün oluyor. Daha önce de değindiğim gibi, evimin yakınlarında zorlu yokuşlardan oluşan bir turlama parkuru var. Bir de üç saat kadar harcayarak dolaşınca tam maraton antrenmanına çok uygun bir parkur daha var. Çoğu nehir kenarı ve sahil boyu gibi düz yollar. Fazla araba geçmiyor. Yolda neredeyse hiç trafik ışığı da yok. Tokyo'dan farklı olarak havası da çok temiz. Üç saat boyunca tek başına koşmak gerçekten de can sıkıcı, ama sevdiğim müzikleri dinleyerek kararlı bir şekilde sorunsuzca koşabiliyorum. Fakat epey uzak bir mesafeye kadar koşarak gidip, sonra da geri dönmemi gerektiren bir parkur olduğundan, bir kez koşmaya başlayınca, *yorulduğumda bırakırım*, demek gibi bir durum söz konusu değil. Emekleyerek de olsa bir şekilde eve dönmem gerekiyor. Hoşuma giden bir bölge değil de diyemem gerçi.

Biraz da roman yazmak üzerine konuşayım.

Roman yazarı olarak benimle röportaj yapılırken, *"Bir ro-*

man yazarı için en önemli nitelik nedir?" diye sordukları olur. Bir roman yazarı için en önemli nitelik, söylemeye gerek bile yok, dehadır. Bir insan, edebiyat dehasına sahip değilse, ne kadar tutkuyla çabalarsa çabalasın roman yazarı olamaz. Gerekli nitelik demekten ziyade bu, bir önkoşuldur. Hiç yakıtınız yoksa, altınızdaki araba ne kadar şık olursa olsun hareket etmez. Fakat dehanın sorunlu tarafı, nicelik ve niteliğinin çoğu durumda sahibi tarafından kontrol edilememesidir. Nicelik yetersiz kaldığında bir parça artırmayı düşünseniz ya da tasarrufa gidip ufak miktarlarla daha uzun süre kullanmayı planlasanız bile, işe yaramaz. Deha dediğimiz şey, bizim düşüncelerimizden bağımsız olarak, fışkırmak istediğinde kendiliğinden fışkırıverir. Ortaya çıkarabileceği şeyleri çıkartıp kaynak kuruduktan sonra bir perde kapanmış olur. Schubert ve Mozart'ta olduğu gibi. Hatta bazı şairler ve *rock* şarkıcıları gibi, saf dehalarını kısa süre içerisinde olabildiğince kullanıp bitirince, dramatik bir şekilde genç yaşta ölerek hoş efsaneler haline gelmek şeklindeki bir hayat da gerçekten cazip olabilir, ama çoğumuz açısından pek referans alınabilecek bir durum değildir.

Dehadan başka roman yazarı için neyin önemli bir nitelik olduğu sorulacak olursa, tereddütsüz odaklanma gücü derim. Sahip olduğunuz sınırlı dehayı gerekli bir noktaya odaklayarak ortaya serme yeteneği. Bu olmazsa hiçbir önemli iş başarılamaz. Dahası, bu güç etkin bir şekilde kullanılacak olursa, deha yetersizliği ve belirli bir alanla sınırlı kalma durumu bir ölçüde kapatılabilir. Ben normalde sabahları, günde üç ila dört saat kendimi vererek işimi yaparım. Masanın başında, zihnimi yalnızca yazmakta olduğum şeye odaklarım. Başka hiçbir şey düşünmem. Başka hiçbir şey görmem. Düşünüyorum da, zengin bir dehası olsa bile ya da kafasının içinde ne kadar bir roman yaratacak fikirler dolup taşsa bile, eğer (sözgelimi) çürük dişi feci şekilde sızlamaya devam ediyorsa,

o yazar herhalde hiçbir şey yazamaz. Odaklanma gücü, şiddetli sızıyla engellenmiş olur. Odaklanma gücü olmazsa hiçbir şey başarılamaz dememin anlamı bu işte.

Odaklanma gücünden sonra da sürdürebilme gücü gerekir. Günde üç ya da dört saat zihninizi odaklayarak yazabilseniz bile bir hafta boyunca devam edince yorgunluktan bitkin düşmek, uzun bir eser yazmanıza engel olur. Her günkü odaklanmayı altı ay, bir yıl, hatta iki yıl devamlı olarak sürdürebilme gücü, roman yazarı için, en azından uzun roman yazmayı hedefleyen yazar için gereklidir. Nefes alma tarzından örnek verelim. Odaklanmayı sessizce ama derin bir nefes alarak içinde tutabilmeye benzetebiliriz. Sürdürebilme ise yine sakin bir şekilde nefes almak ve ciğerlerde havayı tutarken bir taraftan da nefes alıp verişe devam etmek gibidir. Bu iki nefes alış biçimi dengesi sağlansa bile, uzun yıllar profesyonel olarak roman yazmayı sürdürebilmek zordur. Hem nefesinizi içinizde tutup, hem de nefes almayı sürdürebilmek.

Bu yetenek (odaklanma ve sürdürebilme gücü), ne mutlu ki dehadan farklı olarak antrenman yoluyla sonradan edinilebilir ve nitelikleri yükseltilebilir. Her gün masanın başına geçip zihninizi tek bir noktaya odaklama antrenmanını sürdürecek olursanız, odaklanma gücünüz ve sürdürebilme gücünüz doğal bir parçanız haline geliverir. Bu, daha önce bahsettiğim kasların eğitilmesi işlemine benzer. Her gün kesintiye uğratmadan yazmaya devam edip zihninizi odaklayarak işinizi yapmanın, kendiniz olarak nitelendirdiğiniz insan için gerekli olduğu bilgisini vücut sistemine sürekli olarak göndermeniz, bunun belleğinize iyice yerleşmesini sağlamanız gerekir. Sonra azar azar bunun sınır çizgisini ilerletirsiniz. Hissedilmeyecek ölçüde azar azar, bu çizgiyi usulca ilerletirsiniz. Bu, her gün *jogging*'i sürdürmek yoluyla kasların güçlendirilmesi ve koşucu olarak vücut yapısının ortaya çıkarıl-

masıyla aynı türden bir işlemdir. Uyarır, sürekliliği sağlarsınız. Uyarır, sürekliliği sağlarsınız. Bu işlem elbette sabır gerektirir. Fakat, sabrınız ölçüsünde karşılığını da alırsınız.

Muhteşem bir polisiye yazarı olan Raymond Chandler, *"Hiçbir şey yazmayacak olsam bile, günde birkaç saat mutlaka masanın başına otururum, bilincimi odaklarım"* diye yazar, hatıratının bir yerinde. Onun ne amaçla böyle yaptığını çok iyi anlayabiliyorum. Chandler, bunu yapmak yoluyla profesyonel yazar olarak gerekli olan gücü dikkatlice eğitmiş, sakince azmini güçlendirmişti. Böylesi günlük antrenmanlar, onun için eksik edilemeyecek şeylerdi.

Uzun roman yazma işleminin, temelde kas gücü gerektiren bir iş olduğunu algılayabiliyorum. Cümle oluşturmanın kendisi, herhalde zihin emeğine dayanır. Fakat derli toplu bir kitabı yazıp tamamlamak, aksine kas gücüne dayalı emeğe yakındır. Elbette kitap yazmak için ağır bir şey kaldırmak, uzun mesafe koşmak, yüksekiere zıplamak gerekmez. Bu yüzden insanların çoğu görünüşe bakarak, roman yazarının işini; sessiz, entelektüel bir yazma eylemi olarak görür. Kahve kupası kaldıracak kadar gücünüz varsa roman dediğinizi de rahatça yazarsınız, diye düşünürler. Gerçekte başına geçip de bir roman yazmaya girişseler, bunun o kadar da sakin bir iş olmadığını hemen anlayacaklardır oysa. Masanın başında oturup zihninizi lazer ışını gibi tek bir noktaya odaklayarak, hayal gücünü hiçlik düzleminden yükselterek öyküyü doğurup, doğru sözcükleri tek tek seçerek, tüm akışı olması gerektiği yerde tutabilmek. İşte böylesi bir işlem, sıradan insanların düşündüğünden çok daha fazla enerjiyi uzun zamana yaymayı gerektirir. İnsanın vücudu gerçekte hareket etmese bile resmen etiyle kemiğiyle çaba sarf ediyormuş gibi bir emek, vücudun içinde dinamik bir şekilde sergilenmektedir. Elbette konu üzerine düşünen, zihindir. Fakat roman yazarı, öyküyü gereçlerini kuşanarak tüm

vücuduyla düşünür. Bu işlemse yazarın bedensel gücünü en küçük zerresine kadar kullanmayı, çoğu durumda boşa harcamayı gerektirir.

Deha açısından şanslı olan yazarlar, böylesi işlemleri neredeyse farkında olmadan, bazı durumlarda ise hiç idrak etmeden gerçekleştirebilirler. Özellikle genç yaşlarında dehası belirli bir düzeyi geçmişse, bir yazar için roman yazmayı sürdürmek pek de sıkıntılı bir iş değildir. Böyle yazarlar çok farklı, zor kurguların kolaylıkla üstesinden gelebilirler. Gençlik demek, tüm vücudun doğal bir enerjiyle dolup taşması demek. Odaklanma gücü de, sürdürebilme gücü de, gerektiğinde kendiliğinden oradadır. Üstüne giderek talep etmeniz gereken hiçbir şey yoktur neredeyse. Genç ve deha sahibi olmak, sırtında kanat taşımakla aynı şeydir.

Fakat bu dilediğince kotarabilme yeteneği de, çoğu hallerde gençliğin yitirilmesiyle birlikte gitgide doğal gücünü ve netliğini yitirir. Bir zamanlar kolaylıkla yapılabilmiş olan işler, belirli bir yaştan sonra pek de kolayca yapılamaz hale gelir. Hızlı top fırlatan atıcıların fırlatma hızının günden güne azalmasıyla aynıdır bu durum. Elbette insani olarak olgunlaşmayla birlikte doğal yetenekteki eksilmenin gizlenmesi mümkündür. Hızlı atıcıların belli bir noktadan sonra falsolu top atmaya ağırlık verecek şekilde akıllarını kullanan atıcılar haline gelmeleri gibi. Fakat bunda da elbette bir sınır vardır. Bir kaybetmişlik duygusunun hafif gölgesi de ortalarda dolaşmaya başlamıştır artık.

Öte yandan deha açısından pek de şanslı olmayan ya da nasıl desem, ucu ucuna standartları karşılayan yazarlar, gençlik çağlarından itibaren bilinçli olarak *kas* geliştirmek durumundadırlar. Onlar, antrenman yoluyla odaklanma gücünü geliştirir, sürdürebilme gücünü artırırlar. Sonra bu nitelikleri, bir ölçüye kadar, dehanın yerine geçecek şekilde kullanmaya mecbur kalırlar. Fakat bir şekilde işi kotarırken

kendi içlerinde saklı gerçek dehalarıyla karşılaşıverdikleri de olur. Ter dökerek, sürekli kürekle çukur açmak yoluyla derinliklerde yatan gizli bir su damarını bulmuşlardır artık. Tam anlamıyla talih diyebiliriz herhalde. Fakat böylesi talih eseri dehaya kavuşulsa bile, işin özü, dehaya, derin çukuru kazmayı sürdürmek için gerekli olan kas gücüyle ve antrenman yoluyla sahip olunmasıdır. Son yıllarında dehasını sergileyebilecek hale gelen yazarlar, az çok bu süreçlerden geçerler. Yanlış mı?

Elbette en baştan sonuna kadar dehası kurumayan, eserlerinin niteliği düşmeyen, gerçek anlamda muazzam dehalara sahip insanlar da var, bunlar bir elin parmaklarını geçmez, ama bu dünyada böyleleri de var. İstedikleri gibi kullansalar da hiç kurumayacak bir su damarı. Bu, edebiyat açısından gerçekten şükran duyulacak bir şeydir. Eğer böylesi devler var olmasaydı, edebiyat tarihi şimdi olduğu kadar heybetli olmaz, gurur vermezdi. Somut olarak isim vermek gerekirse, Shakespeare, Balzac, Dickens... Fakat devler, nihayetinde devdir işte. Onlar, ne denirse densin, istisnai mitolojik varlıklardır. Onlar gibi dev olmayan çoğu yazar (elbette ben de olmayanlardan biriyim), mutlak gerekli olan deha yetersizse bunu az çok kendine göre buluşlar geliştirerek, çabayla, birçok açıdan güçlendirmek zorundadır. Bunu yapmayacak olursak, en azından değeri olan romanları uzun yıllar boyunca yazmayı sürdürmemiz imkânsız hale gelir. Dahası ne gibi bir yöntemle, ne şekilde, hangi yönden kendimizi güçlendireceğimiz, her bir yazarın karakterine göre değişir ve okura verdiği tat haline gelir.

Ben kendimle ilgili konuşacak olursam, roman yazmaya dair birçok şeyi yollarda, sabahın erken saatlerinde koşmak sayesinde öğrendim. Doğal bir biçimde, fiziksel olarak ve gerçekten test ederek. Ne ölçüde, nereye kadar kendimi zorlayabilirim? Ne kadar bir antrenman doğrudur? Nereden sonra

dinlenmek gerekir? Nereye kadarı anlamlıdır, nereden sonrası değildir? Dışarıdaki manzarayı ne kadar izlemeliyim? İç dünyamın derinliklerine ne kadar odaklanmam gerekir? Ne ölçüde kendi dehama güvenmem, ne ölçüde kendimden şüphelenmem gerekir? Eğer roman yazarı olduğumda kesin bir kararla uzun mesafe koşmaya başlamamış olsaydım, yazdığım eserler şu an olduğundan, en azından azımsanamayacak ölçüde, farklı şeyler haline gelirdi sanırım. Somut olarak ne şekilde farklılaşırlardı acaba? İşin o kısmını bilemiyorum. Fakat mutlaka bir şeyler büyük farklılık gösterirdi.

Her neyse. Şimdiye kadar hiç ara vermeden koşmuş olmamın iyi olduğu kanısındayım. Neden derseniz, mesela şu an yazmakta olduğum romanı kendim de sevdiğim için. Dahası, kendi içimden çıkıp gelecek romanın nasıl bir şey olacağını düşününce keyiflendiğim için. Kusurları olan bir insan, sınırları belli bir yazar olarak, tezatlarla dolu bir yaşam yolunu takip edip de hâlâ bu duyguları taşıyabilmem bir başarı anlamına gelmez mi? Tamamıyla abartılı olabilir, ama sanırım mucize diyebilirim. Dahası, eğer her gün koşmak böylesine bir başarıyı az ya da çok etkilemişse, koşma eylemine karşı derinden minnet borçluyum demektir.

Yaşadığımız dünyada bazen, her gün koşanlara karşı, *bu kadar eziyete uzun yaşamak için mi giriyorsun*, şeklinde alaylı konuşan insanlar da olur. Fakat düşünüyorum da, bence uzun yaşam peşinde olduğu için koşan insanlar, pek de o kadar fazla değil. Aksine, uzun yaşayabilecek olmasam da en azından yaşarken dolu dolu bir yaşam sürmek isterim, diye düşünerek koşan insanlar, sayı olarak çok daha fazladır bence. Ne olduğunu anlamadan yaşanan bir on yıla kıyasla net hedefler belirlenerek dolu dolu yaşanan bir on yıl doğal olarak çok daha istenir bir şeydir. Koşmak, gerçekten bu konuda yardımcı olur, diye düşünüyorum. Her bireyin kendi sınırları içerisinde, az da olsa kendi içindeki enerjiyi yakarak

yol alması. İşte bu, koşuculuk denen şeyin özü olduğu gibi, bir yandan da yaşamanın (benim içinse yazmanın) metaforudur. Böylesi bir fikre, olasılıkla çoğu koşucu katılacaktır.

Tokyo'daki ofisimin yakınlarında bulunan spor salonuna gidip kas esnetme hareketleri için yardım alırım. Esnetme hareketleri derken, kendi başıma düzgün bir şekilde esnetmeyi başaramadığım kaslarım için antrenör yardımı alıyorum. Uzun süre yaptığım zorlu antrenmanlar yüzünden vücudumdaki kaslar iyice gerginleştiğinden, arada bir bu esnetme hareketlerini yapmayacak olursam, yarış öncesinde vücudum pes edebilir. Vücudumun sınırlarına kadar zorlanması önemli, ama o sınır geçilecek olursa hiçbir işe yaramaz. Esneme hareketlerinde yardımcı olan genç kadın antrenör, oldukça güçlü. Aslında onun yardımını *"felaket"* diye nitelendirmem daha doğru olur. Acıyı beraberinde getiriyor zira. Yarım saatlik esneme hareketleri bittiğinde iç çamaşırlarıma varana kadar terden sırılsıklam oluyorum. *"Nasıl oldu da kaslarınızı bu kadar gerginleştirdiniz? Kramp girmesine ramak kalmış"* diyor kadın her zaman hayretle. *"Sıradan biri olsaydı çoktan başına bir şey gelirdi. Bu halde normal yaşantınızı sürdürmeyi çok iyi başarmışsınız."*

"Kaslarınızı bu şekilde hor kullanmaya devam ederseniz, er geç bir yerinizde sakatlık çıkar" diyor. Belki de öyle olabilir. Ama bir şekilde bu engeli de aşarım, diye bir his var içimde. Nihayetinde ümitten ibaret, ama öyle işte. Ben uzun süre kendi kaslarımı sınırlarına kadar zorlayacak şekilde yaşadım. Kendimi vererek antrenman yaptığım zamanlar kaslarım çoğunlukla şişip sertleşmiş olur. Sabah *jogging* ayakkabılarımı giyip koşmaya başlayınca, ayaklarım iyice ağırlaşmış, sanki bir daha hiç koşamayacakmışım gibi bir his gelir. Neredeyse bacaklarımı sürükleyerek, yalpalaya yalpalaya yolda koşmaya başlarım. Hızlı adımlarla yürüyüş yapan

komşu teyzelere bile yetişemem. Fakat sabırla koşarken yavaş yavaş kaslarım yumuşar, aşağı yukarı 20 dakika sonra bir şekilde sıradan insanlar gibi koşabilir hale gelirim. Derken hızım artmaya başlıyor. Daha sonrasında ise hiçbir sıkıntı olmaksızın makine gibi koşmayı sürdürürüm.

İşin özü, benim kaslarımın açılması biraz zaman alıyor. Yavaş harekete geçiyorlar. Ama öte yandan ısınıp hareket etmeye başlayınca da uzunca bir süre, zorlanmadan, iyi bir kondisyonla hareket ettirmeyi sürdürmek mümkün oluyor. Kaslarımın tipik uzun mesafe koşusuna uygun kaslar olduğunu söyleyebilirim. O yüzden kısa mesafeye hiç uygun değiller. Kısa mesafeli bir yarışta benim kaslarımın motoru yeni yeni çalışmaya başladığında yarış çoktan bitmiş olabilir. Kaslarımın bu özelliği –uzmanlık alanım değil ama– bir ölçüye kadar doğuştandır herhalde. Dahası kaslarımın bu özelliği, benim ruhsal özelliklerime de bağlı olmalı. Söylemek istediğim; insan ruhunun, vücudunun özelliklerine bağlı olarak değişim gösterebileceği. Belki de tersine, ruhun özellikleri, vücut yapısının oluşmasında etkili oluyordur. Bir diğer olasılık da, ruh ve bünyenin, karşılıklı olarak birbirlerini etkileyerek vücut yapısını ortaya çıkarmaları. Benim söyleyebileceğim, insanda doğuştan genel eğilim gibi bir şey olduğu, kişinin istese de istemese de bundan kaçmasının mümkün olmadığıdır. Eğilim, bir ölçüye kadar ayarlanabilir, fakat bunu kökten değiştirmek mümkün değildir. İnsanlar, buna *doğa* diyor.

Benim nabzımın atış sayısı normalde dakikada 50'den fazla değil. Çok yavaş olduğunu düşünüyorum (yeri gelmişken, Sidney'de altın madalya alan Şoko Takahaşi'nin nabız atış sayısının 35 olduğunu duydum). Fakat koşmaya başlayıp da 30 dakika geçtiğinde bu sayı, 70'lere varıyor. Tüm gücümle koştuğumdaysa 100'e yaklaşıyor. Yani biraz koşunca, nabzımın atış sayısı nihayet normal insanlarınkine ula-

şıyor. Bu da kesinlikle uzun mesafe koşmaya uygun bir özellik. Her gün koşmaya başladıktan sonra nabız atışım gözle görülür ölçüde yavaşladı. Uzun mesafe koşmak gibi bir işlevle uyumlu olacak şekilde bünyem, nabız atış sayımı ayarlamıştı işte. Nabız en baştan hızlı olup da, uzun mesafe koşusuyla birlikte aşama aşama yükselecek olursa, insanın kalbi dayanamayabilir. Amerika'da hastaneye gidince, önce hemşireler tarafından yapılan ilk muayene sırasında nabzım ölçülüyor, ama her seferinde, *"Aa?.. Siz koşucusunuz herhalde"* diyorlar. Belli bir süre sonra uzun mesafe koşucularının hemen hepsinin nabız atış sayıları düşük düzeylere iniyor olmalı. Yollarda koşarken, yeni başlayan koşucularla işin ustası koşucuları hemen ayırabiliyorum. Nefes nefese kalmış olanlar, yeni başlayanlar; sakince ve düzenli bir ritimle nefes alanlar ise, işin ustaları. Onların kalpleri, sakince, ağırdan alarak zamanı dilimliyor. Bizler yolda karşılaştığımızda, birbirimizin soluk ritmini duyup, karşılıklı olarak her birimizin soluklarla zamanı dilimleme şeklini hissedebiliriz. Tıpkı iki yazarın birbirinin tarzını ve tekniğini yakalaması gibi.

Her halükârda benim kaslarım şu an için sert ve gergin. Kendi başıma ne kadar esnetme hareketi yaparsam yapayım, bir türlü yumuşamıyorlar. Antrenmanlarda kritik zirve diyeceğimiz bir an elbette vardır, ama yine de kaslarımın aşırı sert olduğu düşüncesindeyim. Arada sırada bacaklarımın sertleşen kısımlarını var gücümle yumruklayarak (elbette acıtıyor) yumuşatmak zorunda kalıyorum. Benim bir parça inatçı olmamla aynı şekilde, hatta daha fazla, kaslarım da inatçı. Kaslar anımsar, sabreder. Bir parça kendilerini de geliştirirler. Fakat asla ödün vermezler. Uzlaşmaya da yanaşmazlar. Fakat ne şekilde olurlarsa olsunlar, bunlar benim kaslarım. Sınırları ve eğilimleri olan benim kaslarım işte. Yüzümün şekli ya da dehamın az ya da çok olması gibi ho-

şuna gitmeyen yanları olsa bile, başkasına sahip olamayacağıma göre, bunlarla idare etmem gerekir. Yaş ilerledikçe böylesi bir kabullenme, doğallıkla ortaya çıkıveriyor. Buzdolabını açıp sadece içindekileri kullanarak, gelişigüzel (ve bir parça özenilmiş) bir yemeği kolaylıkla yapabilir hale gelirsiniz. Elma, soğan, peynir ve erik turşusundan başka bir şey olmasa bile şikâyet etmezsiniz. Olanlarla yetinmek zorundasınızdır. Dolapta bir şeylerin olmasına bile şükretmek gerekir. Bu şekilde düşünmek, yaşlanmanın kazandırdığı küçük erdemlerden biridir.

Uzun bir aradan sonra Tokyo sokaklarında koşuyorum. Eylül ayında Tokyo, hâlâ sıcaktır. Büyük şehrin son sıcak günleri bir başkadır. Tüm vücudum tere batmış halde sessizce koşuyorum. Şapkamın yavaş yavaş ıslanmaya başladığını hissedebiliyorum. Vücudumdan ter fışkırdığını görebiliyorum. Ter damlalarının yere düştüğünü, önümdeki gölgemin üzerinde net bir şekilde görebiliyorum. Terim yola düşüyor, göz açıp kapayıncaya kadar da buharlaşıveriyor.

Dünyanın neresinde olursa olsun, uzun mesafe koşan insanların yüz hatları aşağı yukarı aynıdır. Hepsi koşarken bir şeyler düşünüyormuş gibi görünür. Hiçbir şey düşünmüyor da olabilirler, ama sanki son derece odaklanmış bir şekilde bir şey düşünüyormuş gibi dururlar. Bu sıcakta nasıl da koşabiliyorlar öyle, diye hemen hayranlık duyarım, ama şöyle bir düşününce ben de tamamen aynı şeyi yapıyorum.

Gaien parkurunu koşarken rastladığım bir kadın bana sesleniyor. Okurlarımdan biri. Böyle durumlar nadirdir, ama arada sırada olur. Durup kısa bir konuşma yapıyorum. *"Neredeyse 20 yılı aşkın süredir sürekli romanlarınızı okuyorum"* diyor kadın. Onlu yaşlarının sonlarında okumaya başlamış, artık otuzlu yaşlarının sonuna gelmiş. İnsanların hepsi adil bir şekilde yaşlanırlar. *"Teşekkür ederim"* diyorum. Neşeyle gülümseyerek el sıkışıp ayrılıyoruz. Benim elim herhalde

terden vıcık vıcıktır. Sonra tekrar koşuma dönüyorum. Kadınsa, neresi olduğunu bilemem, ama kendi hedefine yönelerek yürümeyi sürdürüyor. Bense kendi hedefime doğru koşmayı sürdürüyorum. Benim hedefim neresi mi? Elbette, New York!

5

O sıralarda saçlarımı atkuyruğu yapıyor olsaydım bile

3 Ekim 2005, Massachusetts, Cambridge

Boston bölgesinde yaz boyunca birkaç gün hava öyle rahatsız edici olur ki insanın içinden her şeye lanet okumak gelir. Fakat yeter ki bunlara sabretmeyi bilin. Sonrası pek fena değildir. Zenginler sıcaktan kaçarak Vermont ve Cape Cod gibi yerlere giderler, bu yüzden de şehir boşalır, insan kendini iyi hisseder. Sıra sıra ağaçlar, nehir boyunca gezi yolunun üzerine koyu ve serin gölgelerini düşürür. Pırıltılar saçarak göz kamaştıran nehrin üzerinde Harvard ve BU (Boston Üniversitesi) öğrencileri kanolarıyla kürek antrenmanı yaparlar. Kız çocukları çimenlerin üzerine plaj havlusu serip *walkman* ya da *iPod*'larını dinleyerek, üzerlerine yakışan bikinileriyle güneşlenirler. Dondurma satıcıları dükkâna çevirdikleri panelvan arabalarıyla gelir. Kimisi gitar çalarak Neil Young'ın eski şarkılarını söyler. Uzun tüylü köpekler, sağlarına sollarına bakmadan frizbi kovalarlar. Kızıl, üstü açılabilir bir Saab'a binmiş Demokrat Parti destekçisi psikiyatr (ben o olduğunu tahmin ediyorum), akşam güneşi altında rüzgârı yararak nehir boyunca ilerleyen yoldan geçip gider.

Fakat sonunda New England'ın kendine özgü kısa ve güzel sonbaharı, bir görünüp bir kaybolarak bu manzaranın yerini alır. Çevremizi kaplayan koyu yeşilin baskınlığı, azar azar uçuk altın rengine yerini bırakır. Sonra koşucu şortunun üzerine artık uzun eşofmanlar giymek gereken günlerde, kuruyan yapraklar rüzgârla dans etmeye başlar. Meşe palamut-

larının asfalta düştükçe çıkarttıkları sert ve kuru takırtılar etrafta yankılanır. O sıralarda artık çalışkan sincaplar, kışa hazırlık için yiyecek toplamak amacıyla, gözleri dönmüş gibi koşup dolaşmaya başlamış olurlar.

31 Ekim'deki Cadılar Bayramı bitince ise, sanki becerikli bir vergi memuru gibi sade ve suskun, fakat emin adımlarla kış geliverir. Siz farkına varana kadar nehrin üzerini kalın bir buz takabası kaplamış, kanolar ortadan kaybolmuştur. Öyle ki, gözünüz keserse karşı kıyıya kadar yürüyüp geçebileceğinizi düşünebilirsiniz. Ağaçlar, tek bir tane kalmayacak şekilde yapraklarını döker. İnce dallar, rüzgârla birbirine sürtünür. Kurumuş kemik gibi gıcırtılar çıkartmaya başlarlar. Bu dalların iyice yukarısında sincapların yaptığı yuvalar görünür. Sincaplar herhalde bu yuvaların içinde sakin rüyalarını görüyorlardır. Çevrelerindeki şeylerden korkmayan güzel Kanada kazları, sürüler oluşturarak kuzeyden çıkıp gelirler (öyle ya, buradan çok daha soğuk yerler var kuzeyde). Nehrin yüzeyini yalayan rüzgâr, yeni törpülenmiş bir nacak gibi soğuk ve keskindir. Günler gitgide kısalır, bulutlar her gün biraz daha koyulaşır.

Eldivenlerimizi giyer, yün şapkalarımızı kulaklarımıza kadar indirerek yüz maskesi bile takarız. Yine de parmak uçlarımız donar, kulakmemelerimiz sızlar. Fakat iş, soğuk rüzgârla kalsa, iyi. Sabretmek isterseniz bir şekilde sabredebilirsiniz. Asıl can alıcı darbe yoğun kar yağışıyla gelir. Biriken kar, gece boyunca devasa buz topakları oluşturur, yolu sımsıkı örter. Böylece koşmaktan vazgeçer, kapalı salonda yüzer, o hiçbir albenisi olmayan kondisyon bisikletine binerek vücudumuzun gücünü belirli bir düzeyde tutarak baharın gelişini bekleriz.

İşte Charles Nehri dünyası budur. İnsanlar nehrin etrafında olmayı severler. Her biri, kendilerine göre nehir çevresindeki yaşantılarını sürdürür. Yalnızca keyifle gezenler, kö-

peklerini yürüyüşe çıkartanlar, bisiklete binenler, *jogging* yapanlar, hatta tekerlekli paten keyfine (nasıl oluyor da o korkunç şeyin keyfine varılabiliyor? Dürüst olmak gerekirse hiç aklım almıyor) varanlar... İnsanlar, sanki manyetik bir güç tarafından çekiliyorlarmış gibi nehrin çevresine toplanırlar.

Her gün büyük bir su kütlesini görmek, insanoğlu için önemli bir anlam taşıyor olabilir. Eh, insanoğlu için demek biraz abartılı olabilir, ama yine de benim için önemli olduğunu sanıyorum. Bir süre su görmeden zaman geçirince, sanki bir şeyleri yavaş yavaş kaybediyormuşum gibi bir hisse kapılıyorum. Bu, müziği çok seven bir insanın, bir vesileyle uzun süre müzikten uzaklaştığında hissettiklerine az çok benziyor olabilir. Sahilin hemen yakınında doğup büyümüş olmamın bunda etkisi vardır biraz belki.

Su yüzeyi her gün çok ufak değişiklikler gösterir, renkler ve dalgaların şekli, akıntının hızı değişir. Böylece mevsim, nehri etrafındaki bitki ve hayvanların hayatını da kesin bir şekilde dönüştürür. İrili ufaklı, farklı şekillerdeki bulutlar bir yerlerden çıkıp gelerek geçip giderler. Nehir, güneşin ışıkları altında o beyaz gidişgelişleri bazen net bazen belli belirsiz suyun yüzeyinde yansıtır. Mevsimine göre sanki bir düğmeye basılmış gibi rüzgârın yönü değişir. O rüzgârın tene dokunuşu, kokusu ve yönüyle biz mevsimlerin geçişinin ayrımını net olarak hissedebiliriz. İşte bu gerçek akışın tam ortasında kendi varlığımın, doğanın devasa mozaiği içinde bir zerreden öteye geçmediğini algılarım. Köprünün altından denize doğru akıp giden nehrin suyuyla aynı şekilde, doğanın yeri doldurulabilir bir parçası olmaktan öteye geçmediğimi anlarım.

Mart gelince nihayet sert kar çözülür. Kar çözüldükten sonra kötü bir his bırakan cıvık çamur da kurur ve insanlar kalın paltolarını çıkartıp yeniden Charles Nehri çevresine gitmeye başlarlar, (nehir kıyısındaki kiraz çiçekleri çok

geçmeden açacaktır. Bu şehirde kiraz çiçekleri mayısta açar) sanki birileri, *hadi bakalım, sofra hazır*, demiş gibi hissederim, çünkü Boston Maratonu zamanı gelmiştir.

Gerçi şimdi henüz ekim başı. Atletle koşarken gerçekten soğuğu hissetmeye başladım. Fakat uzun kollu tişört giymek için henüz erken. New York Şehir Maratonu'na kadar bir aydan biraz fazla bir zaman var. Bu dönemde menzil düşürerek şimdiye kadar biriktirdiğim yorgunluğu atmak zorundayım. İngilizce söyleyecek olursak, *tapering* (gitgide incelme) dönemi. Bundan sonra, ne kadar mesafe artırsam da artık yarış için bir yararı olmaz. Aksine kendime çelme takmış olurum. Şimdiye kadarki koşu kayıtlarıma dönüp bakınca, pek de fena hazırlanmamışım yarışa diye düşünüyorum.

Haziran	260 kilometre
Temmuz	310 kilometre
Ağustos	350 kilometre
Eylül	300 kilometre

Koşu mesafelerim güzel bir piramit şekli çıkartıyor ortaya. Haftalık koşu mesafemi hesaplayacak olursam: 60 kilometre, 70 kilometre, 80 kilometre, 70 kilometre. Ekim ayında olasılıkla, hazirandaki kadar (haftada 60 kilometre) koşacağım.

Kendime yeni bir Mizuno koşu ayakkabısı da satın aldım. Cambridge'deki City Sports'ta çok farklı markaların koşu ayakkabılarını deneme amaçlı giydikten sonra, şu an antrenmanlarda giydiğimle aynı Mizuno'yu seçtim. Genel olarak hafif, topuk kısmındaki yastıklaması biraz sert bir ayakkabı. Her zamanki gibi ayağın alışması biraz zaman alıyor. Fakat bu üreticinin ayakkabıları, tuhaf albenileri olmasa da doğal bir güven hissi veriyor. Elbette bu benim kişisel görüşüm sadece. Kişisine göre beğeniler de farklı olacaktır. Da-

ha önce Mizuno koşu ayakkabısı satış temsilcisi ile konuşma fırsatım olmuş, o esnada adam, *"Bizim ayakkabılarımız sade olduğundan göze çarpmaz. Ürün konusunda kendimize güveniyoruz, ama dışarıdan bakıldığında görünüşü biraz albenisiz"* demişti ve ben de o sırada adamın ne demek istediğini çok iyi anlamıştım. Cafcaflı aksesuvarları yok, modaya uygun oldukları asla söylenemez, şık satış sloganlarından da yoksunlar. Bu yüzden sıradan tüketicilere hitap etmesi mümkün değil (otomobilden örnek verirsek, Subaru imajına yakın olabilir belki). Fakat tabanı zemini iyice hissetmeyi sağlayacak şekilde sert bir şekilde basıyor. Deneyimlerimden yola çıkarak söyleyecek olursam, 42 kilometrelik bir parkurda insana eşlik etmek için mükemmel bir partner. Zaten son zamanlardaki ayakkabıların kalitesi tavan yapmış durumda, aynı fiyat aralığında hangi ayakkabıyı seçerseniz seçin pek fazla fark etmeyecektir. Yine de biraz albeni farklılıkları hissediliyor ve koşucular böylesi ufak psikolojik destekleri hep istiyorlar.

Bu yeni ayakkabıları, gerçek yarışa kadar bir ay boyunca ayaklarıma yavaş yavaş alıştırmam gerekecek.

Uzun süre devam eden koşu antrenmanları sonucu biriken yorgunluğumu henüz atabilmiş değilim, bu yüzden bir türlü hızımı artıramıyorum. Sabahın erken saatlerinde Charles Nehri boyunca kendi hızımda koşarken Harvard'a yeni girmiş öğrenciler gibi görünen kız çocukları, birbiri ardınca arkamdan gelip beni geçiyorlar. Çoğu ufak tefek, zayıf, üzerinde Harvard amblemi olan bordo gömlekler giyiyorlar ve altın sarısı saçlarını atkuyruğu yapmış, son model *iPod*'larını dinleyerek, dümdüz bir hat üzerinden rüzgârı yararcasına koşup geçiyorlar. Hallerinde kesinlikle hırslı mücadeleyi çağrıştıran bir şeyler olduğunu hissediyorum. İnsanları birbiri ardınca geçmek, o kızlar için alışkanlık haline gelmiş olsa ge-

rek. Birilerinin onları geçmesine ise alışık değillerdir herhalde. Görünüşlerine bakılırsa, aklı başında, sağlıklı, cazibeli, ciddi ve kendilerinden emin kızlar. Koşma şekilleri çoğu zaman uzun mesafe koşusuna uygun değil. Tipik orta mesafe koşucularının koşma şekli bu. Adımları uzun; yere basışları sert ve güçlü. Çevredeki manzarayı izleyerek koşmak gibi bir şey, bu kızlara pek uygun bir şey değil herhalde.

Onlarla karşılaştırıldığında ben, bununla böbürleniyor değilim ama yenilmeye oldukça alışkınım. Şu dünyada yapmayı beceremediğim şeyler üst üste konsa bir dağ olur. Ne yaparsam yapayım yenemeyeceğim rakiplerden de bir dağ olur. Muhtemelen bu kızlar acı hakkında da benim bildiğim kadar şey bilmiyorlar. Gerçi bu çok doğal bir şey, şimdiden bilmelerine gerek de yok. Onların belirli bir ritimle sallanan, gururlu atkuyruklarını; ince, mücadeleci ayaklarını izleyerek bu düşünceleri aklımdan geçiriyorum. Sonra kendi tempomu korumaya devam ederek ağır ağır nehir boyundaki yolda koşuyorum.

Benim yaşamımda da bir zamanlar, böylesi pırıltılar saçtığımı söyleyebileceğim günler olmuş muydu acaba? Şöyle bir düşüneyim. Biraz oldu belki de. Diyelim ki ben o sıralarda saçlarımı uzatıp atkuyruğu yapmış olsaydım, bu kızların gururla salınan atkuyruklarından çok farklı olurdu sanıyorum. Bir de o dönemde benim ayaklarım, şu an bu kızların ayakları kadar güçlü bir şekilde zemine basamıyordu mutlaka. Fakat neyse. Doğal olmasına doğal bir durum bu elbette. Ne de olsa onlar, zirvedeki Harvard Üniversitesi'nin pırıltılar saçan yeni öğrencileri.

Yine de onların koşarkenki hallerini izlemek oldukça hoş. Onları izlerken dünyanın işte böyle kuşaktan kuşağa aktarıldığını tüm doğallığıyla hissedebiliyorum. Bu, nihayetinde dünya kuruldu kurulalı tekrarlanıyor. Bu yüzden onların arkasında kalsam bile, hiç de içime oturmuyor bu durum. Kız-

lar kendilerine uygun bir forma sahip, zaman ayarları da ona göre. Benim de kendime uygun bir formum ve zaman ayarım var. Onlarınki ve benimki tamamen birbirinden farklı ve farklı olması da çok doğal.

Sabah nehir kıyısı parkurunda genelde hep aynı saatlerde karşılaştığım insanlar var. Hintli ufak tefek kadın, tek başına yürüyüş yapıyor. Altmışlı yaşlarını sürüyor olmalı. Yüz hatları nezih. Her zaman hoş kıyafetler içerisinde. Bir de, garip ama –hatta belki de aslında hiç garip değildir– her gün farklı kıyafet giyiyor. Bazen şık bir sariye sarınıyor, bazen üzerinde bir üniversitenin ismi yazan kocaman bir *sweatshirt* giydiği de oluyor. Fakat (eğer belleğim beni yanıltmıyorsa) bu kadının aynı giysiyi iki kere giydiğini hiç görmedim. Kadının her gün nasıl bir giysi giydiğini merak etmek, sabahın erken saatlerindeki koşu sırasında benim ufak keyiflerimden birisi haline geldi.

İri, kapkara, destekleyici bir aparatı sağ bacağına takmış, hızlı adımlarla yürüyen bir amca da var. İriyarı bir beyaz. Belki büyük bir kaza falan geçirmiştir. Fakat o destekleyici aparat, artık benim bildiğim kadarıyla, dört aydır takılı halde. Acaba ne olmuş sağ bacağına? Her neyse. Yürümesine hiç engel teşkil etmiyor olsa gerek, adam oldukça hızlı yürüyor. Kocaman kulaklıklarla müzik dinleyerek, suskunca ve kendinden emin bir hızla nehir boyunca ilerleyen yolda yürüyor.

Dün Rolling Stones'tan "Beggars Banquet"i dinleyerek koştum. "Sympathy for the Devil" şarkısının "Hohho!" şeklindeki şu bildik ve müthiş nakaratı koşarken dinlemek için gerçekten çok uygun. Ondan önceki gün Eric Clapton'dan "Reptile"ı dinleyerek koştum. Bu iki albüm de hoşuma gidiyor. İnsanın yüreğine işliyor ve ne kadar dinlersem dinleyeyim bıkmıyorum. Özellikle "Reptile"ı, koşarken birçok kez dinledim. Kişisel fikrimi söyleyecek olursam, "Reptile" usul usul koşulan sabahlarda dinlemek için çok uygun bir albüm.

İnsana kendini zorla kabul ettirmeye çalışan bir yanı ya da tuhaf farklılıkları yok. Ritmi net, melodisi çok doğal. Zihnim sakince müziğin içine dalıyor, ayaklarım ritme uygun olarak düzenli bir şekilde hareket edip beni taşımayı sürdürüyor. Kulaklıklardan gelen müzikle karışık, arada sırada arka taraftan, *solundan geçiyorum*, diye bağırdıklarını duyuyorum. Sonra yarış bisikletleri, bir hışırtı çıkartarak sol tarafımdan geçip gidiyor.

Roman yazmak üzerine biraz daha, koşarak da olsa, düşüneyim.

"Murakami Bey, insan sizin gibi sağlıklı bir yaşam sürdürünce zamanla roman yazamaz hale gelmez mi?" Arada sırada insanlar bu soruyu sorar bana. Japonya dışındayken pek fazla sorulmuyor, ama Japonya'da böylesi fikirlere sahip insanlar oldukça fazla gibi. Roman yazmak, sağlıksız bir eylem; yazar olan kişi de sağlıklı olmak dediğimiz çemberden uzak bir yerde, mümkün olduğunca sağlıklı denemeyecek bir yaşam sürmek zorundaymış gibi. Böylelikle yazar, sıradan dünya ile kendisini ayırıp sanatsal değerleri olan saf bir şeylere daha fazla yakınlaşıyor, tarzındaki genel geçer düşünceler, güçlü bir şekilde varlığını koruyor. Sanki uzun yıllar harcanarak, sanatçı demek eşittir sağlıksız ve asosyal kişi şeklinde bir formül ortaya çıkarılmış gibi. Film ve televizyon dizilerinde sık sık bu stereotip, daha net söylemek gerekirse, efsane yazar tipi karşımıza çıkıyor.

Roman yazmanın sağlıksız bir eylem olduğu doğrultusundaki kanıya, temelde katılmıyorum. Biz roman yazmaya çalıştığımızda, yani cümleleri kullanarak bir öyküyü ortaya çıkartmaya çalıştığımızda, insanlığın temelinde bulunan zehir gibi bir şeyi istemesek de çekip çıkarır, görünür kılarız. Yazarlar az çok bu zehire maruz kalır. Tehlikenin farkında olarak ustalıkla bu zehri etkisiz kılmak durumundadırlar. Bu

zehir işin içine girmediği sürece, gerçek anlamda yaratıcılık eylemi ortaya konulamaz çünkü (tuhaf bir benzetmeyle söyleyeceğim, ama balonbalığının zehirli kısmının aynı zamanda en lezzetli kısmı olmasıyla tıpatıp benzeyen bir durum galiba). Bunun, ne şekilde düşünürsek düşünelim, sağlıklı bir eylem olduğu söylenemez herhalde.

Kısacası sanatsal eylem; özünde, ortaya çıkış şekline bakıldığında, sağlıksız, antisosyal unsurları bünyesinde barındırır. Ben bunu rahatlıkla kabul edebilirim. İşte bu yüzden yazarlar (sanatçılar) arasında gerçek yaşantısında toplumu dışlayan, hatta asosyal tavırlar içerisine giren insanlar az değildir. Bunu da anlayabilirim. Aynı zamanda böylesi bir durumu da asla reddetmeye kalkmam.

Fakat düşünüyorum da, uzun süre profesyonel olarak roman yazmayı sürdürmeyi diliyorsak, içeride yatan böylesi tehlikeli (bazı durumlarda can alıcı da olabilir) o zehirli öze direnmek için kendimize ait bir bağışıklık sistemi oluşturmamız gerekir. Böylelikle daha güçlü ve doğru bir şekilde, zehrin üstesinden gelebiliriz. Farklı bir deyişle, daha güçlü bir öyküyü ortaya çıkarır hale gelebiliriz. Sonra kendi bağışıklık sistemimizi oluşturup, uzun süre ayakta tutabilmek için az buz sayılamayacak bir enerji de gereklidir. Bir yerlerden o enerjiyi bulmak zorundayızdır. Hem kendi vücudumuzun gücü dışında bu enerjiyi başka nereden bulabiliriz ki?

Yanlış anlaşılmasını istemem, ama bu yöntemin bir yazar için yegâne doğru yol olduğunu iddia ediyor değilim. Edebiyatta çok farklı türden anlatılar olduğu gibi, yazarlar arasında da farklı türden yazarlar vardır. Dahası, her bir yazarın kendine göre farklı dünya görüşleri vardır. Ele aldıkları şeyler farklı olduğu gibi, hedefledikleri yerler de farklıdır. Bu yüzden yazar için tek doğru yöntem diye bir şey yoktur. Bu, çok doğal. Fakat ben kendimle ilgili olarak söyleyecek olursam, vücut gücünün artırılmasının, daha geniş çaplı bir yaratıcılığa

yönelmek için mutlaka gerekli olduğunu düşünüyorum ve bunun, uğraşıldığı ölçüde değerli bir şey olduğu (en azından artırmaya çalışmak çalışmamaktan çok daha iyidir) inancındayım. Bir de, çok sıradan bir bakış olacak ama, sık sık söylenildiği gibi bir şey yapmaya değerse, o şey coşkuyla (bazı durumlarda aşırıya kaçılarak) yapıldığı ölçüde değerlidir.

Gerçekten sağlıksız olan şeylerle uğraşmak için insanlar mümkün olduğunca sağlıklı olmak zorundadır. Bu, benim tezim. Yani sağlıksız bir ruh bile, yine sağlıklı bir vücuda gereksinim duyar. Bir paradoks gibi gelebilir. Fakat bu, profesyonel yazar olduktan sonra edindiğim, kendi bedensel deneyimlerimle hissettiğim bir durum. Sağlıklı ve sağlıksız dediğimiz, asla iki ayrı kutupta yer almaz. Birbirinin zıddı şeyler de değillerdir. Bunlar birbirini tamamlar. Bazı durumlarda birbirini doğal olarak sarmalamayı becerebilirler. İnatla sağlığı hedefleyen insanlar, yalnızca sağlığı; sağlıksızlığı hedefleyen insanlar yalnızca sağlıksızlığı düşünürler. Fakat böylesi denklemler, insan ömrünün gerçek meyvelerini vermesine engeldir.

Gençlik zamanlarında mükemmel, güzel, güçlü eserler yazan yazarların, bir yaşı geçince koyu bir çürümüşlük rengiyle sarmalandıkları olur. Edebi bezginlik ifadesinin tam oturduğu kendine özgü bir çökkünlük yaşarlar. Yazdıkları şeyler, eskisi gibi güzel olabilir. Ayrıca bu bezginlikte de kendince bir tat olabilir. Fakat yaratıcılık enerjisinin düştüğü, kim bakarsa baksın, açıkça görülür. Acaba bu, sanatçının vücut gücünün, uğraştığı zehri etkisiz hale getiremeyecek kadar zayıflaması sonucu olamaz mı, diye tahmin yürütüyorum. O güne kadar söz konusu zehri doğallıkla nötrleştiren fiziksel güç, belirli bir zirveyi geçtikten sonra, artık panzehir etkisini gitgide kaybetmiştir. Hal böyle olunca o eskiden beri sürdürdüğü öznel yaratıcılığını sürdürmesi zorlaşır. Hayal gücü ve bunu ayakta tutan bedensel güç dengesi bozulmuştur. Geriye, o

zamana kadar geliştirdiği teknik ve yöntemleri ustaca kullanarak, son demleri yaşamaktan, eskiden artakalanları kullanarak bir şekle şemale sokmaktan başka yol kalmamıştır. Bu, çok hafif bir ifadeyle, asla hoşa giden bir yaşam yolculuğu olmasa gerek. Mesela bazı yazarlar o noktada kendi canlarını alma noktasına bile gelebilirler. Hatta kolayca yaratıcılıktan vazgeçip başka yollara giden kişiler de çıkar.

Ben şahsen mümkünse bu çökkünlükten uzak kalmayı tercih ederim. Benim düşündüğüm anlamda edebiyat, kendiliğinden ortaya çıkan, talepkâr bir şeydir. Orada ileriye yönelen doğal bir güç olması gerekir. Benim için roman yazmak, sarp kayalıkları tırnaklarımla tırmanıp, uzun süreli çetin mücadeleler sonucunda zirveye ulaşma eylemidir. Kendimi yenmek ya da kendime yenilmekten başka bir seçenek yoktur. Böylesi içsel bir imgeyi her zaman aklımda tutarak uzun romanlar yazabiliyorum.

Söylemeye gerek yok ki, bir gün gelir insan yenilir. Beden, zamanın geçişiyle birlikte istemeseniz de çöker. Er ya da geç geriler, tükenir. Beden çökünce, (olasılıkla) ruh da istikametini kaybediverir. Bunu çok iyi biliyorum. Fakat bu noktayı, yani enerjimin zehir karşısında gerileyip yenilmeye başladığı noktayı, biraz olsun ötelere taşımak niyetindeyim. Bu, roman yazarı olarak benim hedeflediğim şeydir. Şimdilik benim çökkünlüğe kapılacak zamanım yok. İşte bu yüzden, *böyle biri sanatçı olamaz*, dense bile ben koşmaya devam ediyorum.

6 Ekim'de MIT'de (Massachusetts Teknik Üniversitesi) okuma toplantısı vardı ve insanların karşısında konuşmak durumunda olduğumdan her gün o konuşmanın provasını yaparak (elbette seslice değil) koşuyordum. Böyle anlarda elbette müzik dinlemem. Kafamın içinde usulca İngilizce konuşurum.

Japonya'da bulunduğum sıralarda insanların karşısında konuşmak gibi bir şansım neredeyse hiç olmaz. Konferans gi-

bi şeylerden uzak dururum. Fakat İngilizce olarak şimdiye kadar birkaç kez konferans vermiştim ve bundan sonra da şansım oldukça yaparım sanıyorum. Tuhaf bir ifade olacak belki ama, insanların karşısında konuşurken, Japonca konuşmaktan ziyade (şimdi bile pek akıcı olmasa da) İngilizce konuşmak çok daha rahat geliyor bana. Bu, herhalde şundan kaynaklanıyor: Japonca olarak derli toplu bir konuşma yapmaya kalktığımda kendi sözcüklerimden oluşan bir deniz tarafından yutuluyormuşum gibi bir hisse kapılıyorum bir anda. O denizde sınırsız seçenekler ve sınırsız olasılıklar var. Ben yazar olarak zaten fazlasıyla Japoncaya yapışıp kalmış durumdayım. Bu yüzden sayısı belirsiz bir insan topluluğu karşısında Japonca konuşmaya kalkınca bu bereketli sözcük denizinin içinde yolumu kaybediyorum, hayal kırıklığım nüksediveriyor.

Söz konusu Japonca olunca, mümkün olduğunca masamın başında tek başına yazı yazmak eylemiyle sınırlı kalmak niyetindeyim. Yazı dediğimiz kendi sahamda, kendimce ve özgürce, etkin bir yolla sözcükleri ve cümleleri yakalayabiliyor, şekillerini değiştirebiliyorum. Ne de olsa bu benim işim. Fakat yazmak yoluyla elde ettiğim şeyleri, insanların önünde sesli olarak anlatmaya kalkınca, bir şeyler (önemli bir şeyler) yuvarlanıp düşüyormuş gibi bir hisse kapılıyorum. Sanırım bu tür bir eksikliği kabullenemiyorum. Aslına bakarsanız mümkün olduğunca kendi yüzümü halka açık yerlerde göstermek istemiyorum. Şehirde dolaşırken birilerinin bana seslenmesi hoşuma gitmiyor. Bu aynı zamanda, insanların karşısına çıkmamamın da en büyük nedenidir.

Fakat yabancı dil kullanarak bir konuşma hazırlamaya kalktığımda bana verilen dilsel seçenekler ve olasılıklar son derece sınırlı olmasına rağmen (İngilizce kitap okumayı seviyorum ama İngilizce konuşmayı pek beceremem), konuşacağım yere daha rahat bir ruh haliyle çıkabiliyorum. Ne de

olsa yabancı dil olduğundan yapacak fazla bir şey yok diye. Bu, gerçekten ilginç bir buluş oldu. Elbette hazırlıklar zahmetli oluyor. Konferans vereceğim zaman, yaklaşık 30 ya da 40 dakikalık bir İngilizce konuşma metnini olduğu gibi kafama yerleştirip kürsüye çıkmam gerekiyor. Elimdeki metinden satır satır okuyarak, dinleyicilere canlı duygular iletebilmem mümkün olmaz zira. İnsanlar için sessel olarak anlaşılması kolay sözcükleri seçmem gerektiği gibi, dinleyicileri rahatlatabilmek için biraz da gülmelerini sağlamam gerekir. Nasıl bir insan olduğumu, karşımdakilere düzgün bir şekilde iletmek durumundayımdır. Konuştuklarımı dinletmek için orada bulunan insanları, bir anlık da olsa kendi tarafıma çekmem önemlidir. Bunun için defalarca, üst üste ne şekilde konuşacağımın provasını yaparım. Bu, zahmetli bir iştir. Fakat burada kendime yeni bir hedef belirlemiş olmam, içimde mücadele hissi uyandırır.

Koşmanın, konuşma türünden şeyleri ezberleme eylemine uygun olduğunu sanıyorum. Ayaklarınız neredeyse bilinçsizce hareket ederken, sözcükleri sırasıyla kafanızın içine yerleştirirsiniz. Metnin ritmini hesaplayıp sözcüklerin tınısını hayal edersiniz. Böylelikle aklınızı başka bir yere vererek koşunca zorlanmazsınız; doğal bir iç konuşmayla ve doğal bir hızla uzun süre *jogging*'e devam edebilirsiniz. Fakat konuşmayı zihnimde tasarlarken farkında olmadan yüz mimiklerimin değiştiği de olur. Koşarken benim mimiklerim böyle değiştikçe, karşı taraftan gelen insanların yüzünde de tuhaf ifadeler beliriverir.

Bugün koşarken iri, tombul bir Kanada kazının Charles Nehri'nin kenarında ölmüş olduğunu gördüm. Bir ağaç kökünün kenarında da ölü bir sincap vardı. Her ikisi de derin bir uykuya dalmış gibi görünüyorlardı. O halleri, yaşamın bitişini suskunca kabulleniş gibiydi. Bir şeylerden nihayet özgür kalmış gibi de görünüyorlardı. Sonra, nehir kıyısındaki san-

dal ev yakınlarında kirli giysilerini üst üste geçirmiş bir evsiz adam, alışveriş arabasını iterek yüksek sesle, "Amerika the Beautiful" şarkısını söylüyordu. İçten, yürekten gelerek mi söylüyordu bu şarkının sözlerini, yoksa bir tür derin ironi mi taşımaktaydı, oradan geçerken benim ayırt etmem mümkün olmadı.

Nihayetinde takvim, ekim ayını göstermişti. Bir aylık süre göz açıp kapayıncaya kadar geçecekti. Çetin mevsim, hemen burnumun dibindeydi.

6

Artık kimse masalara vurmuyor, hiç kimse bardakları fırlatmıyordu

23 Haziran 1996, Hokkaido, Saroma Gölü

Bir gün içinde 100 kilometre koştuğunuz oldu mu hiç? Dünyadaki insanların ezici çoğunluğu, (hatta aklı başındaki insanlar demem gerekir belki) olasılıkla böyle bir deneyime sahip değildir. Bir kere normal, sağlıklı kimse, böyle bir çılgınlığa kalkışmaz. Ama ben yaptım, bir kez. Sabah başlayıp akşamüzerine kadar 100 kilometrelik bir yarış koştum. Elbette yarış sonunda bedenim resmen tükenmişti. Yarıştan sonra bir müddet bir daha asla koşmak istemediğim hissine kapıldım. Bu yüzden artık asla öyle bir şey yapmayacağımı düşünüyorum, ama geleceği kimse bilemez. Bakarsınız aldığım dersi unuturum, bir gün gelir yine ultra maratona kalkışabilirim. Yarının ne getireceğini, yarın olmadan kim bilebilir?

Yine de şimdi şöyle bir düşününce, bu yarışın bir koşucu olarak benim için hiç de sıradan olmayan bir olay olduğunu anlayabiliyorum. 100 kilometreyi tek başına koşma eyleminin genel kanı açısından bakıldığında ne anlama geldiğini bilemem. Fakat burada, "Günlük normallerin fazlasıyla dışına çıkan, ancak temelde insanlık dışı bir durum değil" düşüncesini peşinen kabul edince insan daha farklı bir biçimde bakmaya başlıyor. Kendinizle ilgili değerlendirmelerinize bir gün gelip yeni unsurlar eklenir. Bunun sonucu olarak yaşamınızın manzarası, renkleri ve şekilleri dönüşüme uğrar. Az çok, iyi ya da kötü. Benim durumumda, böylesi bir dönüşüm oldu.

Aşağıda okuyacağınız, o yarıştan günler sonra, unutmadan diyerek toparladığım, ruh halimi anlatan deneme tarzı bir metin. Aradan on yıl geçtikten sonra tekrar okuyunca, o gün koşarken düşündüğüm, hissettiğim şeyleri oldukça net bir şekilde anımsayabiliyorum. O çetin yarışın, sevinmem gereken ya da gerekmeyen şeylere dair içimde nasıl bir his bıraktığını, ana hatlarıyla herkesin anlamasını isterim. Buna rağmen, ben böyle bir şeyi anlayamam, diyenler de olacaktır belki de.

* * *

Saroma Gölü 100 kilometre ultra maratonu, her yıl haziranda yağmur mevsiminin olmadığı Hokkaido'da düzenlenir. Hokkaido'nun yaz başı insana kendini iyi hissettiren bir mevsimdir, ama Saroma Gölü'nün bulunduğu kuzeyde yaz gerçek anlamda daha geç gelir. Start zamanı olan sabahın erken saatleri, özellikle soğuk insanın iliğine işler. Bu yüzden üşümemek için yeterince kalın giysiler giymek gerekir. Güneş yükselip de vücut gitgide ısınmaya başlayınca, sanki dönüşüm üzerine dönüşüm geçirerek gelişimini tamamlamış böcek gibi, koşucular giydikleri şeyleri koşarken tek tek çıkartıp atarlar. Eğer yağmur yağacak olursa, soğuk kendini iyice hissettir. Fakat şansıma o gün gökyüzü tamamen bulutla kaplı olsa da sonuna kadar tek bir damla yağmur bile yağmadı.

Koşucular, Ohotsk Denizi'ne bakan Saroma Gölü'nün etrafını turlarlar. Gerçekten koşanlar bilir, ama bu oldukça büyük bir göldür. Gölün batı tarafında bulunan Yubetsu kasabası başlangıç; doğu kısmında bulunan Tokoro kasabası (adı şimdi Kitami şehri oldu) finiş noktasıdır. Son kısımlarda (85. ve 98. kilometreler arasında) Vakka Doğal Çiçek Bahçesi adında, denize bakan, ince uzun, geniş bir doğal parkın içinden geçilir. Parkur, doğası açısından çok güzeldir, ama elbet-

te manzarayı izleyecek haliniz kalırsa. Tüm parkur boyunca trafik düzenlemesi diye bir şey yoktur, ama zaten hem araba, hem de insanların son derece az bulunduğu bir yer olduğundan buna gerek de duyulmaz. Yol kıyılarında inekler pervasızca otlarlar. Inekler koşuculara neredeyse hiç ilgi göstermezler. Ot yemekle meşgul olduklarından, çeşitli tuhaflıkları olan insanların akla ziyan eylemlerini izlemeye ayıracak zamanları yoktur. Öte yandan koşucular da ineklerin hareketlerine dikkatlerini yöneltecek halde değillerdir. 42 kilometreyi geride bıraktıktan sonra, 10 kilometrede bir geçit noktası vardır. Sınırlı süre içinde o nokta geçilmeyecek olursa, otomatik olarak yarış dışı kalınır. Her yıl çok sayıda koşucu yarış dışı kalır. Sert kuralları olan bir yarıştır. Ben de koşmak amacıyla, kalkıp ta Japonya'nın kuzey ucuna kadar gelip ortada yarış dışı kalmak istemiyordum. Ne olursa olsun belli bir zaman içinde orayı geçmeliydim.

Bu yarış, Japonya'daki belli başlı ultra maraton yarışlarından biridir. Yarış, oralılar tarafından son derece düzgün ve etkin bir şekilde organize edilir. Koşarken insanın kendini iyi hissettiği, koşmanın kolay olduğu bir yarıştır.

Başlangıçtan sonra 55. kilometrede bulunan mola yerine (dinlenme istasyonu) kadarki yol hakkında söylenecek bir şey yoktu. Sessizce koştum durdum yalnızca. Sıradan bir pazar sabahı yapılan uzun bir koşudan temelde bir farkı yoktu. 6 dakikada 1 kilometre gibi *jogging* havasını koruyarak, 100 kilometreyi 10 saatte koşabilecektim. Bunun arasına molaları ve yemek araları saatlerini koyunca, öyle böyle derken 11 saatte tamamlayabilirim herhalde diye geçiriyordum içimden (böyle düşünerek işi ne kadar hafife almış olduğumu daha sonra anlayacaktım).

42. kilometre noktasında, "*Buraya kadar tam maraton mesafesi*" yazılı bir levha vardı. Beton üzerine çizilmiş beyaz

çizgi, net bir şekilde görülüyordu. O çizginin üzerinden geçtiğimde, biraz abartılı olacak ama hafiften titredim. 42 kilometreden daha uzun koşmak, hayatımda ilk kez yaşadığım bir deneyimdi. Yani orası benim için Cebelitarık Boğazı idi. Oradan bilmediğim denizlere çıkıyordum. Ötesinde acaba neler bekliyordu beni? Ileride hangi bilinmedik canlıların yaşadığını hayalimde bile canlandıramıyordum. Eski zaman denizcilerinin hissetmiş oldukları muhtemel korkuyu, onlar kadar olmasa da ben de hissetmiştim. O çizgiyi geçip de 50. kilometreye yaklaştığım sıralarda vücudumda farklı bir şeyler hissetmeye başlamıştım sanki. Bacak kaslarım sertleşiyor gibiydi. Karnım acıkmış, boğazım kurumuştu. Su içme yerlerinde boğazım kurumasa bile mutlaka biraz su takviyesi yapmaya dikkat ediyordum, ama yine de kaybettiğim su, belalı bir talih gibi, yüreği karanlık gece kraliçesi gibi aklımın bir köşesindeydi. Kafamda hafif bir endişe belirmeye başlamıştı. Henüz yarısını bile koşmadığım halde şu an halim buysa, gerçekten 100 kilometreyi koşabilecek miydim acaba?

55. kilometredeki mola yerinde yeni giysiler giyerek karımın hazırladığı hafif yiyecekleri yedim. Güneş yükselmiş, sıcaklık artmıştı. Yarım taytı çıkartarak üzerimde tişört ve şort gibi daha hafif şeylerle kaldım. New Balance'ın ultra maraton için özel olarak üretilmiş ayakkabılarından (inanmanızı istiyorum, bu dünyada gerçekten öyle bir şey var) 39 numarayı 40'la değiştirdim. Ayaklarım şişmeye başlamış, ayakkabı numarasını bir numara büyütmem gerekmişti. Hava sürekli bulutluydu. Güneş vurmadığından siperlikli şapkamı da çıkarttım. Şapkanın başımın yağmurdan ıslanıp üşümesini engellemek gibi bir fonksiyonu da vardı, ama o an için yağmur yağacak gibi görünmüyordu. Ne fazla sıcaktı, ne de fazla soğuk. Uzun mesafe koşmak için koşullar idealdi. Jel şeklindeki besin hapından iki tane yutup su içerek, üzerine tereyağı sürülmüş ekmek ve kurabiye yedim. Çimenlerin üzerinde

tedbir olsun diye birkaç esneme hareketi yapıp, baldır kaslarıma soğutucu sprey sıktım. Yüzümü yıkayıp ter ve tozu akıttıktan sonra tuvalete gittim.

Orada on dakika kadar dinlenmiştim, ama bu süre boyunca bir kez bile oturmamıştım. Oturacak olursam, artık asla kalkıp koşmaya başlamam mümkün olmayacakmış gibi hissetmiştim. O yüzden temkinli davranarak oturmadım.

"İyi misin?" diye sordular.

"İyiyim" diye kısa bir yanıt verdim. Bunun dışında verebileceğim bir yanıt da yoktu.

Suyumu içmiş, belimden aşağısı için esneme hareketlerini yaptıktan sonra yola çıkmış, tekrar koşmaya başlamıştım. Geriye, finiş noktasına kadar 45 kilometre daha koşmaya devam etmek kalıyordu. Fakat koşmaya başladığım anda doğru düzgün koşabilecek durumda olmadığımın farkına vardım. Bacak kaslarım sertleşmiş; eskimiş lastik gibi bir hal almıştı. Hâlâ yeterince enerjim vardı. Soluk alıp veriş düzenim bozulmamıştı. Bir tek ayaklarım beni dinlemiyordu. "Hadi bakalım. Koşmaya devam" diyordum içten içe, ama bacaklarım benden biraz farklı düşünüyordu herhalde.

Elimden bir şey gelmeyeceğinden, söz geçiremediğim bacaklarımı bir yana bırakıp, yalnızca vücudumun üst kısmına yüklenerek koşma yöntemine geçtim. Kollarımı genişçe sallayarak vücudumun üst tarafının salınmasını sağlıyordum, böylece o ivme vücudumun alt tarafına ulaşıyordu. O gücü kullanarak bacaklarımı öne atıyor (bu yüzden yarış sonrasında bileklerim şişmişti), ama ancak yalpalaya yalpalaya koşabiliyordum. Hızlı bir yürüyüşten farkı yoktu. Derken, yavaş yavaş sanki bir şey hatırlamış, belki de farkına varmış gibi, bacak kaslarım yeniden hareketlilik kazandı. Normale yakın bir şekilde, yeniden koşmaya başladı. Minnettardım.

Fakat ayaklarım hareket etmeye başlamış olsa da, 55. kilometre mola noktasından 75. kilometreye kadar feci hal-

de tükenmiştim. Kendimi, kıyma makinesinin içinden geçen dana eti gibi hissediyordum. *İlerlemem gerek*. İsteğim vardı, ama artık vücudumun hiçbir yeri beni dinlemiyor gibiydi. Arabanın el frenini çekmiş halde yokuş yukarı çıkmaya çalışıyor gibiydim. Vücudum sanki parçalara ayrılmış, her an dağılıp gidiverecekmiş gibi geliyordu. Benzin bitmiş, vidalar gevşemiş, çarklar birbirine geçmemeye başlamıştı. Hızım, aniden düşüvermiş; arkamdan gelen koşucular birbiri ardına beni geçmeye başlamıştı. 70 yaşlarında ufak tefek bir kadın koşucu bile önüme geçti. "Salma kendini" dedi, yanımdan geçerken. Hapı yutmuştum. Yolun kalanında başıma neler gelecekti acaba? Hem de daha önümde 40 kilometre vardı.

Koşarken vücudumun birçok yeri sırayla sızlamaya başladı. Sağ baldırım durmaksızın sızlıyordu, sonra bu sızı sağ topuğuma geçmişti, daha sonra sol baldırıma... Sanki vücudumdaki uzuvlar yer değiştirmiş, dört bir yandan itiraz ve sızlanma sesleri yükselmeye başlamıştı. Haykırıyor, şikâyet ediyor, bunaldıklarını söylüyor, uyarıyorlardı. Onlar için 100 kilometre koşmak, bilmedikleri bir deneyimdi. Her bir uzvumun kendince söyleyecekleri vardı mutlaka. Bunu çok iyi anlayabiliyordum. Fakat ne olursa olsun, o an sabredip sessizce koşmaya destek vermekten başka çareleri yoktu. Büyük bir hoşnutsuzlukla isyan bayrağı çeken radikal devrim konseyini, Danton'un mu, Robespierre'in mi anımsayamıyorum, dilinin olanaklarını olabildiğince kullanarak ikna etmesi gibi, ben de vücudumun uzuvlarına elimden geldiğince bir şeyler anlatmaya çalışıyordum. Cesaretlendiriyor, şefkat gösteriyor, övüyor, kızıyor, karşı çıkıyordum, "Geriye çok çok az kaldı. Bir yolunu bulun, gösterin kendinizi" diye. Fakat düşünüyorum da, o iki lider de sonunda kellelerinden olmuştu.

Her neyse, bir şekilde, evet bir şekilde, sonraki sıkıntı dolu 20 kilometreyi, dişlerimi sıkarak aşmayı başardım. Olabilecek her yolu deneyerek üstesinden geldim.

"Ben insan değilim. Sadece bir makineyim. Makine olduğuma göre hiçbir şeyi hissetmeme gerek yok. Yalnızca ilerlemeliyim."

Kendime böyle dedim. Neredeyse hep bunu düşündüm. Eğer et ve kandan oluşan canlı bir insan olduğumu düşünecek olsam, o sıkıntıyla yarı yolda devriliverirdim belki de. Kendi varlığım, evet, oradaydı. Buna bağlı benlik idrakım da vardı. Fakat o an için, *bunlar göreceli şeyler*, diye düşünmeye çalıştım. Bu, tuhaf bir düşünce şekliydi ve bana kendimi tuhaf hissettiriyordu. Bilinci olan bir şeyin bilincini reddetmesiydi ne de olsa. Yine de kendimi biraz olsun nötr bir ruh haline çekmek zorundaydım. Hayatta kalmamın tek yolu bunu yapmak, diye içgüdüsel bir farkındalık yaratmıştım.

"Ben insan değilim. Sadece bir makineyim. Makine olduğuma göre hiçbir şey hissetmeme gerek de yok. Yalnızca ilerlemeliyim."

Bu cümleleri kafamın içinde *mantra* gibi defalarca tekrarladım. Sözcüğü sözcüğüne, makine gibi tekrarlıyordum. Sonra kendi algıladığım dünyayı mümkün olduğunca dar sınırlar içine yerleştirmeye çalıştım. Görüş alanımda sadece 3 metre öteye kadar olan zemin vardı. Daha ilerisini bilemiyordum. Benim o anki dünyam, bulunduğum yerden 3 metre ilerisinde son buluyordu. Sonrasını düşünmeme gerek yoktu. Gökyüzü, rüzgâr, otlar, o otları yiyen inekler, seyirciler, tezahüratlar, göl, roman, gerçekler, geçmiş, bellek... Artık benimle hiç ilgisi olmayan şeylerdi. Bulunduğum yerden 3 metre ilerisine kadar ayaklarımı taşımak. Yalnızca bu. Oradaki insan için tek hedef buydu. Hayır, pardon. Oradaki makine için, benim için. Bu, ufacık bir varlık nedeniydi.

5 kilometrede bir olan su içme yerinde durup su içiyordum. Her duruşumda usul usul kaslarımı esnetme hareketleri yapıyordum. Kaslarım, bir hafta öncesinden kalan karavana ekmeği gibi sertleşip büzüşmüştü. Bunların gerçekten

benim kaslarım olduğunu düşünemiyordum bile. Mola yerlerinden birinde kurutulmuş erik vardı, yedim. Kurutulmuş eriğin böylesine lezzetli olabileceğini hiç düşünmemiştim. Ağzımın içine tuzlu ve ekşi bir tat yayılıyor, oradan da vücudumun her zerresine dağılıyordu.

Kendimi zorlayarak koşmaktansa biraz olsun yürümem, belki daha akıllıca olurdu. Çoğu koşucu öyle yapıyordu. Yürüyerek bacaklarını dinlendiriyorlardı. Fakat ben bir kez bile yürümedim. Bacaklarımı esnetmek için düzenli bir şekilde mola verdim. Fakat yürümedim. Asla yürümek için o yarışa katılmış değildim. Koşmak için katılmıştım. Sırf bunu yapmak için uçağa binip Japonya'nın ta kuzey ucuna kadar gelmiştim. Koşma hızım ne kadar düşerse düşsün yürüyemezdim. Kuralım buydu. Eğer kendi belirlediğim kuralı bir kez bile çiğneyecek olursam, sonrasında birçok kuralı daha çiğnemem gerekirdi ve böyle bir durum meydana gelirse o yarışı tamamlayabilmem olasılıkla zorlaşırdı.

İşte böyle, sabır üzerine sabır ekleyerek bir şekilde koşmayı sürdürürken, 75. kilometre civarında, sanki bir şeylerin arasından sıyrılıvermiş gibi oldum. Öyle bir hisli. "Sıyrılmak" dışında düzgün bir ifade bulamıyorum. Sanki taş duvarlar arasından sıyrılıp geçermiş gibi vücudum diğer tarafa geçivermişti. Bunun ne zaman olduğunu, tam olarak hangi noktada olduğunu anımsayamıyorum. Fakat farkına vardığımda ben artık karşı taraftaydım. O an, "Ohh... Artık geçtim" dedim içimden, bunu kabullendim. Mantığımla, aklımla anlayamadım, ama bir şekilde karşıya geçtiğim gerçeğini kabullenmiştim.

Bundan sonrasında özel olarak hiçbir şey düşünmeme gerek yoktu. Biraz daha net söyleyecek olursam, hiçbir şey düşünmeyeyim diye bilinçli olarak çabalamama gerek kalmamıştı. Akışın içinde otomatik olarak hareket etmek, tek ba-

şına yeterli olacaktı. O akıntıya kendimi bırakacak olursam, bir güç beni doğal olarak ileriye sürükleyiverecekti.

Böylesine uzun bir süre koşup da fiziksel açıdan tükenmediğimi söyleyemem. Yine de o sıralarda yorulmuş olmam, benim için pek de o kadar büyük bir sorun olmaktan çıkmıştı. Vücudumun tükenmiş olması, deyim yerindeyse normal bir durum olarak, kendi içinde doğallığıyla kabullenilmişti diyebilirim belki de. Bir ara gürültü koparan kaslarımın devrim konseyi de, artık tek tek şikâyet etmekten vazgeçmiş gibiydi. Artık kimse masalara vurmuyor, hiç kimse bardakları fırlatmıyordu. Bu çöküş halini, doğal bir tarihsel durum olarak, devrimin sonucu olarak suskunca kabullenmişlerdi. Bununla birlikte ben düzenli olarak kollarımı öne arkaya sallıyordum ve ayaklarını adım adım ileriye taşıyan otomatik bir varlık haline gelmiştim. Hiçbir şey düşünmüyordum. Aklımdan hiçbir şey geçmiyordu. Farkına vardığımda bedensel sıkıntılarım bile neredeyse tamamen silinip gitmişti. Belki de, bir nedenden dolayı ortadan kaldıramadığımız çirkin mobilya gibi, göze ilişmeyen bir yerlere itekleniverişti.

İşte böyle "sıyrıldıktan" sonra çok sayıda koşucuyu geçtim. 75. kilometre geçiş noktasını (burayı 8 saat 45 dakikada geçemeyince yarış dışı bırakılıyordunuz) geçtiğim sıralarda, benim aksime çoğu koşucunun hızı birden düşüvermiş, hatta koşmayı bırakarak yürümeye başlamışlardı. Oradan finiş çizgisine varana dek, iki yüz kadar kişiyi geçtim sanıyorum. En azından ben iki yüz kişi saydım. Arkamdan gelip beni geçen bir ya da iki kişi oldu. Geçtiğim koşucuları tek tek saymamın nedeni, yapacak başka bir işimin olmamasıydı. Böylesine tükenmişlik içerisinde ve bu tükenmişliği her açıdan kabullenerek, hem de böylesine emin bir şekilde koşmayı sürdürüyor olduğum gerçeği vardı sadece. Zaten hayatta başka ne isteyebilirdim ki?

Otomatik pilota bağlanmış gibi olduğumdan, bedenim tü-

kenmiş olsa da koşmaya aynen devam etmem söylenecek olsaydı, 100 kilometreden sonrasını da koşardım herhalde. Tuhaf bir ifade olacak, ama yarışın sonlarında artık sadece bedensel yorgunluk yoktu, ben kimim, o an orada ne yapıyorum, bunlar bile aklımdan silinip gitmişti. Bu, normalde çok tuhaf bir his olsa gerek, ama ben bu tuhaflığı, tuhaflık olarak hissetmeyi bile başaramayacak durumdaydım. Orada koşmak eylemi neredeyse tamamen metafizik alana ulaşmıştı. Eylem vardı ve buna itaat eden benim varlığım vardı. *Koşuyorum, öyleyse varım!*

Tam maraton koşarken, sonlara yaklaştığımda bir an gelir çabucak finiş çizgisini geçip bir şekilde o yarışı tamamlamış olma hissini yaşamak isterim. Başka hiçbir şey düşünemez hale gelirim. Fakat o gün bu düşünce bir kez bile aklımdan geçmedi. Bitiş, yalnızca kesin bir nokta anlamına geliyordu ve gerçekte o kadar önemli değil gibiydi. Yaşamakla aynı şekilde. Varoluşun anlamı, bitişin söz konusu olmasıyla bağlantılı değildir. Varoluşun anlamını yerine göre tanımlamak için, hatta bunun sonlu oluşunun dolambaçlı yoldan ironisi olarak, bir nokta bitiş olarak belirlenmiştir. Öyle hissediyordum. Oldukça felsefi. Fakat o gün bunun felsefi olduğunu hiç mi hiç düşünmedim. Sözcükler değil, sadece beden yoluyla edinilen bilgi olarak, deyim yerindeyse içkinleştirerek. Öyle hissettim yalnızca.

Uzun mu uzun bir yarımada şeklindeki son parkura, Doğal Çiçek Bahçesi'ne girdikten sonra, içimdeki bu his daha da güçlendi. Koşu, meditasyonu andırır hale gelmişti. Deniz kıyısındaki manzara güzeldi, Ohotsk Denizi'nin kokusu hissediliyordu. Artık güneş eğikleşmeye başlamış (yola çıktığımızda sabahın erken saatleriydi), hava kendine özgü bir dinginliğe kavuşmuştu. Yaz başına özgü uzun otların kokuları da burnuma geliyordu. Birkaç tilkinin, otların arasında toplandığını da gördüm. Ender bir şey görüyormuş gibi ko-

şuculari izliyorlardı. 19. yüzyıl İngiliz manzara resimlerinde gördüğümüz türden, bir şey anlatmaya çalışır gibi dolaşan kalın bulutlar, tüm gökyüzünü kaplamıştı. Hiç rüzgâr yoktu. Çevremdeki insanların çoğu, suskun bir şekilde finiş çizgisine doğru adımlarını hızlandırıyordu. Onların arasında olduğum için sakin bir mutluluk hissi taşıyordum. Nefesi içime çekiyor, salıveriyordum. Soluk alıp verişlerimde herhangi bir düzensizlik duyulmuyordu. Hava, oldukça yumuşak bir şekilde içime giriyor, sonra dışıma çıkıyordu. Sessiz kalbim, belirli bir hızla önce şişiyor sonra büzüşüyordu. Ciğerlerim çalışkan bir körük gibi yeni oksijeni vücudumun içine çekiyordu. Onların çalışırkenki halini zihnimde canlandırıp, çıkarttıkları sesleri duyabiliyordum. Her şey tıkır tıkır işliyordu. Yol kenarındaki insanlar, "Ha gayret! Çok az kaldı" diye yüksek sesle tezahürat yapıyorlardı. Sesleri bir rüzgâr halinde vücudumun içinden geçip gidiyor gibiydi. İnsan seslerinin vücuduma çarpıp diğer tarafa geçişini hissedebiliyordum.

Ben, hem bendim hem de ben değildim. Böyle bir hisse kapıldım. Sakin, kendine özgü bir ruh haliydi bu. Bilinç, artık pek de önemi olan bir şey değildi. Öyle düşündüm. Elbette roman yazarı olduğumdan işimi yaparken bilinç, oldukça önemli bir unsur haline gelir. Bilincin olmadığı yerde öznel öyküler doğmaz. Yine de öyle düşünmeden edemiyordum. Bilinç denilen şeyin artık pek de bir önemi yoktu.

Yine de Tokoro kasabasındaki finiş çizgisini geçtiğimde yürekten bir sevince kapıldım. Uzun mesafe yarışında finiş çizgisini geçmenin sevincini elbette hep hissederdim, ama bu sefer daha coşkuluydu. Sağ elimi havada yumruk yaparak iyice sıktım. Saat öğleden sonra 4:42 idi. Start verilmesinin üstünden 11 saat 42 dakika geçmişti.

Aradan yarım gün geçmişti ve ben nihayet yere otururak havluyla terimi silip, kana kana su içtim. Ayakkabıları-

mın bağlarını çözüp, gökyüzü günbatımına teslim olurken, büyük bir özenle ayak bileklerimi esnetme hareketleri yaptım. Gurur denecek ölçüde önemli bir şey değil, ama kendimce bir başarmışlık duygusu, sanki aniden aklıma geliverrniş gibi içimi doldurdu. Riskli bir şeyi kendiliğinden kabullenip, bunu bir şekilde aşmaya yetebilecek güç, benim içimde hâlâ varmış düşüncesinin yarattığı bireysel bir sevinç, aynı zamanda bir rahatlık hissi. Sevinçten ziyade rahatlama hissi çok daha güçlüydü belki de. Vücudumun içerisinde düğüm düğüm olmuş bir şeyin, gitgide çözülmeye başladığını hissedebiliyordum. Böyle bir düğümün içimde var olduğunun farkında bile değildim oysa.

* * *

Saroma Gölü Yarışı'ndan hemen sonra merdivenleri ancak korkuluklara sımsıkı tutunarak inebiliyordum. Bacaklarım zangır zangır titriyor, bedenimi olması gerektiği gibi ayakta tutamıyorlardı. Fakat bacaklarımın yorgunluğu birkaç günde geçti. Merdivenleri normal biçimde inip çıkabilir hale geldim. Ne dersem diyeyim, uzun yıllar alan bir uğraş neticesinde, bacaklarım uzun mesafe koşabilecek şekilde gelişmişti sonuçta. Asıl sorun elimdeydi. Bacaklarımdaki yorgunluğu bir parça olsun telafi etmek için ellerimi fazlasıyla salladığımdan, ertesi gün sağ bileğim sızlamaya başlamış, kızarmış, üzerinde kocaman bir şişlik oluşmuştu. Birçok defa maraton koşmuştum, ama koştuktan sonra ayaklarımın değil de elimin sorun çıkartması ilk kez başıma geliyordu.

Fakat ultra maraton deneyiminin bana kattığı birçok şey arasında en anlamlısı, bedensel değil ruhsal bir şeydi. Artık önümde bir tür ruhsal rehavet duruyordu. Şöyle bir farkına vardığımda *runner's blue,* koşucu melankolisi diyebileceğim (bana teması açısından *blue* yani maviden ziyade beyaza ya-

kın bir şeydi ama) ince bir zar gibi beni sarmalamıştı. Ultra maratonu tamamladıktan sonra, koşma eyleminin kendisine karşı önceki gibi doğal bir tutku duyamaz olmuştum sanki. Elbette bunda vücudumun yorgunluğunu bir türlü atamamış olmam da etkilidir, ama durum bundan ibaret değil. Koşma arzusunu, eskiden olduğu kadar net bir şekilde içimde bulamıyordum. Nedenini bilemiyorum. Fakat bu, silinmesi güç bir gerçekti. İçimde bir şeyler olmuştu. Günlük koşu sürelerim de, menzilim de kısalmıştı.

Yine de, önceden olduğu gibi, her yıl bir kez tam maraton koşmayı sürdürdüm. Söylememe hiç gerek yok ama bir hevesle işe kalkışıp tam maraton koşusunu tamamlamak mümkün değildir. Bu yüzden antrenmanlarımı doğru düzgün yaptım, aynı ciddiyetle yarışları bitirdim. Fakat nihayetinde, "doğru düzgün" diyebileceğim kadarla sınırlı kaldı. Vücudumun ta derinlerine tanımlayamadığım, alışkın olmadığım bir şey gelip çöreklenmiş gibiydi. Tek mesele içimdeki koşma arzusunun silikleşmesi değildi. Koşucu olarak, bir şeyleri yitirmemle birlikte, içimde yeni bir şeyler doğmuştu. Dahası, olasılıkla o bir şeylerin çıkıp yerini başka bir şeylerin alması süreci, bana bu alışkın olmadığım koşucu melankolisini getirmişti.

Neydi içimde bu yeni yeni ortaya çıkan şey? Tam oturan bir sözcük bulamıyorum, ama belki de feragata yakın bir şey olabilir. 100 kilometrelik yarışı tamamlamakla, biraz abartarak söyleyecek olursam, biraz farklı bir dünyaya adım atmış oldum sanırım. 75 kilometreyi geride bıraktığımda tükenmişlik hissinin kaybolup gitmesi ve bilincimin tamamen boşalması durumunda, felsefi, belki de dini bir yön bile vardı. Orada sanki içsel yönlerinden biri baskı altında kalmış biri gibiydim. Bu yüzden koşma eylemine karşı, önceden olduğu gibi, *ne olacak canım, biz ileriye bakalım*, şeklindeki hisleri taşıyamaz hale gelmiş olabilirim.

Ama kim bilir, o kadar da büyütülecek bir şey olmayabilir. Yalnızca koşma eyleminden biraz sıkılmışımdır belki de. Uzun yıllar boyunca fazlasıyla mesafe koşmuştum ya da kırklı yaşlarımın sonlarına varınca, fiziksel yetenekler açısından yaşlılık gibi kaçınılması zor bir duvarla yüz yüze gelmiştim. Belki de bedensel olarak zirveyi aştığımı, tekrar gerçekten hissediyordum. Hatta genel anlamda andropoz dönemi gibi bir şeye girmiş, bunun neden olduğu ruhsal bir çöküntü (tam olarak farkında olmadan) geçirmiştim veya tüm bu unsurlar bir araya gelmiş, tanımlanamayan negatif bir kokteyl ortaya çıkmış da olabilirdi. Durumun muhatabı olarak ben, bu meseleyi nesnel olarak analiz edip tüm unsurları birbirinden ayrıştırmayı beceremiyorum. Artık durum her neydiyse ben buna *koşucu melankolisi* demeye karar verdim.

Ultra maraton koşusunu tamamlamış olmam, söylemeye hiç gerek yok, büyük bir sevincin yanı sıra aynı derecede bir özgüven de doğurdu. Şu an bile, koşmakla iyi yaptığımı düşünüyorum. Fakat burada yan etki diye adlandırabileceğim şeyler de vardı. Sonrasında uzunca bir dönem, uzun mesafe koşucusu olarak bir çöküş yaşadım (bu sözcüğü kullanacak ölçüde ışıltılı bir geçmişim yok ama yine de) diyebilirim. Tam maraton koşusunu tamamlama sürelerim, her koşuşumda hissedilir ölçüde düştü. Antrenmanlar, yarışlar –arada ufak tefek farklılıklar da olsa–, hiçbiri aynı şeylerin törensel bir tekrarı olmaktan öteye geçmez hale geldi. Hiçbiri artık eskisi gibi yüreğimi titretmiyordu. Yarış günü salgıladığım adrenalin miktarı da her seferinde azalıyor gibiydi. Belki de bunların da etkisiyle, ilgi odağımı tam maratondan triatlona kaydırdım. Dahası, spor salonuna giderek tutkuyla *squash* oynamaya başladım. Bunun sonucunda yaşam tarzım da yavaş yavaş değişti. Koşmak, tek başına bir yaşam biçimi olamaz diye düşünmeye başladım (bu gayet doğal bir şekilde söylenebilir gerçekten de). İşin özü, yarı yarı-

ya bilinçli olarak, koşmayla kendi arama biraz mesafe koyar hale gelmiştim. Tıpkı aşkın ilk başlarındaki delice coşkuyu kaybetmek gibi.

Şimdiyse, oldukça uzun süren koşucu melankolimin sisinden nihayet sıyrılmaya başladığımı hissediyorum. Henüz tamamen sıyrıldığımı söyleyemem, ama yeni bir şeylerin başladığını sezebiliyorum. Sabah *jogging* için koşu ayakkabılarımı giyerken, bu hafif titreşimi hissedebiliyorum. Çevremde ve içimde hava kıpır kıpır oluyor. Bu küçük filizi özenle büyütmek niyetindeyim. Sesleri ve manzarayı kaçırmamak, yönümü yitirmemek için tüm bilincimi bedenimde odaklıyorum.

Uzun bir aradan sonra ilk kez şimdi, oldukça masumane hislerle, bir sonraki tam maraton için her gün koştuğum mesafeyi artırıyorum. Yeni bir defter ve yeni mürekkep şişesi açmış, oraya yeni harfler yazmaya çalışıyor gibiyim. Nasıl oldu da beni böylesine bağlayabilecek hislere tekrar kavuştum? Şu an belirli bir sıralama dahilinde açıklayamam. Cambridge şehrine ve Charles Nehri kıyılarına dönünce eski hislerim tekrar ortaya çıkmış olabilir. Kendimi vererek koşmaktan keyif aldığım günlerin hatırası, o özlem duyduğum manzarayla birlikte geri gelmiş olabilir. Hayır. Belki de bu yalnızca zamansal bir şeydi. Benim içimde, bir tür kaçınılması imkânsız bir düzenleme meydana gelmiş ve bunun olması için gerekli olan süre nihayet bitmişti. Durum bundan ibaret de olabilir.

Önceden de yazmıştım, ama profesyonel olarak yazı yazan insanların çoğu gibi ben de bir şeyleri düşünürken aynı zamanda yazarım. Düşündüğüm şeyleri metne dökmek yerine, metni oluşturarak meseleleri düşünürüm. Yazma işlemi aracılığıyla düşüncelerimi şekillendiririm. Tekrar yazıp düzeltmek yoluyla düşüncelerimi derinleştiririm. Fakat metinleri ne kadar üst üste koyarsam koyayım, sonucun çıkmadığı; kaç kez tekrar yazıp düzeltsem de hedefe ulaşamadığım du-

rumlar da elbette olur. Sözgelimi şu an öyle. Böyle zamanlarda yalnızca bazı hipotezler ortaya koymaktan başka çarem yoktur. Farklı bir şekilde kuşkuları birbiri ardınca yorumlar haline getirmekten başka yol yoktur. Belki de bu kuşkuların sahip olduğu yapı, herhangi başka bir şeye yapısal olarak benzeyecektir.

Dürüst olmak gerekirse aslında tam olarak anlayamıyorum. Acaba ne gibi bir nedenle ve hangi süreç neticesinde, koşucu melankolisi geldi başıma? Ayrıca sonrasında ne gibi bir nedenle ve hangi süreç neticesinde bu silikleşip yok oldu? Bunun açıklamasını henüz düzgün bir şekilde yapabilecek durumda değilim. Belki de öylece kestirip atmaktan başka yol yoktur. *Yaşam böyle işte*, diyerek. *Herhalde bunu olduğu gibi, nedenine, sürecine bakmaksızın kabul etmekten başka yolumuz yok*, diyerek. Tıpkı vergiler, akıntının şiddetlenmesi, John Lenon'un ölümü, dünya kupasındaki hakem hataları gibi...

Fakat her ne şekilde olursa olsun, içimde, yıllar geçti, döngü tamamlandı gibi bir his de var. Koşma eylemi, günlük sevincim ve ayrılamayacağım bir parçam gibi tekrar bana döndü. Şu an artık dört aydan uzun bir süredir her gün kesintisiz koşmayı sürdürüyorum. Bu, yalnızca mekanik bir tekrar değil, törensel bir şey de değil ama. Yola çıkıp koşmayı, vücudum doğal olarak istiyor. Kuruyan bedenimin nemli, sulu taze bir meyveyi istemesi gibi tıpkı. 6 Kasım'daki New York Şehir Maratonu'ndan nasıl bir keyif alacağımı ve ortaya çıkardığım koşu performansından nasıl bir tatmin duyacağımı merak ediyor, sonucunu görmek istiyorum.

Koşuyu tamamlama zamanı sorun değil. Şu an artık ne kadar çabalarsam çabalayayım, olasılıkla eskisi gibi koşamam. Bu gerçeği, olduğu gibi kabullenmek niyetindeyim. Bana kendimi rahat hissettiren bir şey olduğunu söylemem güç ama bu, yaşlanmak işte. Benim bir işlevim olduğu gibi zama-

nın da bir işlevi var. Dahası zaman, benden çok daha sadık bir şekilde, çok daha kesin bir şekilde görevini yerine getiriyor. Ne de olsa zaman, zaman dediğimiz şeyin doğduğu andan itibaren (acaba ne kadar süredir?) bir an bile durmaksızın ilerlemeyi sürdürüyor. Genç yaşta ölmekten kurtulan insanlar, bunun karşılığında kesin olarak yaşlanmak gibi minnet duyulacak bir hakka sahip oluyor. Bedenin antikalaşması onuruna sahip oluyorlar. Bu gerçeği kabullenip buna alışmak zorundayız.

Önemli olan zamanla mücadele etmek değil, nasıl bir tatmin duygusu içerisinde 42 kilometreyi koşup bitirebileceğim, bundan ne ölçüde keyif alabileceğim. Artık bunun daha büyük bir anlamı olacak sanırım. Rakamlarla ifade edilemeyen şeylerin keyfine varmak ve değer biçmek durumunda kalacağım mutlaka. Dahası, şimdiye kadarkinden biraz farklı bir gururu aramak durumunda kalacağım.

Ben rekor denemesi yapacak hırslı bir genç değilim. Ne yaptığını bilmeyen bir makine de değilim. Sınırlarımın farkında olarak, biraz olsun kendi yeteneklerimi etkin bir şekilde kullanmayı sürdürmek isteyen, profesyonel bir roman yazarıyım o kadar.

New York Şehir Maratonu'na kaldı bir ay.

7

New York'ta Sonbahar

30 Ekim 2005, Massachusetts, Cambridge

Sanki Boston Red Sox'un (Kızıl Çoraplar) hiç de beklenmedik bir şekilde bölge elemelerinde uğradığı hezimetin yasını tutar gibi, hemen sonrasında on günden fazla süreyle New England bölgesinde soğuk bir yağmur yağdı (*çoraplar savaşı*'nda rakibi Chicago White Sox [Beyaz Çoraplar] karşısında bir galibiyet bile alamamıştı Red Sox). Sonbahar başlarını işaret eden, uzun süren bir yağmurdu. Bir şiddetleniyor, bir hafifliyordu, arada sırada sanki aklına bir şeyler gelivermiş gibi duruyordu, ama bir an bile açılmadı gökyüzü. O bölgeye özgü kalın kurşuni bulutlarla tamamen kaplanmıştı. Yağmur, usla taviz vermeyen insanlar gibi, yağmayı sürdürdü. Sonunda yeni bir kararа varmış gibi sağanak yağış başladı. New Hampshire'dan Massachusetts'e kadar çoğu şehirde su baskını oldu. Anayollardaki trafik de ara ara kesintiye uğradı (bütün bu olanlardan Red Sox'u sorumlu tutuyor değilim). Tesadüfen ben o sıralarda Maine Eyalet Üniversitesi'ne bir ziyarette bulunuyordum, New England'ın kuzeyindeydim, ama neticede seyahatimin başından sonuna kadar kapalı hava ve yağmur altında araba sürmüş olmam dışında bir şey kalmamış belleğimde. Kış ortası olmadığı müddetçe bu civarda seyahat etmek genelde keyifliдir, ama bu kez maalesef pek keyif alamamıştım. Yaz için geç, hazan mevsimi için erkendi. Feci sağanak altındaydım, bir de kiralık arabanın silecekleri sık sık sorun çıkarıyordu. Geceyarısı Cambridge'e döndüğümde bitap düşmüştüm.

9 Ekim Pazar günü sabah erkenden yarış koştum, ama hava o gün de yağmurluydu. İlkbahardaki Boston Maratonu'nu düzenleyen BAA'nın (Boston Athletic Association) her yıl bu mevsimde düzenlediği yarı maratondu. Bu yarışta, Fenway Beysbol Stadyumu'nun yakınlarındaki Roberto Clemente Stadyumu'ndan start verilir, Jamaica Pond üzerinden geçip Franklin Hayvanat Bahçesi içerisinden geri dönerek aynı başlangıç noktasında finişe varılır. Bu seneki katılımcı sayısı 4.500'dü.

New York Şehir Maratonu için form tutmak amacıyla bu yarışa katıldım. Bu yüzden yaklaşık olarak normal kondisyonumun yüzde 80'iyle koşup, yalnızca son 3 kilometrede bir nebze hızlandım. Fakat insanın tüm gücünü vermeden, kendini tutarak yarış koşması öyle basit bir iş değildir. Çevrenizi diğer koşucular sarmışken, istemeseniz de hızlanırsınız. Herkesle birlikte start alıp yarış koşmak keyiflidir ve mücadele içgüdüsü de farkına varmadan kendini gösterir. Fakat ben kendimi tutarak, sakince koşmaya çalıştım. Gerçek gücümü New York'a saklamam gerekiyordu ne de olsa.

Sonuç, 1 saat 55 dakika. Eh, tahmin ettiğim gibi bir zamanlama. Son birkaç kilometrede biraz gaza basarak yüz kişiden fazlasını geçtikten sonra biraz vites küçültüp finiş çizgisini geçtim. Yağmurun yarışın en başından sonuna kadar ince ince yağmaya devam ettiği, insanı ürperten, soğuk bir pazar günüydü; ama göğsüme numaramı takıp etrafımdaki koşucuların nefes alıp veriş seslerini duyarak koşmaya başlayınca, *işte bak, yarış mevsimi geldi yine,* diye geçirdim içimden. Adrenalin, vücudumun en uç köşelerine kadar yayılıyordu. Her zaman tek başıma sessizce koştuğum için böyle ortamları tecrübe etmek iyi bir motivasyon oluyor. Böylece esas yarışta nasıl bir tempoyu koruyarak ilk yarıyı koşmam gerektiğini aşağı yukarı kestirebiliyorum. İkinci yarıda neler olacağını ise söylemem mümkün değil, zaten orada olmadıktan sonra bilemem.

Fakat normal antrenmanlarda yarı maratonu düzenli olarak koştuğum ve daha uzun mesafeleri de birçok kez tecrübe ettiğim için, yarış tadına bile varamadan bitiverdi. "Aa? Bu kadar mı yani?" dedim içimden. Elbette, yarı maratonu uygun bir hızda koşmak sizi bitap düşürüyorsa, tam maraton gerçek bir cehennem azabı haline gelebilir. Etrafımdaki koşucuların çoğu beyazdı. Kadınlar çoğunluktaydı. Nedense azınlıklara mensup koşucular pek göze çarpmıyordu.

Yağmur, uzunca bir süre hiç dinmeden yağmış, o süre zarfında işim dolayısıyla küçük seyahatlerim olduğundan bir süre planladığım gibi koşamamıştım. Fakat New York'taki yarış günü yaklaştığından koşamamış olmam pek o kadar sorun değildi. Aksine güzelce dinlenmenin de kendine göre avantajları vardı. Yorgunluğumu atmak için dinlenmenin daha iyi olacağını bilsem de yarış günü yaklaştıkça içim içime sığmamaya başlıyor, kendimi tutamayıp koşuyordum. Fakat yağmur yağınca, "Eh, yapacak bir şey yok" diye vazgeçiyordum. Yağmurun bu kadar çok yağmasının iyi bir yanıydı işte bu da.

Ama bir sorun vardı. Doğru düzgün koşamamış olmama rağmen dizim sancımaya başlamıştı. İnsan hayatında başa gelen sorunların birçoğunda olduğu gibi bu sancı, hiçbir işaret vermeksizin aniden başlayıverdi. 17 Ekim sabahı, kaldığım apartmanın merdivenlerini inmeye kalktığımda sağ dizimden aniden bir ses geliverdi. Dizimi belirli bir açıyla kıvırdığımda menisküsümden, bir sancı yükseliyordu. Sıradan bir sancıdan biraz farklıydı. Tuhaf bir his vardı o bölgede. Tam gücümle basamıyor gibiydim. Dizim bana gülüyordu sanki. Korkuluklara tutunmadan merdivenleri inemiyordum.

Herhalde bu durumu tetikleyen, üst üste zorlu antrenmanlar yaptığım dönemin yorgunluğu ve ısının aniden düşmesiydi. Ekime girdikten sonra da yaz sıcağı inatla sürmüştü, ama sonra bir hafta boyunca yağan yağmur New England bölgesi-

ne aniden, tam anlamıyla sonbaharı getirmişti. Çok kısa süre öncesine kadar serinlemek için klima çalıştırdığım halde, artık soğuk rüzgâr şehirde esip duruyor, göz alabildiğine bir sonbahar manzarası yaratıyordu. Telaşla süveterlerimi çıkarttım. Sincapların bile yüzlerindeki ifade değişmiş gibiydi, kendilerini tamamen yem toplamaya vermişlerdi. Mevsimin böylesine ani bir dönüş yaptığı zamanlarda ne yaparsam yapayım vücudumda değişiklikler olur. Gençliğimde böyle şeyler olmazdı gerçi. Özellikle nemle birleşen soğuk havalarda sorun yaşıyorum.

Zorlu günlük antrenmanları yoldaş edinen bir uzun mesafe koşucusu için, dizler her zaman can alıcı noktalardır. Koşu esnasında, yere her basışta bacaklara, vücut ağırlığının üç katı kadar bir yük bindiği söylenir. Bunu günde on bin kez tekrarladığınızı düşünün. Sert beton zeminde, akıl almaz denebilecek bir yüke karşın (ayakkabıların yastıklaması olsa bile) dizler, sabırla ve suskunca dayanırlar. Normalde böyle şeyleri hiç düşünmem, ama bir noktada dizde sorun çıkmaması tuhaf olurdu herhalde. Diz de arada sırada şikâyet edebilir. *Nefes nefese koşmana bir şey demiyorum, ama biraz olsun benimle de ilgilen. İşe yaramaz hale gelirsem, yerime koyabileceğin bir şey yok ne de olsa,* diye.

Acaba en son ne zaman dizlerimle ilgili olarak ciddi ciddi düşünmüştüm? Böyle düşününce, dizlerime karşı kendimi mahcup hissediyorum. Sahiden. Alamadığınız soluğun yerine yenisini koyabilirsiniz ama dizin yerine konabilecek bir şey yok. Şu an sahip olduklarımla ölene kadar yetinmek zorundayım. Bu yüzden onlara gereken önemi vermeliyim.

Daha önce de değindiğim gibi, bir koşucu olarak şansıma şimdiye kadar büyük sakatlıklar yaşamadım. Bedensel yetersizlik yüzünden yarışa katılamadığım olmadığı gibi, bir yarışı yarıda bıraktığım da olmadı. Daha önce de birkaç kez sağ dizimde süregiden bir tuhaflık olmuştu, ama her seferinde bir şekilde üstesinden gelebilmiştim. Bu sefer de olasılıkla

geçecekti. Böyle düşünmeye çalıştım. Fakat yatağa girdiğimde bile içimdeki endişe bir türlü yok olmuyordu. *Şimdi yarışa katılamayacak olursam ne yaparım? Antrenman düzenimde bir hata mı vardı acaba? Esneme hareketlerini yetersiz mi yaptım (belki de yetersizdi)? Geçenlerde koştuğum yarı maratonun sonunda fazla mı yüklendim kendime acaba?* Böyle şeyleri düşünüp durdukça bir türlü uyku tutmuyordu. Dışarıda soğuk rüzgâr, acayip sesler çıkartıyordu.

Ertesi gün uyandığımda yüzümü yıkayıp kahvemi içtikten sonra, deneme amaçlı olarak apartman merdivenlerini indim. Korkuluklara elimi koyarak, dikkatimi sağ dizime odaklayarak, içimdeki korkuyu bir türlü atamayarak. Dizimin iç tarafındaki tuhaf his kısmen varlığını koruyordu. Sancı kendini hâlâ hissettiriyordu; fakat önceki günkü gibi, bana neye uğradığımı şaşırtacak kadar keskin bir sancı değildi. Bir kez daha çıkıp indim. Bu sefer normale yakın bir hızla dört kat merdiven inip sonra geri çıktım. Farklı farklı yürüme tarzları deneyip farklı açılarla dizimi büktüm. Eklem yerimden gelen o belalı gıcırtı duyulmuyordu. Biraz olsun rahatlamıştım.

Koşmakla ilgisiz bir konu bu, ama Cambridge'deki günlük yaşantım bir türlü rutine oturamadı. Yaşadığım apartman, köşe bucak büyük onarımdaydı. Öğlen saatlerinde sürekli matkap ve çekiç sesleri yankılanıyordu. 4. katın penceresinin dış tarafından, onarımı yapan insanlar geçiyordu. Onarım işi sabahın 7:30'unda (hava henüz tam aydınlanmamışken) başlıyor, 15:30'a kadar devam ediyordu. Evin üst katındaki terasın su yalıtımında eksiklikler ortaya çıkmış, evin içine bir hayli soğuk su sızmıştı. Yattığım yatak bile ıslanmıştı. Evde bulunan kapların tamamını devreye sokmama rağmen tavandan sızan yağmur suyu için yetmedi ve odanın her yerini gazete kâğıtlarıyla kaplamam gerekti. Üstüne bir de termosifon aniden arızalanıverince sıcak su tamamen ke-

sildi, kalorifer çalışmaz oldu. Bununla da kalmadı. Koridordaki yangın sensörlerinde sorun varmış herhalde, ikide birde alarm çalıp ortalığı çınlatıyordu. İşte böyle her gün telaş içinde geçiyordu.

Benim kaldığım apartman, Harvard Meydanı'nın yakınlarında. Üniversitedeki ofisime yürüyerek gidebiliyorum. Rahatlığı açısından diyecek bir şeyim yok, ama büyük ölçekli onarım çalışması dönemine denk gelmiş olmam talihsizlikti. Fakat şikâyet edip duracak değildim. Yapmam gereken işler yığılmış, maraton da yaklaşmıştı.

En azından dizimdeki sorun düzeliyor gibiydi. Bu, kim ne derse desin iyi haberdi. Mümkün olduğunca bardağın dolu kısmına bakmaya çalışmalıydım.

Başka bir iyi haber daha vardı.

6 Ekim'de, Massachusetts Teknik Üniversitesi'ndeki okuma toplantısı başarılı geçti. Böyle mi demeliyim? Fazlasıyla başarılı geçti demem daha doğru olur belki de. Üniversite, 450 kişilik büyük konferans salonunu ayarlamıştı, ama neredeyse 1.700 kişi geldi ve bir sürü kişiyi de geri çevirmek zorunda kaldılar. Üniversite'nin kampus polisi devreye girip düzenlemeler yapmak zorunda kalmıştı. O karmaşa yüzünden başlangıç saati gecikmiş, üzerine bir de klima tesisatı arıza yapmıştı. Yaz ortasını aratmayacak ölçüde sıcak bir gündü ve salona doluşan insanların hepsi ter içerisinde kalmıştı.

"Bu zahmete girerek benim okuma toplantımı dinlemeye geldiğiniz için teşekkür ederim. Bu kadar çok kişinin geleceğini bilseydim, Fenway Park'ı (Beysbol Stadyumu) kullanırdım" diyerek konuşmama başladım. Sıcak ve yaşanan sorunlar yüzünden herkes sinirliydi, onları güldürmem gerekiyordu. Ceketimi çıkartarak tişörtümle yaptım konuşmamı. Dinleyicilerin (çoğu üniversite öğrencisiydi) tepkileri iyiydi. Ben de baştan sona kadar kendimi iyi hissederek, neşeyle konuş-

mamı sürdürebildim. Bu kadar çok sayıda genç insanın benim romanlarıma ilgi duyması gerçekten sevindirici bir şeydi.

Bir diğer iyi gelişme de, Scott Fitzgerald'dan *Muhteşem Gatsby* çevirimin iyi gidiyor olmasıydı. Birinci müsvedde ortaya çıkmıştı ve detaylar üzerinde çalışarak ikinci müsveddeyi oluşturduğum sıralardı. Satır satır titizlikle elden geçirince, çeviri metni gitgide daha akışkan hale geldi. Fitzgerald'ın metninin özünde taşıdığı tat, daha doğal bir halde Japoncaya aktarılmış oldu. Şimdi böyle bir şeyi söylemek tuhaf gelebilir gerçi ama, bu gerçekten mükemmel bir roman. Kaç kez okursam okuyayım okumaktan sıkılmıyorum. Edebiyat açısından derin tatlarla dolu. Her okuyuşumda yeni bir şey keşfediyor, yeni bir şeyleri daha güçlü hissediyorum. Yalnızca 29 yaşındaki bir yazar, nasıl olup da böylesine isabetli, adil ve insanın içini ısıtacak şekilde hayatın gerçeklerini bulup çıkartmayı başarmıştı acaba? Böyle bir şey nasıl mümkün olmuştu? Düşündükçe, okudukça bu daha da tuhafıma gidiyor.

20 Ekim. Yağmur, ayağımdaki tuhaflık derken dört gün koşmaya ara verdikten sonra, yeniden koştum. Öğleden sonra hava sıcaklığı biraz yükselince üzerime sıcak tutacak bir şeyler giyerek dışarıda 40 dakika kadar usul usul koştum. Şansıma dizimde bir tuhaflık yoktu. Başlangıçta ayaklarımı sürüyor gibi hafif hafif koşmaya başlayıp durumdan emin olunca yavaş yavaş hızımı artırdım. Sorun yoktu. Ayaklarımda da, dizimde de, topuğumda da o an için bir sorun olmadan hareket ediyordum. Rahatlayarak elimi göğsüme koydum. Bir şekilde yarışa çıkıp tamamlamak her şeyden önemli ne de olsa. Finiş çizgisini geçmek, yürümemek ve yarıştan keyif almak. Bu üç unsur, sırasıyla benim hedeflerimi oluşturuyor.

Hava üç gün daha açıktı, bu sayede tavanın su yalıtımıyla ilgili onarım da nihayet bitti. Tamiratın çavuşluğunu yapan David (İsviçre'den geldiğini söyleyen uzun boylu genç), "Ha-

va üç gün iyi gitse bir şekilde yalıtım tamiratını tamamlarız ama" diye havaya bakarak karamsar bir yüz ifadesi takınmıştı ve neyse ki hava gerçekten de üç gün üst üste açık geçti. Böylece artık su sızıntısı endişesi ortadan kalkmıştı. Termosifon tamiratı da bitmiş, sorunsuzca sıcak su kullanabilir hale gelmiştik. Nihayet sıcak duş alabiliyorduk. Bodrum katın, termosifon tamiratı için kapalı olduğu günler de geride kalmıştı. Böylece çamaşır makinesiyle kurutma makinesini kullanabiliyorduk artık. Sonraki günden itibaren merkezi ısıtma da çalışmaya başlayacaktı. Sefil günlerdi, ama işler esas itibariyle, dizimin durumu dahil olmak üzere, iyiye gidiyor gibiydi.

27 Ekim. Bugün nihayet hiçbir rahatsızlık hissetmeksizin yüzde 80 randımanla koşabildim. Önceki gün, o belalı his hâlâ bir parça varlığını koruyordu, ama bu sabah tamamen her zamanki gibi koşmayı başardım. 50 dakika kadar koşup, son 10 dakika olanca gücümü vererek tempoyu artırdım. Gerçek yarıştaki gibi Central Park'a girip artık finiş çizgisinin çok yaklaştığı sahneyi kafamın içinde canlandırarak buna uygun hız yaptım. Hiçbir sorun yoktu. Ayaklarım sağlam bir şekilde zemine vuruyor, dizlerim gayet düzgün hareket ediyordu. Kriz artık geçmişti herhalde.

Ortalık bir hayli soğumuştu. Şehirde her yer Cadılar Bayramı kabaklarıyla doluydu. Nehir boyunca devam eden yol da, sabahları rengârenk nemli yapraklarla kaplanıyordu. Sabahın erken saatlerindeki koşularım için artık eldivenler mutlaka gerekli eşyalar haline gelmişti.

29 Ekim. Yarıştan bir hafta önce. Sabahtan itibaren küçük kar taneleri havada uçuşmaya, öğleden sonra ise ciddi ciddi kar yağmaya başladı. Çok değil kısa süre önce hâlâ yazdı oysa, diye hayrete kapıldım. İşte, New England'ın iklimi böyledir. Üniversitedeki ofisimin penceresinden, yere düşen kar tanelerini izliyordum. Kondisyonum fena değildi. Antrenman-

ların yorgunluğunu henüz atamadığım günlerde ayaklarım ağırlaşmış, yalpalaya yalpalaya ancak koşuya başlayabiliyordum, ama son günlerde artık daha da hafiflemiş gibiydim sanki. Ayaklarımın yorgunluğunu adamakıllı atmış gibiydim. Koştukça koşma isteğim daha da artıyordu.

Fakat buna rağmen içimdeki endişe geçmek bilmiyordu. Gözlerimin önünden bir anlığına da olsa geçiveren karanlık gölge, gerçekten de kaybolup gitmiş miydi acaba? O gölge şimdi de vücudumun içinde bir yerlerde gizlenmiş, ortaya çıkma fırsatı mı bekliyordu yoksa? Ev sahibinin göremeyeceği bir yerde gizlenip, soluğunu tutarak evdekilerin uykuya dalmasını bekleyen yetenekli bir hırsız gibi. Kendi vücudumu gözlemlemeye, dinlemeye çalıştım. Orada olması muhtemel bir şeyin görüntüsünü yakalamaya uğraştım. Fakat bilincimiz gibi, vücudumuz da bir labirenttir. Her yerinde karanlık alanlar vardır. Her yerinde ölü noktalar, pusular, ikili anlamlar gizlidir.

Artık deneyim ve içgüdülerime güvenmekten başka yapacak bir şey yoktu. Deneyimlerim bana, "Artık yapabileceğini yaptın. Şimdi ne düşünürsen düşün fayda etmez. Yarış gününün gelmesini beklemekten başka yapacak bir şeyin yok" diyordu. İçgüdülerimin bana söylediği, yalnızca iki sözcüktü: "Hayal et." Gözlerimi kapatıp zihnimde canlandırdım. Brooklyn'den, Harlem'den Midtown'a doğru koşan on binlerce koşucu arasında New York sokaklarında koşan kendimi hayal ettim. Bir sürü devasa çelik asma köprüyü geçişimi. Cıvıl cıvıl Central Park South boyunca koşarak finiş çizgisine yaklaştığım andaki duygularımı. Yarışı tamamladıktan sonra yemeğe gideceğim, otelin yakınlarındaki eski moda biftek restoranını. Bu görüntüler, vücuduma dingin bir güç katıyordu. Artık gözlerim karanlık gölgelere takılmıyordu. Sessizliğin tınısına kulak vermeyi de kestim.

Random House'da kitaplarımdan sorumlu olan Liz'den e-posta geldi. O da New York Şehir Maratonu'nda koşacak-

mış. Onun için ilk tam maraton olacakmış. Keyifli bir koşu olsun, diye yanıt verdim. Evet, maraton yarışı keyif alındığında anlamlı olur. Keyif alınmayacaksa, ne diye on binlerce kişi 42 kilometrelik bir yarışı koşsun ki?

Central Park South Oteli'ndeki rezervasyonumu konfirme ettirerek Boston-New York uçağına bilet aldım. Giymeye alışkın olduğum koşu giysilerimi, artık ayaklarımın alıştığı ayakkabılarımı spor çantama koydum. Geriye, vücudumu dinlendirerek sakince yarış gününün gelmesini beklemek kalmıştı. Bir de havanın lütfederek olabildiğince güzel bir sonbahar günü yaşatması için dua etmek.

New York Şehir Maratonu'na katılmak için oraya her gidişimde (yanlış anımsamıyorsam bu seferle birlikte 4. kez olacak), Vernon Duke'ün bestelediği o hoş "New York'ta Sonbahar" şarkısını anımsarım.

> Elleri boş hayalciler
> Hepsi egzotik toprakları hayal edip iç çeker
> Ama New York'ta sonbahar gelmiştir işte
> Bir kez daha yaşamak güzeldir yine de

Kasım ayında New York, gerçekten insanı kendine çeken bir şehirdir. Hava, istikrarlı bir şekilde açıktır. Central Park'taki ağaçlar, altın rengine bürünmeye başlamıştır. Gökyüzü iyice yüksektir. Gökdelenlerin camları, güneşin ışıklarını olabildiğince yansıtırlar. Bir bloktan diğerine hiç durmadan yürüyebilecekmiş gibi hissederim kendimi. Bergdorf Goodman'ın vitrinlerini şık kaşmir paltolar süslemiş, etrafı köşe başlarında pişirilen *pretzel*'lerin kokuları sarmıştır.

Yarış günü New York'un sonbaharını, bu güzel manzarayı seyrederek koşacak, gönlümce tadına varabilecek miyim acaba? Yoksa buna hiç halim olmayacak mı o gün? Elbette bunu koşmadan önce anlayamazdım. İşte, maraton yarışı dedikleri de böyle bir şey.

8

Ölene kadar 18 yaşında

26 Ağustos 2006, Kanagava ilinde sahilde bir şehirde

Şu sıralar triatlon yarışı için antrenmanlara verdim kendimi. Son zamanlarda bir süredir yoğun olarak bisiklet antrenmanı yapıyordum. Oiso şehri sahilinde bulunan Oiso-Hiratsuka Okyanus Bisiklet Yolu adı verilen parkurda (ismi şaşaalı olmasına rağmen, arada bir kesintiye uğrayan, bisiklet sürmenin pek de öyle kolay olduğunu söyleyemeyeceğim bir yol), her gün bir ila iki saat, yandan vuran güçlü rüzgârın eşliğinde nefes nefese bisiklet pedallarını çeviriyorum. Bu sayede şimdilerde baldırımdan belime kadar olan kaslarım gayet sert, gergin hale geldi. Yarış bisikletinde pedala sabitlenmiş ayaklar sayesinde pedalı önce itip sonra kolayca yukarı çekebiliyorum. Bu sayede hızımı artırıyorum. Bacaklarımın bu döngüsel hareketini mümkün olduğunca kesintiye uğratmadan korumaya çalışıyorum. Özellikle uzun rampaları aşabilmek için, bu yukarı çekme hareketi çok önemli hale geliyor. Ancak bu hareket için gerekli olan kaslar, günlük yaşamda neredeyse hiç kullanılmadığından, bisiklet antrenmanını ciddi bir şekilde yapınca kaçınılmaz olarak yoruluyor, sertleşip şişiyor. Sabah saatlerinde bisiklet antrenmanı yapıyor, akşamüzeri koşuyorum. Böylelikle patlayacakmış gibi şişmiş bacaklarımla bile, bir şekilde koşabilmeyi başarmak için antrenman yapıyorum. Elbette öyle aman aman keyifli bir antrenman değil. Fakat şikâyet edemem. Bu, gerçek yarışta da aynen olacak bir şey ne de olsa.

Triatlon yarışlarından önceki birkaç ayla sınırlı tutarak ciddi bir şekilde bisiklet antrenmanı yaparım. Koşmak ve yüzmek bana zaten ters gelen şeyler değil, yarış olmasa bile yaşantımda doğal olarak bir yerleri vardı, ama bisiklet antrenmanı öyle kolayca yapılmıyor. Bisikletle ilgili olarak karamsarlığa kapılma nedenlerimden birisi, bunun aletli bir şey olması. Kask, bisiklet için ayakkabılar ve diğer ıvır zıvır aksesuvar gereklidir. Aletler ve yedek parçalar da mutlaka elden geçirilmelidir. Ancak ben, bu aletlerin elden geçirilmesi konusunda oldum olası beceriksizimdir. Bir de özgürce hız yapabileceğim, nispeten güvenli bir parkur bulup oraya gitmek gerekiyor. Bu yüzden, bisikletin mizacıma uygun olduğunu söyleyemem.

Buna ek olarak korku da var. Doğru düzgün bisiklet sürülebilecek bir parkurun bulunduğu yere kadar şehir yollarından bisikletle geçmek gerekiyor; ama pedallara ayakkabılar sabitlenmiş halde, ince tekerli hassas spor bisikletiyle (zemindeki en küçük farklılık bile fazlasıyla hissediliyor) arabaların arasından geçip giderken yaşanan korku, gerçekten tecrübe etmemiş olan insanların anlayabileceği bir şey değil herhalde. Deneyim sahibi olunca az çok o koşullara alışıyorsunuz. Püf noktalarını da özümsüyorsunuz. Fakat gözlerimin fal taşı gibi açıldığı durumlarla birçok kez karşılaştım, ecel terleri döktüğüm de oldu.

Antrenman sırasında da, hızımı olabildiğince düşürmeden keskin virajlara dalarken kalbim yerinden fırlayacakmış gibi atıyor. Dümdüz giderken vücudumu uygun şekilde eğerek virajı alamazsam ya yuvarlanır ya da çitlere çarparım. Sınırları ucu ucuna kendi deneyimlerimle özümsemekten başka yolu yok. Yokuş aşağı inerken hız artınca, yağmur yağıp yol kayganlaşmışsa eğer, bu da fazlasıyla korkutucu oluyor. Kalabalık yarışlarda yanlış bir hareket bile toplu halde yuvarlanmaya neden olabiliyor.

İşin özü, ben esnek bir insan değilim. Hız müsabakalarını seven bir insan da değilim. Bu yüzden bisiklet yarışlarının bu yönü hoşuma gitmiyor. Triatlonun yüzme, bisiklet ve koşu şeklindeki parkurları içerisinde ne yaparsam yapayım hep bisiklet antrenmanını sonraya bırakıyorum. Bisiklet kısmı, benim doğallıkla becerebildiğim bir dal değil. Bisiklet sonrasında koşu ile o açığı kapatmaya çalışsam da bu, 10 kilometrelik bir koşuda mümkün olmuyor. Bu yüzden şimdi var gücümle bisiklet antrenmanı yapıyorum işte. Bugün 1 Ağustos. Yarış 1 Ekim'de yapılacağından geriye tam iki ay kaldı. Şimdiden antrenman yaparak yarış gününe kadar uygun kasları doğru dürüst geliştirip geliştiremeyeceğim biraz kuşkulu, ama yine de vücudumu bisiklete alıştırmam gerekiyor.

Benim bindiğim bisiklet Panasonic'in titanyumdan yapılma spor bisikleti. Tüy gibi hafif. Bugün itibariyle yedi yıldır aynı bisikleti kullanıyorum. Vites değiştirme hareketi de vücut işlevlerimin bir parçası gibi oldu. Mükemmel bir makine. En azından binen kişiden ziyade, makine daha mükemmel. Oldukça sıkı biniyorum ama, sorun diyebileceğim bir şeyle bir kez bile karşılaşmadım. Bu bisikletle şimdiye kadar dört kez triatlon yarışı deneyimim oldu. Bisikletin gövdesinde *18, Ölene Kadar*" yazıyor. Brian Adams'ın hit şarkısı "Ölene Kadar 18 Yaşında"dan ödünç alınmış. Elbette bir espri bu. Ölene kadar 18 yaşında kalmak için 18 yaşında ölmekten başka yol yoktur.

Bu yıl Japonya'da yaz bir acayip geçti. Temmuz ayı başında bitmesi gereken haziran yağmurları, temmuzun sonuna kadar sürdü. İnsanı bıktıracak kadar uzun süre yağmur yağdı. Hemen her yerde şiddetli yağışlar oldu ve birçok insan öldü. Her şey küresel ısınmaya bağlanıyor. Gerçekten de öyle olabilir. Ya da belki gerçekte hiç de öyle değildir. Öyle olduğunu söyleyenler kadar, öyle olmadığını söyleyen bilimadamları da var. Kanıtlayabildikleri şeyler olduğu gibi, kanıtlayama-

dıkları şeyler de var. Fakat bugün yerkürenin karşı karşıya kaldığı çoğu sorun, az çok küresel ısınmaya bağlanıyor. Tekstil endüstrisinin satışları düşse, sahillere fazla sayıda tomruk vursa, sel baskını olsa, kuraklık meydana gelse, tüketici fiyatları yükselse, sorumluluğun büyük kısmını hep küresel ısınma üstlenmek durumunda kalıyor. Dünyanın ihtiyacı olan da bu işte, adını koyarak, "Senin yüzünden!" diye parmakla gösterebileceği bir kötü kişi.

Her neyse. Nereden kaynaklandığı belli olmayan bir kötülük yüzünden, yağmur sürekli ince ince yağmaya devam etti. Bu yüzden temmuz boyunca neredeyse hiç bisiklet antrenmanı yapamadım. Suç bende değil. Suç o kötülükte. Yine de nihayet şu birkaç gündür havalar iyi gidiyor. Bisikletimi dışarı çıkarabilir hale geldim. Aerodinamik kask ve sporcu güneş gözlüğü takıyor, şişeme su doldurup hızölçerleri yerleştirerek durmaksızın bisiklet sürüyorum.

Müsabakalara yönelik olarak bisiklete binerken öncelikle dikkat edilmesi gereken şey, rüzgârın etkisinden kaçınmak için vücudu mümkün olduğunca öne eğip, yüzünüzü de karşıya çevirmektir. Ne yaparsam yapayım bu duruşu bir türlü içselleştiremiyorum. Fakat gerçekten denediğinizde anlayacaksınızdır, ama bu başını kaldırmış peygamberdevesi duruşuyla bir saatten fazla durmak, alışık olmayan insanlar için imkânsıza yakın bir tekniktir. Zamanla sırtınız ve boyun kaslarınız çığlıklar atmaya başlar. Yorulunca, ne yaparsanız yapın başınız düşer, yüzünüz yere bakmaya başlar. Böyle zamanlarda da sanki bu anı beklermiş gibi tehlike karşınıza çıkıverir.

İlk triatlon yarışım için antrenman yaparken, 100 kilometreye yakın uzun mesafeyi bisikletle almıştım ki metal bir dubaya tam karşıdan olanca hızımla çarptım. Nehir boyunca yürüyüş yapanlar ve bisikletler için özel olarak ayrılmış yola otomobiller ve motosikletlerin girmesini engellemek için dik-

tikleri dubalardan biriydi. Yorgunluktan bitap düşmüştüm, aklım başka bir yere gitmişti ve bir an yüzümü karşıya çevirmeyi ihmal etmiştim. Kafa üstü yola fırlamıştım. Ne oluyor demeye kalmadan vücudum, kelimenin tam anlamıyla havada uçuyordu. Bisikletin ön tekeri, şeklini tamamen kaybedecek ölçüde yamulmuştu. Kask, başımı koruduğundan şanslıydım. Eğer öyle olmasaydı ağır bir şekilde yaralanmış olacaktım. Kolum beton zemine sürtünüp sıyrılmış ve çok acımıştı, ama bu kadarla kalması iyi olmuştu (çevremde çok daha feci durumlarla karşılaşan epeyi insan var).

Böylesi feci durumlarla karşılaşmayagörsün, insan bundan çıkardığı dersi iliğinde, kemiğinde hissediyor. Bir şeyleri ciddi ciddi özümseyebilmek için, çoğu durumda fiziksel acı gerekli oluyor. O günden sonra ne kadar yorulursam yorulayım, yüzümü mutlaka kaldırıp karşıya çevrili vaziyette tutuyorum. Yolun ilerisindeki tek bir şeyi bile kaçırmayacak şekilde dikkat ediyorum. Fakat bu elbette benim zavallı kaslarımı zalimce kullanmama neden oluyor.

Terlemiyorum. Daha doğrusu herhalde terliyorumdur, ama karşıdan gelen rüzgâr güçlü olduğundan bir yandan terlerken bir yandan da kuruyuveriyorum. Daha çok susuzluk çektiğimi söyleyebilirim. Uzun süre su içmezsem hemen bunalıveriyorum. Aşırı su kaybının etkisiyle kafamın içini bir sis kaplayıveriyor. Su şişesi olmadan bisiklet süremem. Seyir halindeyken, bisiklete sabitlediğim şişeyi alıp çabucak içerek tekrar yerine koyuyorum. Bu bir dizi hareketi, otomatik bir şekilde, gözümü ileriden ayırmadan doğru düzgün yapabilmek için prova da yapıyorum.

Tek başına bisiklet antrenmanı yapmak, dürüst olmak gerekirse, çok sıkıntılı. İlk başta bu konuda hiçbir şey anlayamadığımdan bisiklet müsabakaları konusunda bilgili kişilere danışarak, özel koçluk rica ettiğim oldu. Koçumla birlikte bir kamyonete bisikletleri yükleyip bir tatil gününde Oi Rıhtımı'na

gittik. Tatil günlerinde Oi Rıhtımı'na kargo kamyonları gelmediğinden depolar mıntıkasının çevresini dolaşan geniş yol, uygun bir bisiklet parkuru haline geliyor. Oraya çok sayıda bisikletçi toplanıyor. Zamanı ayarlayıp pedal basma sayısını belirleyerek buna uygun olarak bisikleti sürdüm. Uzun mesafe *turing* yapmaya da (kaza yaptığım sefer) birlikte gittik.

Tam maraton öncesinde yaptığım uzun zamanlı, uzun mesafeli koşular da yalnızlık hissi veriyor, ama tek başına sessizce gidona yapışıp pedal çevirip durmak, ondan bir kat daha fazla yalnızlık hissettiren bir iş. Aynı şeyin sonsuz tekrarından ibaret. Rampa, düzlük, iniş, arkadan gelen rüzgâr, karşıdan gelen rüzgâr. Bunlara uygun olarak vites ve açımı değiştirerek, vitesi kontrol edip yükü azaltarak, su içip vites değiştirerek pozisyon almak. Arada sırada bu iş bana titizce geliştirilmiş bir işkence gibi geliyor. Triatloncu Dave Scott, kitabında ilk bisiklet antrenmanını şöyle anlatıyor: "Bunun, insanoğlunun bulduğu sporlar içinde en rahatsız edici spor olduğunu düşünüyorum." Ben de gerçekten öyle düşünmüştüm.

Fakat her ne olursa olsun triatlon öncesindeki birkaç ay, mantıklı olup olmamasını kafama takmaksızın, bu antrenmanı gerçekleştirmem gerekiyor. Brain Adams'ın "Ölene Kadar 18 Yaşında" bestesini, ironik bir şekilde mırıldanarak, bazen dünyaya lanet okuyarak pedallara yükleniyor, önce basıp sonra yukarı çekiyorum. Bu döngünün ritmini, ayaklarımın bellemesini sağlıyorum. Büyük Okyanus'tan çekincesizce esen sıcak rüzgâr, boynumu yalayıp geçiyor.

Harvard Üniversitesi'ndeki sürem haziran sonunda bitti, böylece Cambridge'deki yaşantım da sona erdi (Elveda Sam-Adams fıçı birası ve Dunkin' Donuts). Eşyalarımı toparlayıp temmuz başında Japonya'ya döndüm. Cambridge'de yaşarken tam olarak neler yapmıştım acaba? İtiraf edeyim. Çok sayıda LP plak satın aldım. Boston çevresinde kaliteli ikin-

ci el plakçılar hâlâ fazlasıyla var. Sonra, fırsat buldukça New York ve Main'deki plakçılara gittim. Satın aldıklarımın yüzde 70 kadarı caz, geriye kalanı ise çoğunlukla klasik müzik, bir de az çok *rock*. Ben eski dönemlerin LP plaklarını toplamaya oldukça (hayır, bir hayli) meraklı bir insanım. O kadar çok plağı Japonya'ya göndermek de başlı başına bir işti.

Şu an evimizde kaç tane LP plak olduğunu ben de pek bilemiyorum. Saymaya kalkıştığım olmadığı gibi, tutup da böylesine korkunç bir işe girişmeyi aklımdan hiç geçirmedim. On beş yaşımdan bugüne kadar bir dolu plak satın alıp, bir dolu plağı da elden çıkarttım. Bu devridaim çok sık olduğundan sayı durumuna hâkim olabilmem mümkün değil. Plaklar bir şekilde geliyor, sonra çıkıp gidiyor. Fakat toplam sayı, şüpheye yer bırakmayacak şekilde artmaya devam ediyor. Zaten kaç plağa sahip olduğum o kadar da önemli bir mesele değil. Sayı önemli bir unsur değil. Kaç plağım olduğu sorulduğunda, "Bir hayli çok gibi, fakat henüz yeterli değil" diye yanıtlayabiliyorum ancak.

Scott Fitzgerald'ın *Muhteşem Gatsby* eserindeki karakterlerden, zengin, ünlü polo oyuncusu Thomas Buchanan şöyle diyor: "Şu dünyada ahırını restore ederek garaj haline getirenler çok, ama garajını restore ederek ahır haline getiren bir ben varım." Övünüyor değilim, ama ben de buna benzer bir şey yapıyorum. Yani CD'de olan şarkıların yerine kaliteli LP bulduğum zaman hiç tereddüt etmeden CD'sini satıp LP'sini bırakıyorum. Aynı LP olsa bile, sesi daha güzel, orijinale yakın bir şey bulduğum zaman tereddüt etmeksizin yeni bulduğumla değiştiriyorum. Külfetli bir iş, masrafı da hatırı sayılır ölçüde çok. Dünyadaki insanların çoğu, böylesi şeyler yapan birini "deli" diye nitelendiriyor olabilir.

Önceki yıl (2005 yılında) kasım ayında planladığım gibi New York Şehir Maratonu'nda koştum. Havanın açık olduğu,

insana kendini iyi hissettiren bir sonbahar günüydü. Şu an hayatta olmayan Mel Torme, nereden çıkıp geldiği belli olmadan, grand piyanosu önünde *New York'ta Sonbahar*'ın dizelerini okumaya başlayacakmış hissi veren, öylesine muhteşem bir gündü. Ben, dünyanın her tarafından gelen on binlerce koşucu ile birlikte öğleden önce Staten Adası'ndaki Verranzano Köprüsü'nde start alıp, Brooklyn'den (her zaman burada yazar Mary Morris bekler ve destek olur), Qeens'ten, birçok köprüden ve Harlem'den geçerek, birkaç saat sonra 42 kilometre ileride bulunan Central Park'taki Tavern on the Green yakınlarındaki finiş çizgisine ulaştım.

Sonuç nasıldı? Lafı dolandırmadan söylemem gerekirse, sonuç pek de hoşuma gitmedi. En azından içten içe ümit ettiğim ölçüde değildi. Mümkün olsa, "Ciddi antrenmanlarım sayesinde New York Şehir Maratonu'nda mükemmel bir süre çıkarttım, finiş çizgisini geçişim de çok etkileyiciydi" diyebileceğim güçlü final cümlelerini kitabımın sonuna yazıp, *Rocky* filminin vurucu müziği ile birlikte, hoş akşam güneşi altında sakince yürüyüp gitmek isterdim. Dürüst olmak gerekirse, yarışta gerçekten yaşayıp görene kadar nasıl bir gidişat olacağına dair içten içe bir beklentim de vardı. Bu benim A planımdı. Oldukça hoş bir plan.

Fakat gerçek yaşamda işler hiç de öyle umduğumuz gibi olmuyor. Yaşamımızın bir noktasında net sonuçlar istediğimizde, kapımızı çalan, çoğu durumda elinde kötü haberle bir postacı oluyor. Her zaman diyemem, ama deneyimlerinden yola çıkarak, bunun az çok iç karartıcı bir haber olması durumunun, tersi durumlardan daha çok yaşandığını söyleyebilirim. Postacı, elini hafifçe şapkasına götürür, üzgünmüş gibi bir yüz ifadesi takınır, ama verdiği haberin üzüntüsünü telafi edecek bir şey değildir bu. Fakat bunun sorumlusu postacı değildir. Postacıyı sorumlu tutmamak gerek. Adamın yakasına yapışıp sarsmanın âlemi yok. Zavallı postacı, yalnız-

ca üstlerinden emir aldığı işi düzgünce yerine getirmeye çalışır. Ona bu işi verense, evet, bildiniz, adına realite dediğimiz dostumuz.

İşte bu yüzden bizim için B planı gerekli olur.

Yarış öncesinde kondisyonum mükemmelmiş gibi geliyordu. Yeterince dinlenebilmiştim. Dizimin iç tarafındaki rahatsızlık hissi de yok olmuştu. Bacaklarımda, özellikle baldır kısmında hâlâ biraz yorgunluk hissi vardı, ama dikkate alınacak ölçüde değildi (bana öyle geliyordu). Antrenman programımı eksiksizce tamamlamıştım. Böylesine düzgün bir şekilde antrenman yaparak bir yarışa hazırlanmışlığım herhalde daha önce hiç olmamıştı. Bu yüzden son yıllarda hiç yaşamadığım kadar iyi bir süre çıkaracağım beklentisine (hatta biraz da özgüvene) sahiptim. Geriye, biriken fişleri nakde çevirmekten başka bir şey kalmadı, diyordum.

Start çizgisinde, en iyi süreyi çıkaran kişinin arkasındaydım; tişörtünün üzerinde 3 saat 45 dakika yazıyordu. Böylesi bir süreyi gayet rahat hedefleyebilirdim. Belki de hatam buydu. Şimdi düşünüyorum da, Yarışı 3 saat 55 dakikalık sürede bitirenlerin peşi sıra koşup, bugün daha iyisini yapabilirim diye kendime güvenmiş olsaydım, doğal olarak hedefimi artırmış olurdum belki de. Böylesi sağlıklı bir tavır, benim için gerekliydi sanırım. Fakat o an içimden bir ses başka bir şey diyordu: "O sıcaklarda öylesine canla başla antrenman yapmadın mı? Ona göre bir zamanlamayla koşmazsan anlamı kalmaz. Erkeksin ya. Hadi bakalım" diye kulağıma fısıldıyordu. Okula gidiş yolunda Pinokyo'yu kandırmak için seslenen kurnaz kedi ve tilki gibi. Dahası, 3 saat 45 dakika dediğiniz, çok kısa zaman öncesine kadar benim için normal (son derece sıradan) bir süreydi.

Yaklaşık 25 kilometre kadar o en iyi süreyi çıkartanla birlikte gidebildim, ama daha fazlası imkânsızdı. Kabul etmek

içime oturdu, ama bacaklarım gitgide hareket edemez hale geldi. Sonrasında tempom iyice düşüverdi. 3 saat 50 dakikalık süre çıkartan koşucu tarafından geçildim. 3 saat 55 dakikalık süre çıkartan tarafından da geçildim. Olabilecek en kötü durumdu. Fakat 4 saat çıkaranlar tarafından geçilemezdim. Madison Caddesi Köprüsü'nü geçince Uptown'dan Central Park'a yönelen geniş, düz caddeye girdikten sonra, biraz keyfim yerine geldi. Bu gidişle bir şekilde kondisyonumu düzeltebilirim herhalde, şeklinde zayıf bir beklenti oluştu içimde, ama bu beklenti de nasıl olduysa, parka girip de şu büklüm büklüm yokuşa vurduğum sıralarda sağ ayağımın baldırına aniden kramp girivermesi ile sona erdi. Oracıkta kalakalmama neden olacak ölçüde feci değildi, ama kaslarımın sancısı yüzünden, yürüme hızına yakın bir hızdan öteye geçemedim. Etraftaki seyirciler, "Haydi, haydi!" diye destek oluyor, ben de tüm yüreğimle koşmayı sürdürmek istiyordum, ama bacaklarım doğru düzgün hareket etmiyordu.

İşte böylelikle bu kez çok az bir farkla 4 saatin altına inmeyi başaramadım. Elbette sonuçtan hoşnut kalmayarak da olsa koşuyu tamamladığımdan, üst üste tam maraton tamamlama rekorumu (24 kez) ayakta tutabildim. En alt sınırımı aşabilmiştim. Yine de, titiz planlarla kendimi vererek antrenman yaptığım halde bu sonuç karşısında, içimden söküp atamadığım hayıflanma duygusu öylece kaldı. Sanki kara bir bulut parçası, midemin içine oturuvermiş gibi. Bir türlü kabullenemiyordum. O kadar çabaladığım halde ne diye kramp girmek zorundaydı ki? Tüm çabalar adil bir şekilde karşılığını bulmalıdır, gibi bir laf etmek niyetinde değilim ama, eğer gökyüzünde Tanrı dediğimiz şey varsa, bunun işaretini azıcık da olsa gösterse olmaz mı? Ona göre bir merhamet olsa, fena mı olur?

Yaklaşık altı ay sonra, Nisan 2006'da Boston Maratonu'nda koştum. Ben prensip olarak tam maraton koşmayı yılda bir

kezle sınırlı tutuyorum, ama New York'taki sonucu bir türlü kabullenemediğimden bir kez daha koşmak istedim. Fakat bu sefer planlı bir şekilde antrenmanlarımı azalttım. New York'ta o kadar titizlikle antrenman yapıp, düşündüğüm gibi bir sonuç çıkaramamıştım. Belki de aşırı antrenman yüzünden olmuştu. O yüzden bu kez özel bir antrenman mönüsü oluşturmaksızın, normaldeki koşma miktarımı keyfime göre artırmakla yetinip, aklıma kötü şeyler getirmeksizin, elimden geleni yapmayı düşündüm. "Hıh. Altı üstü bir maraton işte" diyebilecek kadar serinkanlı bir tavırla. Böyle yapmaya ve nasıl bir sonuç çıkacağını görmeye kararlıydım.

İşte böylece Boston'da koştum. Boston Maratonu'nda yedinci kez koşuyordum. Bu yüzden parkur ana hatlarıyla kafama kazınmıştı. Yokuşların sayısını, dönemeçlerin vaziyetini tek tek anımsıyordum. Nasıl koşulması gerektiğini de ana hatlarıyla biliyordum. Elbette, nasıl koşulacağını bilmem mükemmelen koşabileceğim anlamına gelmez.

E peki, sonuç nasıldı, diyeceksiniz.

Süre açısından, New York'takinden neredeyse hiç farkı yoktu. Bu sefer New York deneyiminden ders çıkartarak, ilk yarıda olabildiğince kendimi frenledim. Temponu koruyarak, gücümden tasarruf ederek koştum. Etraftaki manzarayı gönlüme göre seyrederek, rahat bir ruh haliyle parkurda ilerledim. "Tamam işte. Buradan itibaren tempoyu artırayım" diyebileceğim noktanın gelmesini bekledim. Fakat o nokta hiç gelmedi. 30. kilometreden 35. kilometreye kadar, bilinen adıyla Kalp Patlatan Tepesi'nin geçildiği civara kadar kondisyonum yerindeydi. Hiç sorun yoktu. Kalp Patlatan Tepesi yokuşunda beni bekleyerek destek olan dostlarım, tanıdıklarım da, "Haruki, gayet iyi görünüyordun" dediler sonradan. Neşeyle gülümseyerek onlara el sallamış, yokuşu tırmanmıştım. O tempoyla koşacak olursam, son kısımlarda temponu artırarak biraz daha iyi bir süre çıkarabileceğimi de düşün-

düm. Ancak Cleveland Circle'ı geçip de şehir içine girdiğim sıralarda aniden bacaklarım ağırlaşıverdi. Üzerime beklenmedik biçimde bir bitkinlik çöküverdi. Kramp falan girmedi ama Boston Üniversitesi Köprüsü'nü geçtikten sonra finiş çizgisine kadarki son birkaç kilometreyi, neredeyse paçavraya dönmüş halde koşabildim ancak. Hiç de öyle tempo artırabilecek durumda değildim.

Elbette yarışı tamamlamayı başardım. Hafif bulutlu gökyüzünün altında 42.195 kilometreyi durmaksızın koşup, Prudential Center önünde kurulan finiş çizgisini, sorunsuzca geçebildim. Soğuktan koruyan gümüş renkli örtüye sarınıp, gönüllü kadınların madalyamı boynuma takmasına izin verdim. "Ohh. Artık daha fazla koşmama gerek yok" diye düşünerek her zamanki rahatlık hissi içimi kapladı. Maraton yarışını tamamlamak, ne zaman olursa olsun muhteşem bir deneyim ve güzel bir başarı. Yine de süre açısından tatmin edici bir sonuç değildi. Yarış sonrasında Sam-Adams fıçı birasını gönlümce içmek her zamanki keyfimdir, ama bu sefer bu da içimden gelmedi. Sanki vücudum iç organlarına kadar gücünü tüketmişti.

"Ne oldu sana böyle?" diye sordu finiş çizgisinde bekleyen karım, başını yana eğerek. "Kondisyonunun o kadar geriledi̇ğini sanmıyorum. Çok da iyi antrenman yapmıştın oysa."

Neden olduğunu ben de bilemiyorum. Belki de sadece yaşlanmamdan kaynaklanıyordu bu. Hatta başka bir sebep de aranabilir. Dikkatsizce gözden kaçırdığım çok önemli bir şey de olabilir. Her neyse, şu an için "belki de" diyerek konuyu kapatabilirim. Kendi halinde akan bir suyun çölde sessiz sedasız emilip gitmesi gibi.

Yalnız, kendimden oldukça emin bir şekilde bir tek şunu söyleyebilirim: Evet, bu sefer doğru düzgün koşabildim duygusuna tekrar kavuşana kadar, bundan sonra da bıkıp usanmadan tam maraton yarışlarına katılmaya niyetliyim. Vücu-

dum izin verdiği müddetçe, yalpalaya yalpalaya olsa da, çevremdeki insanlar, "Murakami Bey, yavaş yavaş koşmayı bıraksan iyi olmaz mı? Artık yaşın da geldi" diye uyarsalar da, tüm bunlara aldırış etmeksizin koşmayı sürdürürüm herhalde. İsterse zamanlamam daha da düşsün, tam maratonu tamamlamak için şimdiye kadar olduğuyla aynı şekilde, bazen şimdiye kadar olduğundan daha fazla çabalamayı sürdüreceğim mutlaka. Evet, kim ne derse desin, bu benim doğam. Akrebin sokması gibi. Ağustosböceğinin ağaca tutunup kalması gibi. Kurbağanın doğduğu nehire dönmesi gibi. Ördek çiftlerinin birbirini arzulaması gibi.

Bu, benim için, dahası bu kitap için bir sonuç cümlesi olabilir belki de. *Rocky* filminin müziği hiçbir yerden duyulmuyor. Yüzümü çevirip ona doğru ilerlemem gereken akşam güneşi hiçbir yerde görünmüyor. Yağmurlu havalarda giyilen spor ayakkabısı gibi sade bir sonuç. Buna insanlar hayal kırıklığı final diyebilirler. Bir Hollywood yönetmeni bundan bir film yapacak olsa, senaryonun son sayfasına şöyle bir göz atması senaryoyu köşeye atmasına yeterli olacaktır mutlaka. Fakat neticede böylesi bir sonucun bana uygun olacağı hissini taşımıyor da değilim. Zaten birileri rica etti diye koşup duruyor değilim ya. Birileri, roman yazarı ol, dedi diye roman yazmaya başlamamış olduğum gibi. Bir gün aniden kendi isteğimle roman yazmaya başladım. Sonra bir gün aniden kendi isteğimle yollarda koşmaya başladım. Hiçbir şeye bağlı kalmaksızın, yalnızca istediğimi kendi yapmak istediğim şekilde yaptım. İsterse insanlar beni durdurmaya kalksın, kötü eleştiriler yapsın; kendi tarzımı değiştirmedim. Böyle bir insanın başkaları istedi diye kendini değiştirmesi mümkün olabilir mi?

Gökyüzüne bakıyorum. Orada şefkatin kırıntılarına benzer bir şeyler görebilir miyim acaba? Hayır, göremiyorum. Büyük Okyanus üzerinde asılı gibi duran şekilsiz bulutlar

görünüyor yalnızca. O bulutlar bana hiçbir şey söylemiyor. Bulutlar her zaman sessizdir. Benim gökyüzüne bakmamam gerekir belki de. Bakışlarımı yöneltmem gereken yer, olasılıkla kendi içim. Kendi içime bakıyorum. Derin bir kuyunun dibine bakarmış gibi. Orada şefkati görebilir miyim acaba? Hayır, göremiyorum. Orada görebildiğim, benim şu her zamanki doğamdan başka bir şey değil. Kendime özgü, inatçı, uyumlu olmaktan uzak, sık sık kafasına göre hareket eden, yine de sürekli kendinden kuşku duyan, sıkıntıyla karşılaşsa bile orada gülünebilecek, hatta gülünçlüğe yakın bir şeyleri bulmaya çalışan bir doğam var. Bu doğamı eski bir Boston çanta gibi taşıyarak uzun bir yol aldım. Hoşuma gittiği için taşımış değilim. İçindekilere oranla aşırı ağır, görünüşü de iç açıcı değil. Yer yer aşınmalar da görülüyor. Ama taşıyabileceğim başka bir şey yoktu, yapabileceğim başka şey de yoktu, bu yüzden taşıdım işte. Fakat artık onu taşımaya alıştığımı da söyleyebilirim.

İşte böyle. Şu an için 1 Ekim'de Niigata ili bölgesinde gerçekleşecek olan Murakami Triatlon Yarışması için her gün antrenman yapıyorum. Başka bir deyişle, eski çantayı taşımaya devam ediyorum. Olasılıkla yeni düş kırıklıklarına doğru. Süsten uzak, suskun bir olgunluğa, daha dürüst olmam gerekirse belki çıkmaz bir sokağa doğru.

9

En azından sonuna kadar yürümedi

1 Ekim 2006, Niigata ili Murakami şehri

Yanılmıyorsam 16 yaşındaydım. Evdekilerin olmadığı bir zamanı kollayarak büyük aynamızın önünde soyunup, kendi vücudumu inceden inceye seyretmiştim. Sonra vücudumdaki kusurlu bulduğum, en azından bana öyle gelen yerlerin tek tek listesini çıkartmıştım. Sözgelimi, kaşlarımın fazlasıyla kalın olduğu, el tırnaklarımın şekilsiz olduğu gibi. Belleğimde listenin tamamının 27 kaleme ulaştığı kalmış. 27 kusur bulduktan sonra takdir edersiniz ki bıkmış ve incelemeyi bırakmıştım. Sonra şöyle düşünmüştüm: Sırf vücudumun gözle görülebilen kısımlarını ele aldığım halde böylesine çok kusur buluyorsam; bunun dışında kalan alanlara, sözgelimi karakter, beyin, hareket yeteneği gibi alanlara girişecek olursam, işte o zaman bu işin sonu kesinlikle gelmez, diye.

Elbette 16 yaş, muhtemelen herkesin bildiği gibi, ziyadesiyle can sıkıcı bir yaştır. Ayrıntı sayılacak şeyler tek tek kafanıza takılır. Kendi bulunduğunuz konumu nesnel olarak kavrayamaz, hiçbir anlamı olmayan şeylerde ustalaşır, kompleks sahibi oluverirsiniz. Yaşlandıkça birçok deneme yanılma sonrasında biriktirmeniz gereken şeyleri biriktirir, atmanız gereken şeyleri atarsınız. Eksiklikler ve yetersizlikleri sayacak olursam sonu gelmez. Yine de iyi yanlarınız biraz olsun vardır mutlaka. Yalnızca elimdekilerle bir şekilde yaşamımı sürdürmeliyim, bilincine (idrakına) ulaşırsınız.

Fakat aynanın önünde soyunup kendi vücudumun eksikliklerini sıraladığım o zavallılık duygusuna ilişkin hatıram, içimde şu an bile aynı şekilde varlığını koruyor. Ödünç aldığım şeyler fazlasıyla çok, ödünç verdiğim doğru dürüst bir şey ise yok. Ben işte böylesine zavallı, tezatlara boğulmuş bir alacak verecek tablosu gibiyim.

Şimdi, aradan kırk yılı aşkın bir zaman geçmiş durumda; siyah yüzücü giysileri içinde, sporcu tipi güneş gözlüğümü başımın üzerine kaldırmış, sahilde triatlon yarışının başlangıcını, sanki oraya ait değilmiş gibi beklerken, o sıralarda yaşadıklarıma ait anılarım bir an kafamda canlanıverdi. Bir kez daha kendim dediğim kabın, ne ölçüde zavallı, kusurlu bir şey olduğunu düşündüm. Yetersizlik ve kusurlarla dolu, çirkin bir şey olduğunu. Şu an ne yaparsam yapayım boş, gibi bir hisse kapılıyorum. Şimdi 1,5 kilometre yüzeceğim, 40 kilometreyi bisikletle aşacağım, 10 kilometre koşacağım. Bunları yapınca ne olacak ki? Dibinde küçük bir delik açılmış eski bir tencereyi canla başla suyla doldurmaya çalışmaktan ne farkı ki var ki bunun?

Neyse, en azından hava çok hoş. Triatlon için mükemmel bir gün. Rüzgâr yok, denizde tek bir dalga görünmüyor. Büyük Okyanus'un suları kıyıyı okşuyor, güneş ise yumuşak ışınlarını yeryüzüne yolluyor. Hava sıcaklığı 23 derece civarında. Su sıcaklığına da diyecek yok. Niigata ili Murakami şehrindeki triatlon yarışına dördüncü katılışım bu ama önceki seferlerde çoğunlukla feci bir kondisyonda oluyordum. Bir seferinde deniz aşırı hırçındı (sonbaharda Japon Denizi'nin bir anı bir anını tutmaz). Yüzme yerine sahil koşusu yapmak zorunda kalmıştım. Şimdiye kadar, ince ince yağan soğuk sonbahar yağmuruna maruz kalmak, dalgalar irileştiğinde serbest yüzme soluklanmasını doğru düzgün yapamamak, bisikletin pedallarını soğuktan titreyerek çevirmek gibi

çok feci durumlarla karşılaştım. Her şeye rağmen Tokyo'dan buraya 350 kilometreden fazla bir yolu aşarak gelmiştim. Niigata'ya gelirken zihnimde en kötü hava koşullarını canlandırdım. Nasıl olsa doğru düzgün bir hava olmaz diyerek bunu göze almıştım. Bu benim için, hayalimde canlandırma antrenmanı gibi bir şey. Dolayısıyla, böyle sakin, dingin bir denizi görünce, nedense aldatılmış gibi bir hisse kapıldım. Hayır, hayır. Bu denize kolay kolay güvenilebileceğini sanmıyorum. Bu yalnızca kandırmaca. Aslında, hayal bile edilemeyecek feci tuzaklar beni bekliyor olabilir. Denizde zehirli iğneleri olan kötü niyetli denizanaları toplanmış olabilir. Kış uykusuna yatmadan hemen önce, karnı acıkmış ayılar, bisiklete aniden saldırabilir. Koşarken başıma yıldırım düşebilir. Bir eşekarısı sürüsü nedensizce kızıp bana saldırabilir. Finiş çizgisinde beklemesi gereken karım, benimle ilgili çok rahatsız edici bir gerçeği (birkaç tane olduğunu sanıyorum) keşfetmiş olabilir. Neyle karşılaşacağımı bilemiyorum. İşte bu yüzden Uluslararası Murakami Triatlon Yarışması hakkında son derece kuşkuluyum.

Fakat şu an için nereden bakılırsa bakılsın iyi bir hava var. Güneşe karşı durunca, siyah yüzücü giysilerim iyice ısınıverdi.

Çevremde benimle aynı kıyafetlere sahip insanlar, aynı şekilde yerlerinde duramıyor, kumsal üzerinde yarışın başlamasını bekliyorlar. Tuhaf olmasına tuhaf bir manzara. Doğanın geçici bir hamlesiyle sığlığa vurup öylece kalmış, dalgaların yeniden yükselmesini bekleyen, suda yaşayan zavallı canlılar gibi görünmüyor da değiliz. Diğer herkes, benden biraz daha olumlu düşüncelere dalmış gibi duruyor. Fakat yalnızca öyle görünüyorlardır belki de. Her halükârda gereksiz şeyleri kafama takmamaya çalışıyorum. *Buraya kadar geldim ya. Geriye, var gücümle yarışmak kalıyor. Yaklaşık üç saat hiçbir şey düşünmeden yüzüp, yalnızca bisikletimin pedallarını çe-*

virip, koşmaktan başka bir şey yapmama gerek yok.

Şu yarış bir an önce başlasa. Saatime göz atıyorum. Fakat az önce baktığım andan bu yana zaman sadece azıcık ilerlemiş. Yarış bir başlayıverse gereksiz şeyleri düşünecek vakit de (herhalde) kalmayacak, ama...

Uzunlu kısalı altıncı triatlon yarışım bu benim. Fakat 2000 yılından 2004 yılına kadar dört yıl boyunca triatlondan uzak kaldım. Nasıl oldu da böyle bir boşluk meydana geldi derseniz; 2000 yılındaki Murakami Triatlon Yarışması esnasında aniden yüzemez hale geldim de onun için. O gün yarışı terk etmekten başka çarem kalmamıştı. Bunun neden olduğu şoku atlatıp kendimi toparlamam için zaman gerekti. Niye yüzemez hale geldiğimi, bunun nedenini bir türlü anlayamadım. Bir sürü neden düşündüm. Kendime güvenimi yitirdim. Ne tür bir yarış olursa olsun yarıda bırakmak, kendimi bildim bileli ilk kez yaşadığım bir şeydi.

Aniden yüzemez hale geldim, diye yazdım ama, daha net söylemek gerekirse, triatlonun yüzme etabında ilk kez tökezlemiyordum. Ben havuzda olsun, denizde olsun nispeten uzun mesafeleri rahatça serbest yüzme stiliyle yüzebilirim. 1.500 metreyi, normalde 33 dakikalık bir sürede yüzüyorum. Pek öyle hızlı değil, ama yarış için yeterli diyebileceğim bir tempoyla. Denize yakın bir yerde büyüdüğümden denizde yüzmeye de alışkınım. Hep havuzda antrenman yapan insanların denizde zor yüzdükleri, hatta korkuya kapıldıkları sık sık olur, ama ben öyle değilim. Aksine denizde yüzmek gençlik hissi veriyor, suyun kaldırma gücü ölçüsünde daha rahat yüzülüyor.

Ancak iş gerçek yarışa gelince, nedense doğru düzgün yüzemiyorum. Hawaii (Oahu Adası) Tinman Yarışı'na katıldığımda da serbest yüzmeyi beceremedim. Denize girip, hadi bakalım yüzmeye başlıyoruz, dediğimde aniden soluk ala-

maz hale geliverdim. Her zamanki gibi başım yukarıda nefes almaya çalışsam da nedense ritmi tutturamadım. Soluklarım düşündüğüm gibi düzenli değildi. Korku vücuduma egemen oldu. Kaslarım büzüştü kaldı. Anlamadığım bir şekilde kalbim yerinden çıkacakmış gibi atmaya başladı. Ellerim ve ayaklarım, beni dinlemez oldu. Yüzümü suya sokamıyordum. Bilinen adıyla panik durumundaydım.

Tinman Yarışı yüzme etabı, normalden daha kısadır. Ancak 800 metredir. Bu yüzden serbestten vazgeçip, kurbağalama yüzmeye geçerek bir şekilde üstesinden gelebildim. Ancak yüzme etabının 1.500 metre olduğu normal yarışlarda kurbağalama stiliyle işin üstesinden gelebilmem mümkün değil. Serbest stil ile karşılaştırıldığında fazla zaman alıyor. Uzun süre devam edince ayaklarım yoruluyor. Bu yüzden 2000 yılındaki Murakami Triatlon Yarışması'nda, ağlayacak gibi olsam da, yarışı yarıda bırakmak zorunda kaldım.

Yarıştan çekilip kumsala çıkıp öylece kalakalmak fazlasıyla içime oturduğundan, deneme amaçlı olarak bir kez daha aynı parkuru yüzmeye çalıştım. Elbette diğer sporcular çoktan denizden çıkmış, bisiklet etabına geçmiş, gözden kaybolmuşlardı bile. Kimsenin olmadığı denizde tek başıma yüzdüm ben de işte. Bir de baktım ki serbest stilde rahatça, sıkıntı çekmeksizin yüzebiliyorum. Rahatlıkla nefes alıp verebiliyordum, vücudum da sorunsuzca hareket ediyordu. Nasıl olmuştu da gerçek yarışta aynı şeyi yapamamıştım acaba?

İlk kez triatlona katıldığımda başlangıç çizgisi denizin içindeydi. Akışkan bir çizgi. Yani suyun içinde bir sıra halinde dizilerek yarışa başlanıyordu. O gün birçok kez, yakınımdaki insanların böğrüme attığı güçlü tekmelere maruz kaldım. Müsabaka olduğuna göre yapacak bir şey yoktu. Herkes başkalarının önüne geçmeye çalışıyordu ve en kısa parkuru yakalama peşindeydi. Yüzerken dirsek darbesi yemek,

tekmelenmek, bu yüzden su yutmak, başından kaskın sıyrılması... Bunlar çok sıradan şeylerdi. Fakat benim durumumda, ilk yarışımın başlangıç aşamasında yediğim sert bir tekmenin şoku yüzünden yüzme dengem bozuluvermişti belki de. Başlangıçtaki o anım yeniden canlanıyor olabilirdi. Belki de, yarışta zihinsel unsurlar çok etkili olduğundan dengem bozulmuştu. Bunun oldukça güçlü bir olasılık olduğu düşünülebilir.

Bir diğer olasılık da şuydu; benim yüzme stilimin kendisinde bazı sorunlar vardı belki de. Nihayetinde kendine özgü bir serbest stilim vardı ve uzman bir koçtan eğitim falan da almamıştım hiç. Pek rahatsızlık hissetmeden uzun süre yüzebilirim, ama zorlamasız, güzel bir stilim olduğunu söyleyemem. Hangisi derseniz, güce dayanarak yüzen tiplerdenim. Eğer ciddi bir şekilde triatlon yarışlarına katılacaksam, bir gün yüzme şeklimi sil baştan oluşturmam gerekir, diye çok önceden beri düşünüyordum. Bu durumda altta yatan zihinsel nedenleri de araştırarak serbest stil tarzımın çözümlenmesi pek kötü olmazdı. Teknik eksikliklerin peşine düşecek olursam, bununla beraber başka sorunlar da netleşebilirdi.

İşte böyle. Bu durum, triatlon yarışlarına dört yıllık bir ara vermeme neden oldu. O süre zarfında her zaman olduğu gibi uzun mesafe koşup, yılda bir kez maraton yarışlarına katıldım. Fakat dürüst olmak gerekirse, bir türlü içime sinmiyordu. Elbette triatlondaki başarısızlığım kafama takılıp durduğu için. Bir gün mutlaka acısını çıkarmalıyım, diye düşündüm durdum. Böyle durumlarda nispeten saplantılı bir karaktere sahibim. Yapamadığım bir şeyler olduğunda, bunu başarana kadar inat ederim. İçim içimi yer.

Tarzımı geliştirebilmek için çok sayıda yüzme koçuyla çalıştım, ama bir türlü, işte bu, diyebileceğim biriyle karşıla-

şamadım. Dünyada ustalıkla yüzebilen çok kişi vardır, ama yüzme yöntemini ustalıkla anlatabilen kişi sayısı pek fazla değildir. Bunu hislerime dayanarak söylüyorum. Roman yazma yöntemini öğretmek de zordur, ama (en azından benim böyle bir şey yapabilmem mümkün değil) yüzme yöntemini öğretmek de bundan aşağı kalmayacak ölçüde zor gibi. Hayır, hiç de öyle yüzmeyle ya da romanla sınırlı bir durum değil. Belirli bir şeyi, belirli bir yöntemle, belirli sözcükleri kullanarak öğreten öğretmenler olsa bile, karşısındakine bakıp karşısındakinin yeteneklerine ve eğilimlerine uygun olarak kendi sözcüklerini kullanarak bir şeyleri öğretebilecek kişi sayısı azdır. Azdır yerine neredeyse hiç yoktur, desem daha doğru olur belki de.

İlk iki yıl koç aramakla boşu boşuna geçti. Hangi antrenörle çalışmaya başlasam, hemen stilimle uğraşmaya başladı. Bu yüzden de yüzme tarzım iyice bozuldu. Hatta neredeyse yüzemez hale geldim. Elbette kendime güvenimi de yitirerek. Hiç de öyle yarışa çıkabilecek durumda değildim.

Benim tarzımın iyileştirilmesi imkânsız herhalde dediğim, tam vazgeçtiğim sırada doğru kişi karşıma çıktı. Antrenörü bulup getiren, karımdı. Kendisi oldum olası hiç yüzmezdi, ama devam ettiği spor salonunda genç bir kadın vardı, yüzme antrenörü sayesinde, sanki bambaşka biri olmuş gibi çok güzel yüzebilir hale gelmişti. O sırada karım, "Bu hocayla çalışmayı denesene" diye önerdi.

Antrenör, benim yüzme şeklime şöyle bir baktıktan sonra hangi amaçla yüzmek istediğimi sordu. "Triatlona katılmak istiyorum" dedim. "Öyleyse denizde serbest stille uzun mesafe yüzebilmeniz yeterli. Öyle değil mi?" diye sordu kadın. "Evet, öyle. Kısa mesafe hızı gerekli değil" dedim. "Anlaşıldı. Amaç belli olduktan sonra işler kolaylaşır."

İşte böyle bire bir derslerle yüzme tarzımı geliştirmeye başladım. Doğru ifade edebildim mi acaba? Benim o ana ka-

darki yüzme şeklimi tümden reddederek, üzerinde hiçbir şey olmayan çorak topraklarda yeni bir bina inşa etmeye başlamış değildik. Düşünüyorum da, hoca açısından bakıldığında, biraz yüzebilen bir insanın yüzme şeklini değiştirmeye çalışmak, hiç yüzme bilmeyen, boş bir sayfaya benzeyen bir insana yüzme öğretmekten çok daha zor olsa gerek. İnsanın alıştığı yanlış yüzme şeklini belleğinden silmek kolay değil ne de olsa. Bu yüzden kadın, beni zora koşup yüzme tarzımı sil baştan değiştirmeye kalkmak yerine, vücudumun ayrıntı denilebilecek hareketlerini, tek tek zamana yayarak düzeltti.

Bu kadının öğretme tarzının özelliği, en baştan itibaren ders kitabına bağlı kalıp nizami biçimde öğretmeye kalkmamış olmasıydı. Sözgelimi, doğru dönüş tekniğini öğretebilmek için önce vücudu döndürmeyi gerektirmeyen yüzmeden başladı. Yani kendi kendine serbest stil öğrenen birinde, vücudunu döndürmek konusunda aşırıya kaçma eğilimi vardır. Bu tutumdan dolayı da suyun direnci artar, yüzme hızı düşer. Enerji de boşa harcanır. Bu yüzden önce vücudu döndürmeden düz bir tahta gibi yüzebilmeyi öğretti. Yani yüzmenin ders kitabının tamamen tersine bir şey öğretiyordu. Söylemeye gerek yok ki, öylesi bir tarzla yüzecek olursanız doğru düzgün yüzemezsiniz. Kendimi feci halde beceriksiz bir yüzücü haline gelmiş gibi hissettim. Yine de söylendiği gibi inatla antrenmanları yapınca, bu mantığa uymayan, hoş olmayan bir yüzme biçimiyle bile bir şekilde yüzebilir hale geldim.

Bunun üzerine kadın yavaş yavaş vücudu döndürme hareketini ekletmeye başladı. Azar azar. "Bu da işte vücudu döndürme antrenmanıdır" gibi sözler etmeksizin bana özel vücut hareket ettirme yöntemini öğretti yalnızca. Öğretilen kişi, bu pratiğin somut amacını anlayamaz. Yalnızca söylendiği şekilde vücudunun o kısmını acemice oynatır. Omuz çevirmek gerekiyorsa omzunu çevirir. Bunu bıkıncaya kadar

tekrarlar durur. Bir günün sırf omuz çevirme çalışması ile geçtiği de oldu. Bu, bir hayli yorucu oluyor, boşa zaman harcanmış hissi veriyordu. Fakat sonradan dönüp baktığımda, "Aa. Öyle mi? Demek bunun içindi" diye anlayabiliyordum. Parçalar tamamen yerine oturup da manzaranın bütünü görünür hale gelince, ancak işte o an ilk kez bağımsız parçaların işlevi anlaşılır. Gecenin sona erip gökyüzünün aydınlanmasıyla, o ana kadar sadece hayal meyal görülen evlerin çatılarının şekli ve renklerinin net bir şekilde ortaya çıkışı gibi.

Bu, bateri antrenmanına benzetilebilir. Günlerce bas ve davul tarzını yapar durursunuz. Günlerce zil provası yaparsınız. Günlerce yalnızca tam tam... Monoton ve sıkıcıdır. Fakat bunlar bir bütün haline geldiğinde, başlı başına bir ritim makinesi ortaya çıkar. Oraya ulaşabilmek için inatla, çetin mücadelelerle ve sabırla, bağımsız parçaların vidaları sıkılır. Elbette zaman alır. Fakat bazı durumlarda zamana yaymak en kısa yoldur. Böylelikle yeniden yapılandırmaya giriştikten bir buçuk yıl sonra, öncesine oranla çok daha güzel bir şekilde, nispeten kendimi zorlamadan uzun mesafe yüzebilir hale geldim.

Tüm bunlardan sonra yüzme antrenmanı yaparken anladığım bir şey var. Benim esas yarış esnasında serbest stile özgü soluk alıp verişini doğru düzgün yapamamış olmam, aslında fazla soluklanmamdan kaynaklanıyordu. Havuzda yüzerken tamamen aynı belirtiler ortaya çıktı ve orada farkına vardım. Başlangıç öncesinde derin derin ve hızlı nefesler almıştım. Olasılıkla yarış öncesi heyecandan kaynaklanıyordu bu. Ciğerlerim aniden ve aşırı bir şekilde oksijenle dolmuştu. O yüzden yüzmeye başladığımda nefes nefese kalmıştım, soluk alıp veriş ritmim de dengesini yitirmişti.

Somut neden diyebileceğimiz şey açığa çıkınca, içim oldukça rahatlamıştı. En azından sık nefesler almayacak şekilde

dikkatli olmam yeterliydi. Yarış başlamadan önce denize girerek yüzme provası yapıp, vücudumu ve ruhumu denizde yüzmeye alıştırmam gerekirdi. Hızlı ve sık soluklanma durumuna düşmemek için sakince soluk alıp vererek, ciğerlerimi aşırı oksijenle doldurmamak için avuç içimle ağzımı kapatarak soluk aldım. Artık sorun yok. Yüzme tarzımı değiştirdim. Öncesiyle tamamen farklı, dedim kendi kendime.

Sonunda 2004 yılındaki Murakami Triatlon Yarışması'na dört yıldan sonra tekrar katıldım. Nihayet yarış vakti geldi. Düdük sesiyle herkes bir anda yüzmeye başladı. Birileri böğrümü tekmeledi. Şaşkınlıktan gözlerim fal taşı gibi açıldı. Yine başarısız olabileceğime dair bir anlık bir korkuya kapıldım. Biraz su yuttum. Acaba önce biraz kurbağalama mı yüzsem acaba? Fakat hemen kendimi toparladım. Hayır, buna gerek yok. Mutlaka yolunda gidecek. Soluk alıp verişimi düzenledim. Bir kez daha serbest stil hareketlerine başladım. Kendimi soluk almaya değil soluğumu suyun içinde boşaltmaya odakladım. O özlem duyduğum su kabarcıklarının sesleri kulağıma geliyordu. Evet, işte böyle. Artık vücudumun düzgün bir şekilde dalgalara bindiğini hissedebiliyordum.

İşte bu şekilde, yüzmeye başladığım sıradaki paniği bastırdım. Triatlonu tamamlamayı başardım. Uzun bir ara vermiş ve bisiklet antrenmanlarına zamanım yetmemişti. Sonuç da pek iç açıcı değildi. Fakat yarışı yarıda terk etme utancını geçmişte bırakmak, birinci hedefimdi. Bu hedefi gerçekleştirmiş oldum. İlk duygum, rahatlama hissiydi.

Aşırı soluk alıp verme sorununu aşmakta, sahip olduğum inatçı karakterin etkisi büyük. Bu sayede hiç bilmediğim asabi bir tarafım olduğunu da anlamış oldum, dedim kendi kendime. Başlangıç öncesinde sinirlerimin o kadar gerildiğini hiç anlamamıştım. Fakat son derece gergindim. Herkesin olacağı gibi. Kaç yaşına gelirsem geleyim, yaşadığım müddet-

çe, kendim dediğim insanla ilgili yeni keşiflerim oluyor işte. İnsan aynanın karşısında ne kadar uzun süre çırılçıplak dursa da, kendi içini aynaya yansıtamaz.

2006 senesi 1 Ekim günü. Sonbahar, bulutsuz bir pazar günü. Sabah 9:30'da, işte yeniden Niigata ili, Murakami şehrindeki sahil şeridinde durmuş, yarışın başlamasını bekliyordum. Bir parça gergin olmakla birlikte, hızlı soluklanma hatasına düşmemek için yeterince dikkat ederek. Tedbir amaçlı olarak bir kez daha ekipmanımı kontrol ettim. Bilgisayar kontrolü için sayaç bileklik sağlamca takılıydı. Sudan çıktıktan sonra yüzme giysilerimi çabucak çıkarabilmek için vücuduma vazelin sürdüm. Esneme hareketlerini de özenle yaptım. Gerektiği kadar su içtim, tuvalete de gittim. Geriye yapmam gereken bir şey kalmamıştı sanırım.

Bu yarışmaya birkaç sefer katıldığımdan, yarışmacılar arasında sima olarak tanıdığım kişiler de vardı. Onlarla zamanın gelmesini beklerken tokalaştık, şuradan buradan konuştuk. Ben insanlarla iletişimi iyi olan birisi değilim, ama triatlon sporcularıyla rahat ve doğal konuşmalar yapabiliyorum. Biz, toplumdaki sıra dışı insanlarız aslında. Bir düşünsenize. Sporcuların neredeyse tamamı işleri ile evleri arasında geçen bir yaşam sürüyorlar. Bunun üzerine bir de yüzme, bisiklet ve koşu antrenmanlarını, hem de bir hayli zorlu antrenmanları günlük olarak yapmak zorundalar. Elbette bu, zaman alıyor, enerji harcamak gerekiyor. Dünyadaki genel kanı açısından bakacak olursak, hiç de doğru düzgün bir yaşantı diyemeyiz herhalde. Tuhaf, acayip insan, denildiğinde bundan şikâyetçi olamayız. Bu yüzden bağlılık hissi gibi ağır bir ifade kullanmasam bile, insanın içini ısıtan bir çeşit ortaklık duygusu bizim aramızda koşulsuz olarak, ilkbahar sonlarında dağların zirvesini bezeyen uçuk renkler gibi varlığını korur. Elbette yarış olduğuna göre, yenmek de var yenilmek de; ama sıradan triatlon sporcuları için yarışa katıl-

mak, yenip yenilmekten ziyade bir ortaklık duygusudur, yani hayal meyal seçilen renkleri teyit etme töreni olması anlamında önemlidir.

Bu anlamda Murakami Triatlon Yarışması, gerçekten doyurucu bir yarışmadır. Katılımcı sayısı pek fazla olmadığı gibi (genelde 300 ila 400 kadardır), yarışmanın düzenleniş şekli de abartılı değildir. Küçük bir taşra şehrinin kendi çapında düzenlediği bir yarışmadır. Şehrin insanları da sıcakkanlılıkla destek olurlar. Kasıntıya varan aşırılıklar yoktur. Dingin bir atmosfer. Benim beğenime uygundur. Yarışmanın kendisiyle bir ilgisi yok, ama sıcak suyu bol kaplıcaları da var. Yemekleri lezzetli ve oraya özgü sakesi de çok iyi. Yarışlara devam ettikçe yöreliler arasında tanıdıklarım da çoğaldı. Ta Tokyo'dan kalkıp gelerek bana destek olmaya çalışanlar bile vardı.

Saat 09:56'da başlama düdüğü çaldı. Herkes bir anda serbest stil yüzmeye başladı. İşte en heyecanlı an.

Ben de balıklama suya daldım. Ayaklarımla ittim. Kollarımla suyu küreklemeye başladım. Gereksiz şeyleri zihnimden kovup, bilincimi havayı içime çekip geri vermeye odakladım. Kalbim yerinden fırlayacakmış gibi çarpıyordu. Bir türlü tempoyu yakalayamıyordum. Vücudum biraz kasılmış gibiydi. Daha önceki seferlerde olduğu gibi birileri omuz başıma tekmeyi yapıştırıverdi. Başka biri sırt tarafımdan üzerime yüklendi. Kaplumbağanın kabuğuna başka bir kaplumbağanın binmesi gibi. Neticede biraz su yuttum. Fakat o kadar da fazla değildi. Telaşa gerek yok, dedim kendi kendime. Paniğe kapılmamalıydım. Düzenli bir ritimle soluk alıp veriyordum. En önemli şey buydu. Böyle devam ederken, vücudumdaki gerilimin yavaş yavaş, aşama aşama azalmaya başladığını anladım. Tamam. Böylelikle her şey yolunda gidecek gibiydi. O halde yüzmeyi sürdür-

mem yetecekti. Bir kez ritmi yakaladım mı geriye bu ritmi sürdürmek kalıyordu.

Fakat neticede triatlon yarışında olunca, bir anlamda kaçınılması zor, ama tahmin etmediğim bir sorun karşıma çıkıverdi. Serbest stilde yüzerken başımı kaldırıp ileriye çevirerek, yönümden emin olmak istediğimde şaşıp kaldım. Önümü doğru düzgün göremiyordum. Gözlüğüm buharlanmıştı. Yoğun bir sisin ötesinden bakıyormuşum gibi dünya hayal meyal görünüyordu. Yüzmeyi bırakıp olduğum yerde durmaya çalışarak, parmaklarımla ovalayıp gözlüğümün buğusunu sildim. Yine de ilerisini doğru düzgün göremiyordum. Nedendi acaba? Normalde kullanmaya alışkın olduğum gözlüğü takmıştım. Yüzerken görüş alanımı ayarlamak için oldukça antrenman da yapmıştım. Ne olmuştu acaba? Birden aklıma bir şey geliverdi. Az önce vücuduma vazelin sürdükten sonra elimi yıkamamıştım. Aynı parmaklarla, dikkatsizlikle gözlüğü silmiştim. "Off be. Ne kadar aptalım ben. Her zaman yarışın hemen öncesinde gözlüğü hohlayarak silerdim. Bunu yapınca iç taraf buğulanmıyordu. Ama şimdi bunu yapmayı unutmuştum işte."

1.500 metrelik yüzme boyunca sürekli gözlükteki buğulanmanın sıkıntısını çektim. Sık sık parkurdan ayrılıp hiç düşünmediğim yöne yüzdüğümden, bir hayli zamanı boşa harcadım. Arada sırada durup gözlüğü çıkartıyor, bulunduğum yerde yüzmeye çalışarak parkuru belirlemeye çalışmak zorunda kalıyordum. Buna en yakın durum olarak, gözlerini kapatarak karpuz yarmaya çalışan çocukların halini hayalinizde canlandırırsanız, ne durumda olduğumu anlayabilirsiniz sanıyorum.

Düşünüyorum da kesin bir kararla gözlüğü çıkartmak çok daha iyi olurdu belki de. Gözlüksüz elimden geldiği kadarıyla yüzmeliydim. Fakat yüzerken insanın aklı başka şeylerle meşgul olduğundan, o kadarını düşünemiyor. Öyle böyle der-

ken bu seferki yüzme etabı can sıkıcı bir şekilde sonuçlanmadı. Zaman performansım yarış öncesinde tahmin ettiğimden daha kötüydü. Kendi gücüme göre bir hayli ciddi antrenman yapmıştım. Daha hızlı yüzebilirdim. Fakat yarıştan çekilmeksizin, çok çok arkada kalmaksızın bir şekilde sonuna kadar yüzmeyi başardım. En azından dümdüz yüzerken fena gitmediğim kanısındayım.

Kumsala çıkınca doğruca bisikletimi koyduğum yere gidip (bu basit gelebilir, ama akıl almayacak ölçüde zordur), beni bunaltan yüzme giysilerini üzerimden sıyırıp attım, bisiklet ayakkabılarını giydim, kaskımı ve rüzgârdan koruyan güneş gözlüğümü taktım. Kana kana su içtikten sonra devlet karayoluna çıktım. Bu bir dizi hareketin hepsini, kurulmuş makine gibi yaptım. Bir an farkına vardığımda, çok değil az öncesine kadar denizin içinde şapırtılar çıkartarak yüzdüğüm halde, şimdi pedallara yükleniyor, saatte 30 kilometre hızla rüzgârı yarıyordum. Bunu kaç kez tecrübe edersem edeyim, tuhaf hislere kapılıyorum. Yerçekimi farklılaştığı gibi, hız farklılaşıyor, temas farklılaşıyor, kullanılan kaslar da tamamen farklılaşıyor. Mercanların arasında gezinen balıkların aniden evrim geçirip devekuşu haline dönüşmesi gibi. Yine de beynimin devrelerini öyle aniden değiştirebilmem kolay değil. Vücudum da elbette tutukluk yapıyor. Daha tempomu ayarlayamadan göz açıp kapayıncaya kadar yedi kişi beni geçiverdi. Böyle giderse hiç iyi olmayacak, diye düşünüyordum, ama geri dönüş noktasına kadar bir kişiyi bile geçemedim.

Bisiklet parkuru, Sasagava Akıntısı denilen ünlü bir sahil hattında; denizin ortasında yer yer tuhaf kayalar yükseliyor. Manzara açısından harikulade bir yer (oturup keyifle manzarayı izleyecek halim yok gerçi). Murakami şehrinden sahil şeridi boyunca kuzeye ilerleyip Yamagata il sınırı yakınlarında geri döner, aynı parkuru kat edersiniz. Birkaç yerde inip

çıkan yokuşlar vardır, ama insanın aklını karıştıracak ölçüde çetin değildir. Birilerinin beni geçmesine ya da birilerini geçmeye aldırmayıp, zihnimi yalnızca pedalları belli bir devirde çevirmeye odaklayıp, düşük vitesle ayaklarımı ritmik olarak çevirmeye devam ettim. Belirli aralıklarla şişeme uzanıyor, hızlı bir şekilde su içiyordum. Derken gitgide, bisiklete binmenin normalde vermesi gereken duyguya tekrar kavuştum. Böyle giderse başarabileceğim hissine kapıldığımdan, geri dönüş yerinden itibaren kesin bir kararla, vitesi yükselttim. Hızlanmak için yüklenerek ikinci yarıda yaklaşık yedi kişiyi arkamda bıraktım. Rüzgârın o kadar şiddetli olmaması sayesinde olanca gücümle pedallara asılmayı başarabildim. Rüzgâr şiddetli olduğunda benim gibi bisiklete binme konusunda deneyimi kıt insanlar, karamsarlığa kapılıveriyor. Şiddetli bir rüzgâra karşı mücadele edip o rüzgârı delip geçebilmek, uzun yıllara dayanan deneyim ve o ölçüde teknik gerektiriyor çünkü. Fakat rüzgâr olmayınca bacakları çalıştırmak basit bir mesele haline geliyor. Sonuçta 40 kilometreyi tahmin ettiğimden biraz daha hızlı bir tempoyla tamamlamayı başarıp, özlem duyduğum koşu ayakkabılarımı ayağıma geçirerek son koşuya başladım.

Fakat bisiklet etabının ikinci yarısında havaya girerek fazla güç sarf etmem yüzünden koşuya geçildikten sonra uyum sağlamam gerçekten çok zor oldu. Bisiklet etabının sonlarında bilinçli olarak gücünüzden tasarruf edip koşmaya da enerji kalmasını sağlamak normal seçenektir, ama yarış esnasında bunu kolayca akıl edemezsiniz. Bu yüzden tüm enerjimle koşmaya giriştim. Tahmin edileceği üzere bacaklarım düşündüğüm gibi hareket etmiyordu. İçimden, "Hadi koşun bakalım!" diye emir versem bile, bacak kaslarım dediklerimi dinlemiyordu. Evet, koşmasına koşuyordum, ama gerçekten koşuyormuşum gibi gelmiyordu hiç.

Fakat bu da, biraz farklılık olsa da, triatlon yarışında her

zaman alıştığım bir şeydi. Bisikletle bir saatten uzun bir süre zorlu bir şekilde kullandığım kaslarım, gerçek işlerine, koşuda kullandığım kaslara kolayca dönüşemiyorlar. Bu kasların raylarındaki makas değişimi zaman alıyor. Bacaklarım, neredeyse ilk 3 kilometre boyunca kilitlenmiş haldeydi. Sonrasında nihayet doğru düzgün koşabilir hale geldiler. Yine de bu kez, bu hale gelmeleri her zamankinden daha fazla süre aldı. Triatlonun üç etabı arasında en iyi koşu kısmında olduğumdan, normalde koşu etabında aşağı yukarı 30 kişiyi kolaylıkla geçebiliyordum, ama bu sefer öyle olmadı. On-on beş kişiyi geçebildim ancak. Fakat bir önceki sefer bisiklet etabında bir hayli sayıda yarışçıyı geçebilmiştim. Koşumu vasat bir sürede tamamlayabildim. Koşu sonucum pek de iç açıcı değildi ve yazık olmuştu, ama o ölçüde dallar arasındaki ustalık farklılığı azalmış, zamanlamam genel ortalamayı tutturmuş, ben de bir nebze daha triatlon sporcusu vücut özelliklerine yaklaşmıştım belki de. Ehh. Bu sevindirici bir şey olsa gerek.

Murakami şehrinin eski güzel manzarasını sıradan halkın (böyle mi demeliyim acaba?) tezahüratları arasında var gücümle koşarak geçip finiş çizgisine ulaştım. Sevinç dolu bir andı. Çok farklı çetin deneyimler sonrasında aklıma bile gelmeyen durumlarla karşılaşsam bile, bir kez finiş çizgisini geçince her şey kolaylıkla silinip gidiveriyordu. Rahatlayarak biraz soluklandıktan sonra, bisiklet etabından itibaren sanki birbirimize takmış gibi birçok kez inatla geçtiğim ya da onun tarafından geçildiğim, yarış numarası 329 olan adamla el sıkıştım. "Geçmiş olsun." Son kısımda tempoyu artırmıştım, biraz daha hız ile bu adamı geçebilecektim, ama 3 metre kadar farkla yetişememiştim. Koşmaya başladıktan biraz sonra ayakkabılarımın bağı çözülmüş, iki kez durup yeniden bağlamam gerekmiş, o yüzden zamanı boşa harcamıştım. Öyle olmasaydı mutlaka onu geçerdim (bu da ümitler üzerine

kurulu bir varsayım). Gerçi tüm sorumluluk, yarış öncesinde ayakkabılarını kontrol etmeme tembelliğini gösteren bende elbette.

Her neyse. Yarış bitti. Murakami şehrinin belediye binası önünde kurulan finiş çizgisini mutlu bir şekilde geçebildim. Yarış dışı kalmamış, tükenmemiş, kötü niyetli denizanaları tarafından sokulmamış, vahşi ayıların saldırısına uğramamış, eşekarısı sürüsüne rastlamamıştım, yıldırım da çarpmamıştı. Finiş çizgisinde bekleyen karım da, benim hakkımda rahatsız edici bir gerçeği keşfetmemiş, tüm masumiyetiyle, "Başardın işte" diyerek beni kutlamıştı. Her şey yolundaydı.

Beni her şeyden fazla sevindiren, bugünkü yarışta bireysel olarak yürekten keyif alabilmiş olmamdı. Böbürlenebileceğim türden bir zamanlamam yoktu. Ufak tefek bir sürü hata da yapmıştım. Fakat kendimce tüm gücümü harcamıştım, bundan dolayı vücudumdaki izler halen varlığını koruyordu. Dahası, birçok açıdan da sanıyorum önceki yarıştan biraz olsun daha iyiydim. Bu, elbette önemli bir nokta. Triatlon dediğimiz şey; üç farklı müsabakanın bir araya getirildiği, her birini ötekine bağlayarak üstesinden gelmenin zor olduğu, o ölçüde deneyimin çok şey söylediği bir müsabaka ne de olsa. Deneyim sayesinde vücut yeteneklerinin farkı kapatması olasıdır. Başka bir deyişle, deneyimlerden ders çıkartmak triatlon dediğimiz müsabakanın sevincidir, ilginç tarafıdır.

Elbette fiziksel olarak sıkıntılıydı. Ruhsal açıdan çöküp kalmama yol açabilecek türden durumlarla da bazen karşılaşmıştım. Fakat, bunaldım demek, böylesi sporlar için önkoşul gibidir. Yoksa kim tutar da triatlon ya da tam maraton gibi, hem zahmetli hem de zaman alan sporları yapmaya kalkar? Zaten yaşam sıkıntılı olduğu için o sıkıntının üstesinden gelmeyi beklenti haline getiriyoruz ve gerçekten *yaşadığımızı* hissedebiliyoruz. Bir tecrübenin değeri başarı, sayılar,

sıralama gibi sabit şeylerle ölçülmez; önemli olan bir eylemin içinde akışkan bir kavrayışa (elbette her şey yolunda gidersе) ulaşmaktır.

Niigata'dan arabayla Tokyo'ya dönerken, arabalarının üstüne bisikletini yerleştirmiş, yarıştan dönen çok sayıda kişi gördüm. Güneşte iyice yanmış, her haliyle sağlıklı olduğu belli vücutlara sahip insanlar. Triatlona özgü vücut yapısı. Sonbahar başlangıcında bir pazar günü ufak bir yarışı bitirmiş, her birimiz evlerimize ve günlük yaşamlarımıza dönüyorduk. Bir de sonraki yarışa kadar her birimiz, bulunduğumuz yerde (herhalde) şimdiye kadar olduğu gibi, sessizce antrenmanlarımızı sürdüreceğiz. Böylesi bir yaşam, dışarıdan bakıldığında, hatta çok ama çok yukarıdan bakıldığında, pek fazla önem taşımaz. Değersiz, faydasız, hatta müthiş gereksiz bir şey olarak görülse bile, bunun için yapılacak bir şey olmadığını düşünüyorum. Diyelim ki esasında bu, dibinde küçük bir delik açılmış eski bir tencereye su doldurmaya benzeyen nafile bir uğraştan öteye geçmese bile, en azından geriye çabalamış olma gerçeği kalır. Bir faydasının olup olmaması, şık bir duruşun ortaya çıkıp çıkmaması önemli değildir. Nihayetinde bizim için önemli olan şey, çoğu durumda gözle görülmeyen (fakat yürekle hissedilebilen) şeylerdir. Dahası, gerçekten değeri olan şeyler her yerdedir. Bunların etkin kılınması çileli eylemler aracılığıyla mümkün olur. Diyelim ki boşuna bir eylem olsun, ama kesinlikle aptalca bir eylem olmasa gerek. Ben böyle düşünüyorum. Gerçek hislerim ve deneyimlerimden yola çıkarak.

Böylesi etki gücü düşük eylemlerden oluşan bir döngüyü gerçek anlamda nereye kadar sürdürebileceğimi elbette bilmiyorum. Fakat şimdiye kadar bir şekilde bıkmaksızın, inatla sürdürdüm. Şu an için, sürdürebileceğim müddetçe sürdürmekten başka yolu yok, diye düşünüyorum. Uzun mesafe yarışı, şu an bu satırları yazan beni (az ya da çok, iyi ya da

kötü) eğitti ve şekillendirdi. Bundan sonra da umarım uzun mesafe yarışı hayatımın bir parçası olarak kalacak, umarım yarış koşmaya devam ederek yaşlanacağım. Belki mantıklı değildir ama benim yaşamım bu işte. Her şey bir yana artık başka bir seçimde bulanabilecek durumda da değilim. Arabanın direksiyonuna yapışmış haldeyken, bir an aklımdan bu düşünceler geçiyor.

Bu kış dünyanın bir yerinde yine tam maraton yarışına katılabilirim. Sonra gelecek yaz, bir yerlerde triatlon yarışında şansımı denerim mutlaka. Böylelikle mevsimler geçer, yaşım ilerler, bir yaş daha alırım. Olasılıkla roman yazmaya devam ederim. Şimdilik önümdeki işlere bakarak hepsini gücüm yettiğince tek tek hallederim. Bir adım, bir adım daha ilerleyerek kendimi odaklarım. Fakat bunu yaparken aynı zamanda mümkün olduğunca uzun menzilli düşünüp, mümkün olduğunca uzaklardaki manzarayı görmeye çalışırım. Ne de olsa ben uzun mesafe koşucusuyum.

Her bireyin zaman performansı, kaçıncı geldiği, dış görünümü, insanların onu ne şekilde değerlendirdiği, bunların hiçbiri ikincil olmaktan öteye geçmez. Benim gibi koşucular için öncelikle önemli olan şey, her seferinde finiş çizgisini kendi ayaklarıyla koşup geçebilmektir. Harcanması gereken gücü harcadım. Dayanılması gerektiği kadar dayandım. Bu oldukça, kendimce ikna olabilirim. Burada önemli olan şey, başarısızlık ya da sevinçten, ne kadar ufacık bir şey olursa olsun, mümkün olduğunca somut olarak ders çıkartabilmektir. Dahası, zaman harcayıp, aylar yıllar harcayıp bir bir yarış sayısını artırmak, nihayetinde bir yerlerde insanın kendini rahat hissedebileceği bir noktaya ulaşmasını sağlar. Hatta, diyelim ki azıcık bile olsa, bunu hissettirebilecek bir yere yaklaşmasını sağlar (evet, bu sonraki daha uygun bir ifade oldu herhalde).

Eğer bir mezar taşım olacaksa, oraya yazılacak ifadeyi kendim seçebilecceksem, şöyle yazılmasını istiyorum:

Haruki Murakami.
1949-20**
Yazar (ve Koşucu).
En azından sonuna kadar yürümedi.

Şu an için beklentim bundan ibaret.

Sonsöz niyetine

Dünya yollarında

Bu kitapta bir araya getirdiğim yazılar, her bir bölümünün başında not düşüldüğü üzere, 2005 yılının yazı ile 2006 yılının sonbaharı arasında yazılmıştır. Derli toplu bir uğraşla yazılabilecek türden yazılar olmadığından, diğer işlerimi hallederken, arada zaman bulup aklıma estiğince yazmayı sürdürdüm. "Haydi bakalım, acaba ben ne düşünüyorum?" diye her seferinde kendime sorular sorarak. Bu yüzden pek uzun bir kitap değil, ama yazmaya başlamamla bitirmem arasında uzunca bir süre geçti ve yazıp bitirdikten sonra da ayrıntılarını titizce elden geçirmek durumunda kaldım.

Şimdiye kadar gezi hatıratı ya da deneme derlemesi türünden birkaç çalışma çıkarttım, ama bunun gibi tek bir tema ekseninde, kendimle ilgili doğrudan bir şeyler anlatmak konusunda fazla deneyimim olmadığından, metni ortaya çıkarırken de o ölçüde titizlenmek durumundaydım. Kendimle ilgili bir şeyler anlatırken aşırıya kaçmak istemiyordum, ama yine de anlatılması gerekenleri dürüstçe anlatmadığım müddetçe böyle bir kitap yazma zahmetine girmenin de anlamı kalmayacaktı. Bu noktadaki hassas dengeyi, araya zaman koyarak, metni birçok kez yeniden okumadıkça sağlamam mümkün değildi.

Ben bu kitabın bir hatırat olduğunu düşünüyorum. Kişisel tarih gibi uzun boylu bir şey değil, ama deneme başlığı altında toparlamam da imkânsızdı. "Başlarken" kısmında yaz-

dığımı tekrar ediyor gibi olabilirim, ama koşma eylemi aracılığıyla, çeyrek asırlık bir roman yazarı ve her yerde karşınıza çıkabilecek türden bir insan olarak, ne şekilde yaşadığımı kendimce düzenleyerek görmek istedim. Roman yazarının ne ölçüde romanın kendisine bağlı kalması, ne ölçüde çıplak sesini insanlara duyurması gerektiği standardı, kişisine göre değişebilir. Bunu öyle bir anda belirlemek mümkün değildir. Ben eğer mümkünse, bu kitabı yazma yoluyla kendim için bu standardın nasıl bir şey olduğunu ortaya çıkarabilme umudu da taşıyordum. Bunu doğru düzgün başardım mı başaramadım mı henüz pek emin değilim. Yine de yazmayı bitirdiğim anda, sanki uzun yıllardır sırtımda taşıdığım bir yükü usulca yere indirivermişim gibi bir hisse kapıldım. Sanıyorum, bu türden bir kitabı yazmak tam olarak yaşamımın bir dönüm noktasından sonraya denk geldi.

Bu metni kabaca bitirdikten sonra da, bazı yarışlara katıldım. 2007 yılı başında Japonya'da bir tam maraton yarışında koşmayı planlıyordum, ama hemen öncesinde (nadiren olur) soğuk aldım, koşamadım. Koşmuş olsaydım bu benim 26. yarışım olacaktı, ama sonuçta 2006 yılı sonbaharından 2007 ilkbaharına kadarki sezon, tek bir maraton yarışında bile koşamadan geçip gidiverdi. İçime oturmadığını söyleyemem, ama sonraki sezonda elimden geleni yapmak niyetindeyim.

Bunun yerine mayıs ayında Honolulu Triatlonu'na katıldım. Olimpiyat ölçeğinde büyük bir yarış, ama yarışı keyifle kendimi vererek ve sorun yaşamadan tamamlamayı başardım. Çıkardığım süre de önceki yanlışlardan biraz olsun daha iyiydi. Yine bir yıl kadar süreyle Honolulu'da oturduğumdan, bunun iyi bir şans olduğunu düşünerek kaldığım yerde düzenlenen triatlon kursu gibi bir şeye katılıp, üç ay boyunca haftada üç kez Honolulu yerli halkıyla birlikte triatlon antrenmanlarına verdim kendimi. Bu program gerçek anlamda

işe yaradı, öte yandan grup içerisinde, arkadaşlar (triatlon dostları) edinebildim.

Böylece, soğuk dönemde maraton yarışına, yazları da triatlona katılmak yaşam döngüm haline gelmek üzere. Sezon dışı diyebileceğim bir dönem olmadığından her zaman bir şekilde yoğun oluyorum, ama tutup da hayatımdaki keyiflerin artmasıyla ilgili şikâyet edecek değilim asla.

Demir-adamlara göre bir triatlon yarışması için çabalamaya, bu yarışlara katılmaya, dürüst olmak gerekirse hiç merakım olmadığını söyleyemem; ama iş oraya varınca günlük antrenmanlara harcadığım (kesinlikle harcıyorum) zaman yüzünden, esas işimde sorunlar çıkmaz mı acaba diye, endişeye de kapıldım. Ultra-maraton koşucusu olma yönünde ilerlememiş olmam da aynı nedenden kaynaklanıyor. Benim durumumda bu şekilde spor yapmayı sürdürmekteki asıl hedef, bir biçimde ayakları yere sağlam basan romanlar yazabilmek için vücut kapasitesini belirli bir düzeyde tutmak ve artırmak; yarışlar olsun, antrenmanlar olsun, yazmaya ayırmam gereken zamandan çalacak olursa –bunun temel hedefime aykırı olduğunu mu söylesem– biraz sıkıntı yaratacaktır. Bu nedenle şu an için kendimi nispeten hassas bir dengede tutuyorum.

Her neyse. İşte böyle çeyrek asırdır her gün koşmayı sürdürüyorum, ve koşma serüvenimle ilgili bir sürü de anım var. Bunlardan biri, şu an bile çok iyi anımsadığım 1983 yılında, yazar John Irving ile birlikte Central Park'ta koşmamdır. O sıralarda onun *Ayıyı Özgür Bırakmak* adlı romanını çeviriyordum. New York'a gittiğimde onunla röportaj yapma talebinde bulunmuştum. Yoğunluğundan dolayı zaman ayıramayacağını, ama sabah Central Park'ta *jogging* yaparken birlikte koşarak konuşabileceğimizi söylemişti. Böylelikle sabahın erken saatlerinde parkta birlikte koşarak çok farklı şey-

lerden konuştuk. Elbette ki koşarken kayıt yapmak mümkün değildi. Not da alamadığımdan boşuna kürek çekiyormuşuz gibi geliyordu ama yine de temiz sabah havasında onunla yan yana koşmak, keyifli bir anı olarak belleğimde kalmış.

Seksenli yıllar; Tokyo'da her sabah *jogging* yaparken çok hoş genç bir kadınla sık sık karşılaşıyordum. Yıllardır karşılaştığımız için doğal olarak bir yüz aşinalığı oluşmuştu. Her karşılaştığımızda birbirimize neşeyle selam veriyorduk, ama sonuçta hiç konuşamadık (utangaç biriyimdir). Onun adını da elbette bilmiyorum. Yine de neredeyse her sabah onunla karşılaşmak o sıralarda benim ufak sevinçlerinden biriydi. Ufacık da olsa böylesi sevinçler olmazsa her sabah koşmak pek de kolay olmaz.

Barcelona Olimpiyatları'nda gümüş madalya almış olan Yuko Arimori ile Colorado eyaletindeki Boluder Yaylası'nda birlikte koşmak da yüreğimde yer etmiş anılardandır. Elbette hafif bir *jogging* yaptık ama Japonya'dan kalkıp da rakımı 3.000 metreye ulaşan yüksek bir yere giderek hemen koşunca ciğerlerim çığlıklar atmaya başlamıştı. Resmen gözüm kararmış, boğazım kupkuru kesilmişti, bir türlü ona eşlik etmeyi başaramamıştım. Yine de, Bayan Arimori o halimi görünce soğuk bir bakış fırlatmış, "Murakami Bey, ne oldu?" diye sormuştu yalnızca. Profesyonellerin dünyası acımasızdır (Bayan Arimori aslında çok nazik bir insandır). Fakat üçüncü gün, gitgide o seyrek atmosfere vücudum alışmış, Rocky Dağları'nda hoş bir *jogging*'in keyfine varabilir hale gelmiştim.

İşte böyle, koşma yoluyla birçok insanla tanışabilmiş olmak da benim için bir sevinç kaynağı. Dahası çok sayıda insanın bana yardım etmesi de beni ayakta tuttu. Aslında burada Oscar ödül törenlerinde yapıldığı gibi birçok insana minnettarlığımı belirtmem gerekir, ama tek tek isimlerini vere-

cek olursam kitabın sonunu getiremem. Çoğu okuru da ilgilendirmeyeceğinden aşağıdaki paragrafla sınırlı tutuyorum.

Kitabımın orijinal başlığını çok sevdiğim yazar Raymond Carver'ın öykü derlemesinin başlığı *What We Talk About When We Talk About Love*'dan (*Aşktan Sözettiğimizde Sözünü Ettiklerimiz*) esinlenerek koymuştum. Mutlu olurum diyerek izin veren eşi Tess Carver'a minnettarım. Ayrıca on yıldan uzunca bir süredir metnin tamamlanmasını sabırla bekleyen editörüm Midori Oka'ya da teşekkür ediyorum.

Son olarak, bu kitabı şimdiye kadar dünya yollarında karşılaştığım, yarışlarda geçtiğim ve beni geçen tüm koşuculara armağan ediyorum. Eğer sizler olmasaydınız, ben de herhalde böyle koşmayı sürdüremezdim.

2007 yılı, Ağustos'ta bir gün,
Haruki Murakami